

Windows TIPPEK

Amitől a Windows 95/98 még használhatóbbá válik

Kezdőktől a haladóig

**Több mint
200 ötlet**

ÚJ VERZIÓK

Windows 98 SE,
Windows 2000,
Millennium
Melyiket
válasszuk?

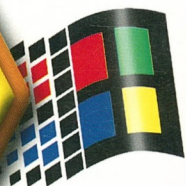
- ✓ Telepítés néhány mozdulattal
- ✓ Egyéni külső a Windowsnak
- ✓ Séta a Lomtár körül

- ✓ Leleplezzük a Registryt
- ✓ Mire képes az Intéző?
- ✓ A leggyakoribb hibák nyomában

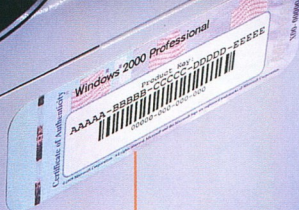
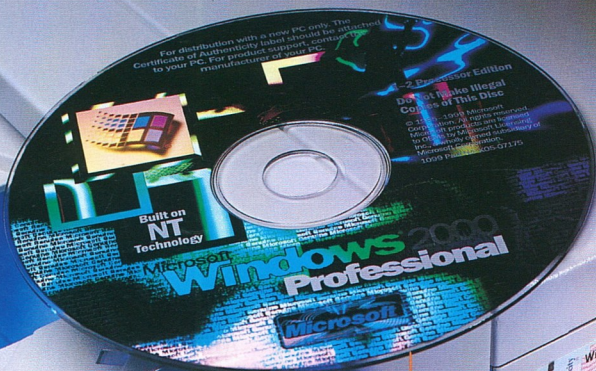
Word és Excel fortélyok

INTERNET

**Gyorsabban
és olcsóbban**
Útvonalkövetés
Modembeállítás
Gyors tárcsázás
**A legjobb
segédprogramok**

Hogy megtudja, mi van belül, nézze meg kívülről!

Teljes felületén hologramos
CD-ROM

Eredetiséget Igazoló Tanúsítvány
(COA) matrica a gép oldalán

A Microsoft Windows 2000 operációs rendszert új biztonsági azonosítókkal láttuk el, hogy előre telepített szoftverrel rendelkező új számítógép vásárlásakor Ön teljes biztonsággal meg tudja különböztetni az illegális hamisítványokat az eredeti Microsoft szoftverektől:

1. A számítógép házára ragasztott Eredetiséget Igazoló Tanúsítvány (COA) matrica. A matrica felső részén a terméknév szerepel, az egyedi termékazonosító és vonalkódja pedig a címke közepén található fehér alapon. Az új COA matrica bal oldalán anyagában beleszótt holografikus fémszál található, amelyen a „Microsoft” és a „Genuine” szavak szerepelnek. Ha fényben megbillenti a címkét, a jobb oldalán a Microsoft embléma aranyról ezüstszíne változik.
2. A Windows 2000 CD teljes felületén hologram található, lézervágrózott feliratokkal. Ezzel a forradalmian új megoldással 100%-os biztonsággal megkülönböztethető az eredeti Microsoft termék a másolt, hamisított CD-től.

Anyagában beleszótt holo-
grafikus fémszál, amelyen
a „Microsoft” és „Genuine”
szavak jelennek meg.

A Microsoft logó
mozgatásra megváltoztatja
a színét aranyról ezüstre.

Terméknév

Egyedi termékazonosító
és vonalkódja

Mielőtt új számítógépet vásárolna előretelepített Microsoft Windows 2000 programmal, minden esetben ellenőrizze azt, hogy a számítógép házára fel van ragasztva az Eredetiséget Igazoló Tanúsítvány (COA) matrica, ezzel meggyőződhet arról, hogy az Ön gépére telepített szoftver az Ön igényeit maximálisan figyelembe véve telepített és tesztelt program a piacon elérhető legmegbízhatóbb, 100%-osan jogtisztá termék.

Computer Panoráma Speciál Windows TIPPEK

A Computer Panoráma különszáma XI. évfolyam 2. különszám, 2000. május
Szerkesztette: Horváth Annamária
Tervezőszerkesztő: Iszkra Lidika
Cimlaptervező: Szincsák László
Típkárságvezető: Szőke Erika

Szerkesztőség:

1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.
Telefon: 456-6888, fax: 456-6970
E-mail: c.panorama@cpanorama.hu
Internet: http://www.cpanorama.hu

Kiadó: a HVG Kiadó és a WEKA
Computerzeitschriften-Verlag GmbH közös
vállalata, a Computer Panoráma Kiadói Kft.
Computer Panoráma Verlag GmbH

Felelős kiadó:

Dely Tamás és G. Kocsis Krisztof

Ügyvezető igazgatók

1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.
Telefon: 456-6969

Terjesztés: Mosolygó Kitti

Marketing- és terjesztési vezető
1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.
Telefon: 456-6964, 369, fax: 456-6970

Terjesztő: a Hírker Rt.,

az NH Rt. és alternatív terjesztők
A Computer Panorámát előfizetésben ter-
jesztő a Magyar Posta Rt.

A Computer Panoráma megrendelhető:
a kiadónál levélben vagy a postahivatalok-
ban, a hirdalpképesítőknél és a Hírlap-
Előfizetési és Elektronikus Posta Igazgató-
ságon (HELP)

1900 Bp. XIII., Lehel út 10/A,
a Postabank Rt.

219-98636/021-12799 pénzforgalmi
jelzőszámon.

A különszámok és az új lapellendők
megvásárolhatók a hirdalpboltokban,
könyvesboltokban, a kiadónál.

A régebbi számokat keresse a kiadóban!
1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.

Hirdetésfelvétel:

osztályvezető: Tasnádi Rózsa
hirdetés-szerkesztők: Szilágyi Dorottya,
Karczewicz Dóra, Tóth Zsuzsanna
1091 Budapest, Üllői út 25. II. em.
Telefon/fax: 456-6974, fax: 456-6970
E-mail: c.panorama@cpanorama.hu

Hirdetésfelvétel Németországban:

Telefon: 0049-8121-95-1182

Telefax: 0049-8121-95-1627

E-mail: cpacheco@internet-magazin.de

A Computer Panorámát készítette:

Fényezés: Computer Panoráma

Nyomatás: Offset és Játékkártya Nyomda Rt.

Budapest, XVI., Zsemlekes út 25.

Felelős vezető: Lénárd Miklós

ügyvezető igazgató

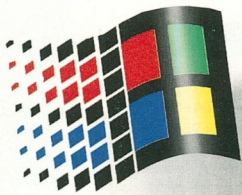
A Computer Panorámában és

a különszámaiban megjelenő valamennyi
cikket és listát a szerzői jog védi.
Másolások bármilyen formája – fotokópia,
mikrofilm készítése, adatrendszerekben va-
lós tárolása stb. – kizárólag a kiadó
előzetes írásbeli engedélyével történhet.
Szerkesztőségünk a lapban megjelenő hir-
detéseket a lehető legnagyobb alaposság-
gal gondozza, tartalmukért viszont nem vá-
ljal felelősséget.

ISSN 0865-5243

Computer
PANORÁMA

Tisztelt Olvasó!

A számítógép és a Windows szinte elválasz-
thatatlan fogalmakká váltak az elmúlt években.
A komputerek nagy többsége ugyanis valami-
lyen Windows operációs rendszer irányítása
alatt dolgozik, s ha egy fejlesztő ma igazi piaci
sikert szán szoftverének, akkor annak win-
dowsos változatára koncentrál.

A leginkább elterjedt Windows 95 és Win-
dows 98 – áttekinthető grafikus felületüknek kö-
szönhetően – jól kezelhető rendszerek, persze
azért némi huncutság szorult beléjük, s időnként
szeretnek borsot törni az olykor nem túl tapasztal-
talt felhasználó orra alá. Szerencsére a Windows
rendszerek, akárcsak a csintalan gyerekek,
könnyen megzabolázhatók, feltéve, hogy értünk
a nyelvükön. Éppen ezért a Computer Panorá-
ma már régóta a céljának tekinti, hogy ügyes
trükkök, fogások, tanácsok csokorba gyűjtésével
segítse a gyorsabb, zökkenőmentesebb, hatéko-
nyabb számítógépes munkát.

Persze magazinunk csak korlátozott terjede-
lemben tud az említett témával foglalkozni,
ezért is határozott el, hogy a Computer Panora-
ma Speciál sorozat legújabb számát teljes
egészében windowsos tippeknek szenteljük.

Újságunkban a kezdő felhasználók éppúgy
találhatnak megszívlelendő ötleteket, mint a
gyakorlottabb számítógépezők. Gondoltunk a
világháló, azaz az internet megszállottaira is,
meglepetéseket tartogattunk a Word és az Excel
használoinak, s azok sem maradnak jó taná-
csok híján, akik egyéni külsőbe öltöztetnék
operációs rendszerüket, vagy szeretnék köze-
lebből is megismerni a híres-hírhedt regisztrá-
ciós adatbázist, a Registryt.

Külszámunk persze nem „egydelütános”
olvasmány, hiszen a benne szereplő több mint
200, rovatrendszerbe, azon belül pedig ábcé-
rendbe foglalt ötletet, trükköt, gyorstippet, in-
formációt nem árt többször is fellapozni, s a
mindenkori munka elmaradhatatlan eszközüvé
tenni.

Tippeink között kellemes, ám mindenek-
előtt hasznos böngészést kívánunk!

HORVÁTH ANNAMÁRIA
főszerkesztő-helyettes

BEVEZETŐ

Windows-verziók

4

Míg néhány hónappal ezelőtt úgy tűnt, hogy a Windows 98-nak végleg befellegzett a Windows 2000 bevezetésével, mára változott a helyzet. A pillanatnyilag *Windows Millennium*nek nevezett utódot is ugyanazon mag (Kernel) köré fogják felépíteni, mint a Windows 98-at, így mostmár ez az utód vált a trónkövetelővé. Hovatovább szinte lehetetlen eligazodni az új verziók között, s felhasználó legyen a talpán, aki tudja, melyik változat milyen típusú környezetben s milyen munkához megfelelő. Cikkünkben elosztjuk a félreértéseket, s bemutatjuk, melyik verzió mit kínál.

TELEPÍTÉS

A Windows 98 helyes installálása

8

Habár a Windows 98 első ránézésre alig különbözik a korábbi 95-ös verziótól, mégis egy sor újítást kínál, és lényegesen stabilabb a Windows 95-nél. Mindez elég oknak tűnik arra, hogy az új verzióra frissítsünk. Szerencsére a Windows 98 telepítése a Windows 95-höz képest jóval egyszerűbbé vált. Ahhoz azonban, hogy az új operációs rendszer felvitele ne okozzon fejfájást, néhány részletre ügyelnünk kell. Írásunkban lépésről lépésre végigmegyünk a telepítés folyamán.

WINDOWS 95/98

Windows-szelídítés

14

Ötletcsokronkkal, amelyet kezdők is nyugodtan kipróbálhatnak, a Windows 95/98-cal végzett napi munkát szeretnénk megkönnyíteni.

Séta a Lomtár körül

28

Ha figyelné valaki, melyik a legtöbbször végzett művelet a Windowsban, a törlés jó eséllyel pályázhatna az első helyre. E művelet látszólag roppant egyszerű, ám a Windows „gondoskodik arról”, hogy időnként ezzel a művelettel is meggyűljön a bajunk. Szerencsére néhány ügyes trükkel kicselezhetjük operációs rendszerünket.

Felsőbb osztályban

32

Cikkünk tippjeinek kipróbálását elsősorban azoknak ajánljuk, akik nem félnek kissé mélyebben elmerülni a Windows lelkivilágában.

EGYÉNI WINDOWS

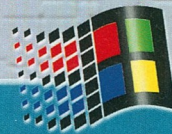
Változtassuk meg a Windowst!

44

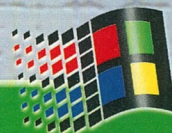
Unjuk már a Windows megszokott háttérét, az „egyenikonokat”, a tálcát? Nos, tegyünk ez ellen, s változtassuk meg a Windowst, formáljuk át ízlésünknek megfelelően. Csokorba gyűjtött ötleteink a Windows testre szabásában, egyedivé tételében segítenek.

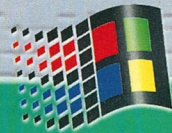
A jelen és a jövő

Az első lépések

Napról napra

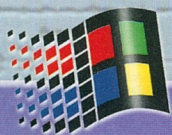
Testre szabva

Mindig kéznél

Csúcsra Járatva

Irány a világháló!

Írás, olvasás, számolás

WINDOWS EXPLORER

A Windows sokoldalú intézője

52

A Windows Intéző, azaz a Windows Explorer (ne tévesszük össze a hasonló nevű Internet Explorerrel) a Windows 95/98 egyik legfontosabb programja. Egyetlen – két részre osztott – ablakban jeleníti meg a gép összes tárolóját, mappáját, állományát. Cikkünkben megmutatjuk, milyen ügyes trükköket vehetünk be az Intézővel kapcsolatban, s hogyan vehetjük rá, hogy még egyszerűbbé tegye mindennapi munkánkat.

REGISTRY

Kirándulás a regisztrációs adatbázisba

58

A Registry a konfigurációs adatok központi tárolóhelye, amely a fájlrendszerből ismert könyvtárstruktúrához hasonlóan őrzi a hardverelemekre, a gépre telepített szoftverekre és a felhasználó(k)ra vonatkozó adatokat, emellett központi szerepet játszik a Windows konfigurációjának szervezésében. Tippjeinkkel a Registryt alakítgatjuk annak érdekében, hogy még gyorsabb legyen az operációs rendszerünk. Ötleteink kipróbálását azonban csakis a képzettebb számítógépezőknek ajánljuk, mert a téves Registry-módosításoknak, -alakításoknak rendszerösszeomlás is lehet az eredménye.

INTERNET

Webre készült tippek

64

A Windows 95/98 egyik legfontosabb jellemzője, hogy – hála a belé integrált Internet Explorernek – a világhálóra is felkérdezkedik. Ötletcsokronkkal azoknak kívánunk segíteni, akik szeretnének gyorsabban, zökkenőmentesebben és nem utolsósorban olcsóbban internetezni.

WORD ÉS EXCEL

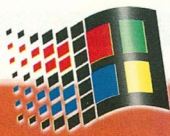
Szöveggörnyezet

70

Számolnunk kell vele

76

Aligha akad olyan felhasználó, aki csak a „mezitelen” operációs rendszert használja. A Windows 95/98-ra programok épülnek, amelyek közül a leggyakrabban a szöveget kezelő WinWordöt és a táblázatokkal dolgozó Excelt használjuk. E programok használatát megkönnyítő tippek csokra persze egy másik újságot is megtöltené, ezért ezúttal – mintegy ízelítőként – csupán néhány oldalon keresztül foglalkozunk a szövegszerkesztés és a táblázatkezelés apró fortélyaiival.

A jelen és a jövő

Windows- verziók

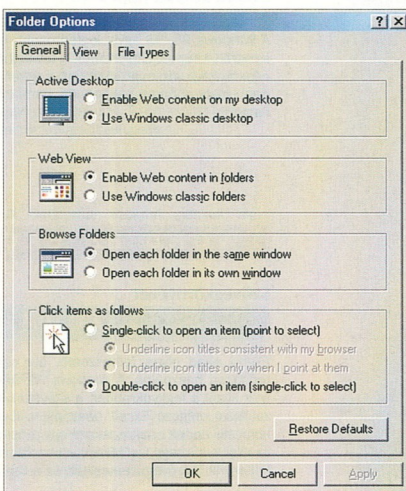
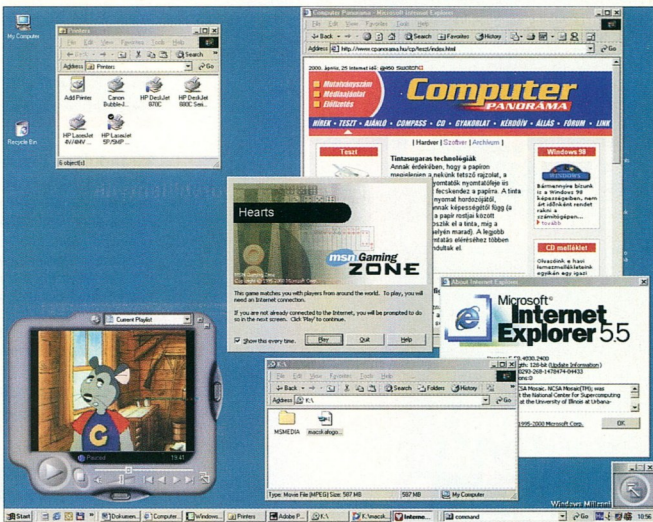
Windows 2000, Millennium, Windows 98 SE, azaz Second Edition... lassan kezd áttekinthetetlené válni a Windows-verziók kínálata. Cikkünkben el-
osztatjuk a félreértéseket, s bemutatjuk, melyik verzió mit kínál.

Míg néhány hónappal ezelőtt úgy tűnt, hogy a Windows 98-nak végleg befelezgett a Windows 2000 bevezetésével, mára változott a helyzet.

A pillanatnyilag *Windows Millennium*-nak nevezett utódját is ugyanazon mag (Kernel) köré fogják felépíteni, mint a Windows 98-at. S hogy ez mit jelent hétköznapi szavakkal? Nos azt, hogy a Windows Millennium nem más, mint egy Windows 98 Second Edition update (az SE egy Windows 98 update volt).

Ez persze nem azt jelenti, hogy semmi sem változik. Mivel nincsenek óriási módosítások, a *Microsoft* jobban tud a részletek-

A Millenniumban egyszerűbben és gyorsabban állíthatók be a mappák jellemzői

Mindenből a legújabb: Internet Explorer 5.5, Windows Media Player 7.0 és persze maga a Windows is friss – ez a Millennium

re koncentrálni, és az eddiginél is gyorsabbá és stabilabbá teheti a Windows 98 utódját.

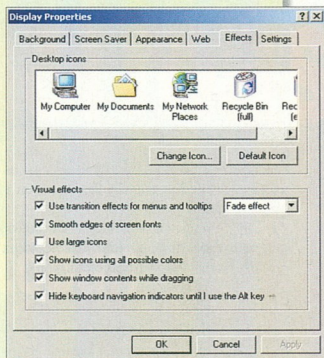
S hogy mit is tesz valójában a *Microsoft*? Először is megszüntetik a *RealMode* üzemmódot. Ez a Windows egy olyan része volt, amelynek a segítségével a Windows 98 alatt futottak a DOS-os programok. Ez ugyan kedvező volt, viszont stabilitási problémát is okozott. Ma már alig akadnak olyan programok, amelyek a *RealMode*-ot használnák, így ez az üzemmód feleslegessé vált.

Lényegesebb újdonság az *önjavító* képesség. Talán már Önökkel is elő-

INFO

Windows 2000

A most megjelenő Windows 2000 – a neve ellenére – nem a Windows 98, hanem a Windows NT 4 utódja. A Windows 2000 elsősorban a hálózatokban használható operációs rendszer, és éppen itt stabilabb is, mint a Windows 98. Az, hogy a Windows 2000 az NT technológián alapul, jelentős biztonságot nyújt a rendszer-

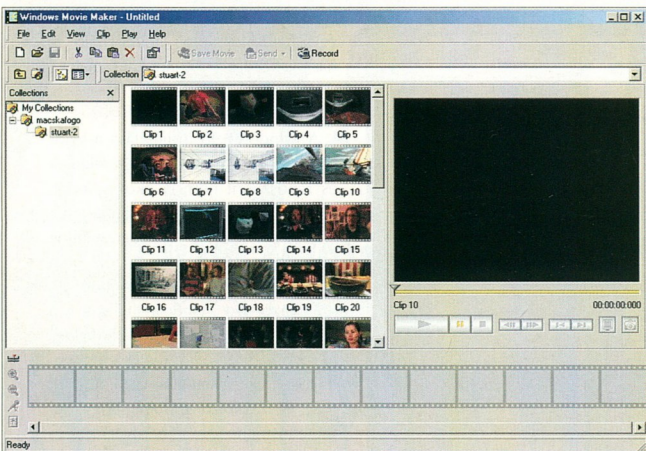

Új ikonok, új effektek a Windows 2000-ben – a külsőre is adtak

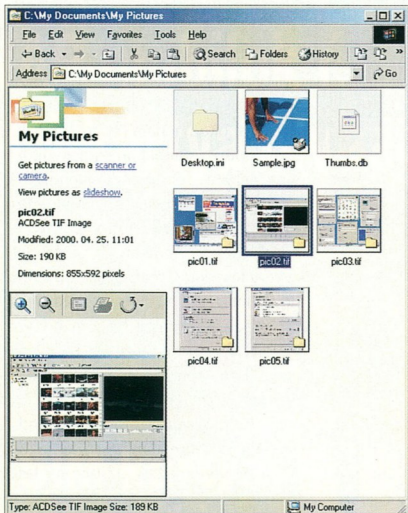
összeomlások ellen, hiszen a programok nem férhetnek közvetlenül a hardverhez, ezt csak az operációs rendszeren keresztül tehetik meg, ráadásul elszigetelve futnak, így sem a rendszernek, sem egymásnak nem árthatnak, ha valami balul üt ki.

Habár a Windows 2000 konfigurálása egyszerűbb, mint a Windows NT 4-é, mégis csak akkor állítsuk rá át a PC-nket, ha (otthon is) hálózati környezetben dolgozunk.

het telepíteni. Egy vizsgálóprogram megakadályozza a nem hitelesített meghajtó telepítését, de legalább egy figyelmeztető üzenetet közöl. Jelenleg ez csak egyes audio- és videokészülékek meghajtóit érinti.

Újdonság a Millenniumban a Windows Movie Maker, amelynek a segítségével az interneten is publikálhatjuk a videóinkat (felső kép) Ez is újdonság: a My Pictures mappában thumbnailok a megjeleníthetők kedvenc képeinkről, s kellő mennyiségű információhoz is jutunk róluk (bal oldali kép)

dolgot, hogy telepítettek egy programot, s ezután valami nem úgy működött mint korábban, vagy állandóan hibaüzeneteket kaptak. Ez azért volt, mert a program az installálás alatt fontos rendszerfájlokat cserélt ki vagy törölt le. A Windows Millennium képes visszaállítani az eredeti fájlokat és a Registryt is.

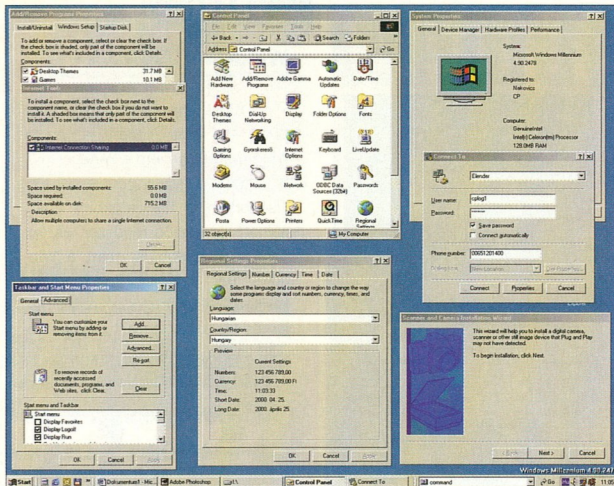
Lesz még egy új *auto-update* funkció is, amellyel a háttérben azt vizsgálják, hogy léteznek-e az operációs

rendszerhez fontos update-ek. Ehhez természetesen online üzemből kell lennünk, de megtakarítjuk a Microsoft Windows update-lapjára vezető utat.

A további javítások a Windows *plug and*

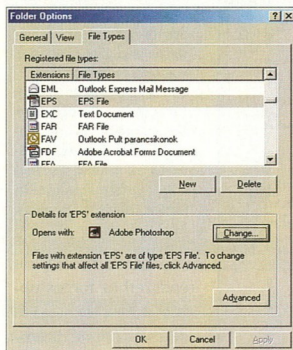
play képességét érintik. Egy sor új segédprogram segítségével egyszerűbben lehet egy kamera vagy egy szkennert képeket közvetlenül a számítógéphez töltetni. A Millennium tartalmazza a *DirectX* és az *Internet Explorer* legújabb verzióit is.

A Microsoft egy új jellemzővel, a meghajtó megjelölésével is javított a rendszer stabilitásán. A számítógépre csakis a Microsoft által bevizsgált (tesztelt) és hitelesített meghajtókat le-

Átszabott ablakok, új grafikai elemek és persze új segédprogramok is találhatóak a Millenniumban (felső kép)

Az új Windows-verzióban bármikor megváltoztathatjuk a kiterjesztésekhez rendelt programokat (jobb oldali kép)

A számítógép nyugalmi állapotba helyezése is újdonság. Ha a Windows leállítása menüben a *Nyugalmi állapotra* kattintunk, akkor a pillanatnyi állapot (a megnyitott programok, ablakok és beállítások) egy fájlban eltárolódnak. A számítógép, akárcsak a leállításkor, kikapcsolható. A következő indításkor a nyugalmi állapotba helyezés előtti állapot jelenik meg, és ott folytathatjuk a munkát, ahol abbahagytuk.

Mindazokat a változtatásokat, amelyeket a Windows 98 második kiadásában megkaptunk, a Windows Millenniumtól is elvárhatjuk. Ide tartozik az egyszerűsített hálózati funkció vagy az internetsatlakozás megosztása két, hálózatba kapcsolt számítógép között, úgy, hogy ugyanazt az internetkapcsolatot további költségek nélkül használhatjuk.

Nem árt tudni, hogy az új operációs rendszer gördülékeny működéséhez legalább egy Pentium 150 processzorral, 32 Mbájtnyi RAM-ra, vala-

tipünket Internet rovotunkban). Ezzel egy hálózatot több felhasználó is használhat egy internetes kapcsolatot.

Installálás és konfigurálás

A Windows 98 installálása a Windows 95-höz képest már gyerekjáték és rendszerint nem is okoz gondot. Ha a rendszer újként installáljuk, akkor a számítógép a programfájlok hozzáadalmás másolási akciója után csupán néhány alkalommal indul újra. Eközben a Windows felismeri a hardvert (a grafikus kártyát, hangkártyát stb.), és telepíti a megfelelő meghajtókat. Az installálás után nézzük meg az *Eszközkezelőben*, hogy helyesen ismerte-e fel a hardverkomponenseket. Erről a következő oldalon részletesen is olvashatnak.

És még sok egyéb...

Sajnos a Windows 95 és 98 az összes kiegészítés és update dacára is fejefájtás okoz néha a használójának. Ezért különszámunkban összegyűjtöttünk néhány, az operációs rendszerrel való munkát megkönnyítő javaslatot és tippet, a telepítéstől kezdve a mindennapos munkánál és a felület egyéni kialakításán át egészen a Windows Intézővel való megfelelő kapcsolattal. Hízen még ha a Windows 98 biztosabban is kezeli a hardvert, van néhány apróság, amire jobb odafigyelnünk.

Ha túl gyorsan duzzadnak a rendszerfájlok, számtalan fájl halmozódik a merevlemezen, az bizony lassítja a Windows és az összes többi program működését. Létezik viszont jó pár ötlet, amelyekkel a sebesség gondja is megoldható, és a számítógépből még több teljesítmény kicsi-hozható. Ide sorolható a Windows saját adatbázisa, a híres-hírhedt Registry változtatása is. Ez az adatbázis a laikusok számára teljesen érthetetlen alakban tartalmazza az összes fontos rendszerbeállítást. Registry rovotunkban tuningolási javaslatokat mutatunk be, és megszelőztetjük a Registry titkait.

Computer Panoráma Speciál

Mobil Világ

Amit a GSM-telefonokról tudni érdemes

Mobilteszt:

Kéttucat kétnormás

**WAP-mobilok és
SIM-kártya olvasók a szorítóban**

900 1800

A GSM biztonsági rendszere

**A SIM-kártya
szerkesztése**

**Komponáljunk
hívóhangot!**

**Saját WAP-oldal
készítése**

Mobilpiac Magyarországon

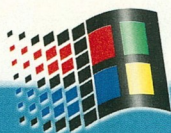
Miért rossz a vétel?

Megjelent!

Rendelje meg

**a kiadónál
(456-6964),
e-mailben**

**(c.panorama@cpanorama.hu)
vagy a CP információs telefonján
(06-60-55-33-55)**

Az első lépések

A Windows 98 helyes installálása

A Windows 98 telepítése jóval egyszerűbbé vált a Windows 95-höz képest. Ahhoz azonban, hogy az új operációs rendszer felvitele ne okozzon gondot, néhány részletet figyelembe kell venni. Írásunkban lépésről lépésre végigme-
gyünk a telepítés folya-
matán.

GVORSTIPP

Újraindítás másképp

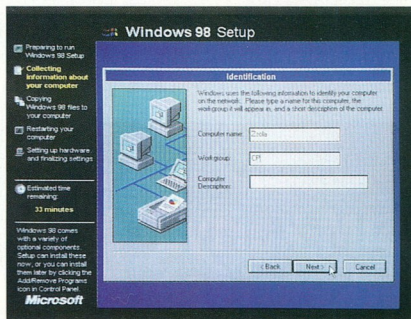
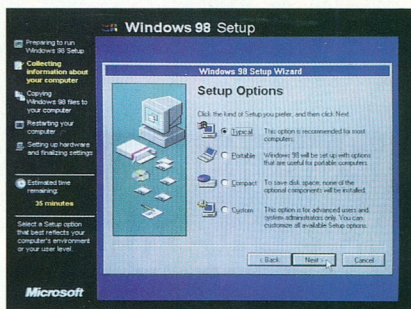
Gyakran (például egy alkalmazás telepítése után) szükség van a Windows újraindítására. A Start gombnál elérhető Shut down azonban nemcsak a Windowst, hanem a számítógépet is újraindítja, ami az esetek többségében meglehetősen hosszadalmas folyamat. Van azonban egy olyan megoldás, amely csupán a Windowst indítja újra. Ehhez a Shut Down kiadásakor megjelenő menüből válasszuk a Restart the Computert, majd az **Entert** vagy a **Yes** gombot leütve tartjuk lenyomva a **Shift** billentyűt. Értékes perceket takaríthatunk meg ezzel a módszerrel.

Habár a Windows 98 első ránézésre alig különbözik a korábbi 95-ös verziótól, mégis egy sor újítást kínál, és lényegesen stabilabb a Windows 95-nél. Mindez elég oknak tűnik arra, hogy az új verzióra frissítsünk.

A Windows 98 gond nélkül tud 2 Gb-átnál nagyobb merevlemezeket is kezelni, és a Universal Serial Bust (USB) is támogatja. S ha még a régi, 16 bites Windows 3.x operációs rendszert használjuk, akkor ahogy is itt az ideje az áttérésnek.

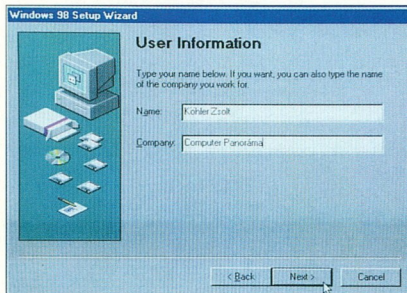
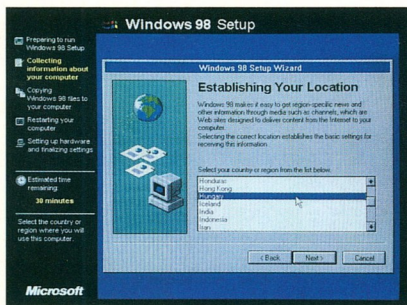
Marad viszont egy kérdés: *frissítés vagy teljes verzió?* Az elsőhöz egy *update-elhető Microsoft termék*re van szükség, mint amilyen a Windows 95 vagy Windows 3.x. Ha nincs ilyenünk, akkor viszont kénytelenek vagyunk a drágább verzió mellett dönteni. A telepítés után az eredmény ugyanaz.

Ha a hardver rendben van (lásd INFO: *Elég-e a régi számítógép?*), neki is láthatunk az installálásnak. Mielőtt azonban elkezdenénk, egy update esetén is *feltétlenül mentjük el a sze-*

A telepítés indítása után többféle opció közül választhatunk. Kezdődnek az általános, haladóknak az egyedít ajánljuk (első kép)

Ha hálózati kártya is van a gépünkben, akkor meg kell adnunk az azonosítónkat és persze a felhasználói csoportnevet. A harmadik pont, tehát a számítógépünk leírása csak a munkatársainkat segíti, a rendszer működésének szempontjából nincs különösebb jelentősége (alsó kép)

mélyes adatainkat, például az e-mail címeket és az összes dokumentumot. Vegyük elő egy üres flopit is, hogy startlemez készíthessünk belőle, hátha később szükség lesz rá. Adott esetben legyenek kéznél a meghajtószoft-

Használhatjuk például azt a vészhelyzetre szolgáló startlemezt, amelyet a *Beállítások/Vezérlőpult/Szoftver/Startlemez/Lemez készítése* menü követve készíthetünk el.

2 A telepítés előtt *feltétlenül kapcsoljunk ki a víruskereső szoftverünket*, feltéve persze, hogy használunk ilyen. Ehhez az összes futó vírusvédő alkalmazást meg kell szakítanunk – a Windows 95 alatt a **Ctrl+Alt+Del** billentyűkkel, majd a *Task befejezése* funkcióval és esetleg egy ismételt *Task befejezésével*, vagy a DOS szinten kell deaktiválni. Kétes esetben az elkészített bootlemezrel is elindíthatjuk a számítógépet. Csak ezután állunk készen a telepítésre.

3 Ahhoz, hogy a Windows 98-at a Windows 95-re installálhassuk, helyezzük be a Windows 98 CD-t a CD-olvasóba. Ha az autoplaj üzemmód aktív, akkor az installálás automatikusan megkezdődik.

Ellenkező esetben kattintsunk az

A számítógép földrajzi helyzetének természetesen a Hungart választjuk ki (felső kép)
A könnyebb azonosítás érdekében adjuk meg a nevünket és a cégünk nevét a Windowsnak (alsó kép)

vereket tartalmazó flopick vagy CD-k is, persze ezek az állományok a merevlemezben is lehetnek.

Windows 95 update

1 Ha a Windows 98-at update-ként, indítólemez nélkül installáljuk, akkor még a telepítés előtt készítsünk *indítólemez*t. Ezzel legalább újra tudjuk indítani a számítógépet, ha installálási gondok támadnának.

INFO

A Windows 98 két verziója

Néhány hónapja már csak a Windows 98 átírdolgozott verzióját a *Second Edition* lehet megtalálni a piacon. Az installáló rutin mindkét esetben gyakorlatilag azonos. Csupán a második kiadás funkcióterjedelme lett valamivel nagyobb. Ha a „Második kiadást” a Windows 98 normál verziójára installáljuk, akkor pontosan úgy kell eljárni, mint a Windows 95 update során.

Elég-e a régi számítógép?

Habár a Windows 98 Second Edition akár egy 486-oson is képes futni – de egy ilyen konfiguráció nem fog sok örömet okozni. Egy CD-olvasón kívül az alábbiakra van szükségünk:

Minimális konfiguráció:

- processzor: 80486/66 MHz
- operatív tár: 24 Mbájt
- merevlemez: kb. 210 Mbájt szabad hely (minimális installáció)
- grafikus kártya: VGA (256 szín)

Javasolt konfiguráció:

- processzor: Pentium 166 MHz
- operatív tár: 64 Mbájt
- merevlemez: 340 Mbájt szabad hely (teljes installáció)
- grafikus kártya: Super VGA (16 vagy 24 bit színbontás)

asztalon a Sajtógép szimbólumban a CD-olvasó betűjelére (ez általában D:).

4 Miután a kérdés, hogy akarjuk-e a Windows 98-at installálni, nyugtáztuk, ugyancsak nyugtáznunk kell a licen szerződést, és meg kell adni a termékazonosítót is.

INFO

Mely programokat érdemes felrakni a Windowsunkra?

A Windows Commander (www.win.cmd.com) fájlkezelő program mellett az ACDSee (www.acdsys.tem.com) képnézegető és a WinRAR (www.rarsoft.com) tömörítő programot érdemes beszerezni. Kevesen tudják, hogy még az is sok helyet felszabadít a merevlemezünkön (főleg FAT16-nál, de a FAT32-nél is), ha a fájljainkat 0 tömörítési arányú csomagoljuk egy fájljál.

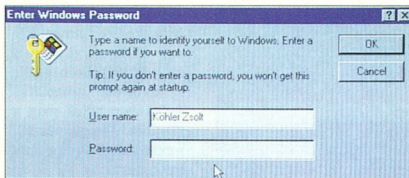
GYORSTIPP

Konfliktusok megszüntetése

Ha valamelyik komponens nem működne, vagy az installálás folyamán erőforrás-konfliktusok keletkezének, amelyeket a Windows önállóan nem tud megoldani, akkor ezeket nekünk kell rendezni az *Eszközkezelőben*. A Start menü *Beállítások/Vezérlőpult/Rendszer/Eszközkezelő* menüben lehet elérni az egyes elemeket. A konfliktusokat sárga felkiáltójelek jelzik. Ezeket a kijelölésük után a *Tulajdonságok* alatt lehet megszüntetni. De vigyázat, mert ha az *Automatikus beállítás* mezőt kikapcsoljuk és a komponens kézzel konfiguráljuk, akkor – ha később további nyomtatókat, szkennert vagy más szeretnének installálni – a plug and play nem mindig működik megfelelően. Ha viszont egy komponens duplán telepítődik – ami szintén előfordulhat – akkor az egyik verziót nyugodtan kitörölhetjük az *Eltávolítás* funkcióval. Ezután a számítógépet újra kell indítani, s csak azután válnak érvényessé a változtatások.

5 A teljes verzió telepítésével ellenében, itt az installálási mértékét nem kérdezik meg. Ebben a stádiumban tehát nem tudunk mit kiválasztani, ezt csak a konfigurálás után pótolhatjuk (lásd még GYORSTIPP: *Utólagos installálás*).

6 A következő lépésben feltétlenül készítsük el a javasolt biztonsági másolatot. Ezzel a Windowst ismét törölhetjük a merevlemezről, ha a felvitelnél valami félre sikerülne. Ezt követően a setup az ország megadását kéri. Magyarországon – természetesen – a *Hungaryt* kell beállítani.

A Windows másodszeri újraindulása után megadhatunk egy felhasználói nevet és jelszót, de ez csak a személyes beállításokra, nem pedig a biztonságra vonatkozik. Ha csak OK-t ütünk, akkor ez az ablak nem jelenik meg újra

7 Ezután a rendszer a startlemez elkészítésére szólít fel, amellyel szükség esetén legalább a számítógépet fel tudjuk észteni. Helyezzük az előkészített üres lemezt a floppyeghajtóba, majd kattintsunk a *Tovább*-ra, hogy a szükséges fájlokat felvyük.

8 Egy automatikus újraindítás után a setup program nekilát a hardverünk felismerésének, majd konfigurálja azt. Ha eközben erőforrás-konfliktus keletkezne, akkor az érintett hardvereszközt úgy kell beállítanunk az *Eszközkezelő* segítségével az installálás után, hogy a konfliktusok megszűnjenek (lásd még GYORSTIPP: *Konfliktusok megszüntetése*).

9 A számítógép ismét elindul, s a konfigurálás a szoftverkomponensek telepítésével befejeződik.

10 Az ezután következő *plug and play rutint* a *Tovább*-bal kell nyugtázni. A meghajtó-adatbázis installálása után a *Telepítő Varázsló* megkérdezi, hogy automatikusan vagy kézzel akarjuk-e megkeresni a legjobb készülékmeghajtót. Itt a kézi opcióval az összes modellt megnézhetjük, és kiválaszthatjuk a megfelelőt. Ha a komponensünk hiányozna, de van hozzá floppy, merevlemez vagy CD-n speciális meghajtónk, akkor azt a *Floppy* mezővel vihetjük be. Ha nincs meg a megfelelő meghajtónk, akkor a *Vissza* kapcsolóval

visszaléphetünk az automatikus keresésre, és ott a *Tovább*-ra kell kattintanunk. Válaszunk ki a CD-olvasót a Windows 98 CD-vel, és ismét kattintsunk a *Tovább*-ra. Miután a

meghajtót a telepítő megtalálta, az installálásához még egyszer a *Tovább*-ra kell kattintani. A *Befejezés*-sel tudjuk leállítani az eljárást. Ha a számítógép nem találna alkalmas meghajtót, akkor nekünk kell beavatkoznunk.

GYORSTIPP

Problémák esetén újrainstallálás

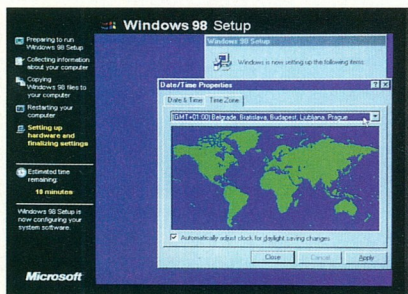
Ha a Windows 98 induláskor elakad, gyakran csak az újrainstallálás segít.

Helyezzük be a Windows 98 indítólemezt a floppyolvasóba (A: meghajtó), majd kapcsoljuk be a PC-t. A gép a floppy található operációs rendszerről fog elindulni. Ha megjelennek a startopciók, akkor válaszunk a *Számítógép indítása CD-olvasó támogatással* pontot. Ezután várjunk egy ideig, amíg a diagnózis programok egy virtuális meghajtóra (RAM-diszk) másolódnak. Ezután a képernyőn megjelenik az A: prompt. Helyezzük be a Windows 98 CD-t a CD-olvasóba, és adjuk be a `[x]:\setup` parancsot.

Itt az [x] az eggyel további betűjelű meghajtót jelenti. Ha az operációs rendszer eddig E-vel jelölte a CD-olvasót, akkor a következőt kell beírni: `F:\setup`.

Ennek az az oka, hogy az indítólemez már a RAM-diszknek adta az E: elnevezést.

Ehhez a meghajtóhoz DOS parancsokkal férhetünk hozzá. Így pl. a *Dir* paranccsal megjeleníthető a tartalom.

A licen szerződést csak annak elolvasása után fogadjuk el (felső kép) Ismét állítsuk be a földrajzi helyzetünket, ezúttal az időzónák használata miatt. Ha nem találjuk Budapestet, akkor a GMT+1-et válasszuk (alsó kép)

11 Ezután az összes rendszer beállítás személyes beállításként tárolódik el. Eljött végre az idő: a megnyíló üdvözlő ablak a célba érést jelzi – a Windows 98 installálása befejeződött.

Windows 3.x update

1 A 98-as update Windows 3.x alatti installálás elvileg ugyanúgy zajlik, mint a Windows 95-nél. A személyes adatok lementésénél is ugyanazok a biztonsági előírások érvényesek. Szükségünk van még egy üres floppyra (startlemezként a későbbi vészhelyzetek esetére), valamint az új meghajtószoftvekre is a hardverhez.

2 Mivel a Windows 3.x alatt még nincs autoplay üzemmód, amely

önállóan megkezdendően az installálást, ezért azt nekünk kell elindítanunk a fájlkezelőből. Válasszuk ki a CD-olvasót, és indítsuk el az installálást a *Setup*-ra történő kettős kattintással.

3 Miután beírtuk a termékkazonosítót, és elkészítettük a biztonsági másolatot, a számítógép megkérdezi, hogy melyik setup üzemmódot szeretnénk indítani. Az alapértelmezett standard változaton kívül három további verziót választhatunk: a *laptop*-ot, a *minimális*-t és *felhasználó által definiált*-at. Nyugodtan válasszuk a *standard*-et. A következő lépésben nyugtázzunk, és kattintsunk a *Tovább*-ra.

4 A felhasználói nevünk megadása után minden úgy folytatódik, mint a Windows 95 update során, csak a helyszínt kell később megadni. Egyébként a Windows 95 setup alatt leírtak szerint haladunk végig a setup menűn.

Új rendszer telepítése

1 Ha a Windows 98 teljes verziója mellett döntöttünk, akkor helyezük a kikapcsolt számítógépnél a bootlemezt a floppyvasóba, majd kapcsoljuk be a gépet.

2 Válasszuk ki az első opciót: *Windows 98 setup indítás* a *CD-ről*. A Windows 98 setup elindul. Kétszer kell nyugtáznunk, s ennek hatására elindul egy esetleges hibakeresés a merevlemezen.

3 Válasszuk ki azt a könyvtárat, ahová a Windows 98-at telepíteni

GVORSTIPP

Öt lépés az installálás előtt

1. Elég a hardver? Legalább egy Pentium 166 MHz 64 Mb-ajtos gépre van szükség. A merevlemez minimum 300 Mb-ajtnyi szabad hely kell.
2. Legyenek kéznél CD-n, merevlemezben vagy flopin a mindenkori hardverünk meghajtói, még ha a Windows 98 önállóan is felismer számos komponenst.
3. Mentsük le a személyes dokumentumainkat, például az e-mailjeinket, szövegeinket, címlistánkat stb., akkor is, ha a rendszert csak update-eljük.
4. Az installálás előtt – ha egy korábbi verziót update-elünk a Windows 98-ra – készítsünk indítólemez (bootlemezt).
5. Ha víruskeresőt használunk, akkor ennek minden alkalmazását ki kell kapcsolnunk.

Utólagos installálás

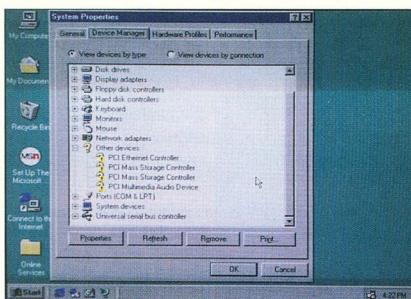
Ha a Windows 98-at a 95-ös verzióra update-eljük, akkor eleinte nem tudjuk meghatározni a felendő komponenseket. A telepítés után azonban tetszőlegesen törölhetünk vagy betölthetünk programcsomagokat, attól függően, hogy mit tartunk fontosnak vagy feleslegesnek. A *Start* menü *Beállítások* pontjával a *Vezérlőpult*ba lépünk, és itt a *Programok hozzáadása* alatt teljes programcsomagokat vagy csak adott programokat törölhetünk, illetve adhatunk a gépünkre. Ha kiválasztottuk, amit szeretnénk, tegyük be a Windows CD-t az olvasóba, kattintsunk a *Floppy*-ra, és válasszuk ki a megfelelő meghajtó betűjelét. A változtatások *OK*, *Átvétel*, majd ismételt *OK* után lépnek érvénybe.

szeretnénk (alapértelmezett: C:\Windows).

A fent leírt Windows 95 update-letellentében, a program a setup üzemmód után érdeklődik. Válasszunk ki egyet a négy lehetséges mód közül. Ha a *standard* opciót választjuk, a komponenseket később kívánságaink szerint alakíthatjuk ki (lásd GYORSTIPP: *Utólagos installálás*). Kattintunk a *Tovább-ra*.

4 A setup megkérdezi a helyszínt, majd következik az update-nél már leírt startlemez készítése. Az update-hez hasonlóan nyomjuk le a *Tovább* gombot, és várjunk körülbelül tíz percet, amíg az összes rendszerfájl bemásolódik.

5 Adjuk be a nevünket és nyugtazzuk a Microsoft licenyszer-

ződés is. A *Tovább-ra* kattintás után gondosan írjuk be a termékazonosítót, majd egy újabb *Tovább*, és zárjuk be a *Setup Varázslót* a *Elkészítés-sel*.

6 A következő lépés a hardver konfigurálása: be kell állítani az időzónát. Ezt egy újraindítás követi.

A sikeres telepítés után a *Sajátgép/Tulajdonosságok* alatti *Eszközközpont* alatt találhatjuk a *Windows által most még fel nem ismert eszközöket*. Ezeket távolítsuk el, hiszen a *számítógép újraindítása* után a *Windows automatikusan felismeri őket*, és kéri a hozzájuk tartozó *telepítőlemezeket*.

A *Hardver Telepítő Varázsló* aktiválódik és a készülékmeghajtók után kezd kutatni. Ezzel akkor készült el, amikor megszólal a Microsoft „zene”.

Most már csak az esetleges erőforrás-konfliktusokat kell megszüntetnünk (lásd GYORSTIPP: *Konfliktusok megszüntetése*).

Megjelent!

Keresse

a könyvesboltokban
vagy rendelje meg

a kiadónál
(456-6964),
e-mailben
(c.panorama@cpanorama.hu)
vagy a CP információs telefonján
(06-60-55-33-55)

Windows-szelídítés

A jó tippek és trükkök olyanok, mint a bűvészműtatványok: egy-két mozdulat, s máris megtehetjük azt, amit mások csak ügyel-bajjal tudnak elvégezni. Így van ez alábbi ötlet-csokrunkkal is, amely a Windows 95/98-cal végzett napi munkát szeretné megkönnyíteni. A tippeket a kezdők is nyugodtan kipróbálhatják, s csodálkozáva láthatják, milyen szelíddé és kezessé lehet tenni a Windows-rendszereket.

GVORSTIPP

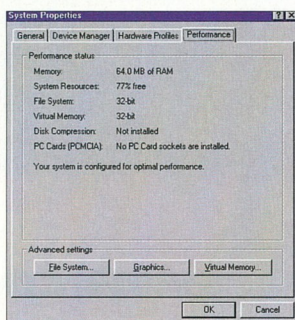
Mappák megnyitása a DOS-ablakból

A DOS-ablakból bármely tetszőleges mappát az alábbiak szerint lehet megnyitni. Nyissunk meg a *Start/Programok/MS-DOS parancssor* menüvel egy DOS-ablakot. Ilyenkor a rendszer alaphelyzetben, a C:Windows alkönyvtárban áll. Ezután a nyomvonalat kell megadni: `start <meghajtó>:\nyomvonal.`

A CD-ROM optimalizálása

Érthetően mindenki szeretne még nagyobb sebességet kicsikarni a CD-ROM-meghajtóból. A lassúság – pontosabban az elérhetőnél kisebb adatátviteli sebesség – oka olykor a túlságosan kicsi gyorsítótár (cache). A meghajtó optimalizálásához hajtsuk végre a következő műveleteket!

1 Kattintsunk a *Sajátgépre* a jobb egérgombbal, majd válasszuk ki a *Tulajdonságokat* a menüből! Lapozzunk a *Teljesítmény* fülre a párbeszédablakban! (1.ábra)

1. Innen indíthatjuk a CD-ROM optimalizálást

2 Kattintsunk a *Fájlrendszer* gombra, aminek a hatására egy második párbeszédablakba jutunk. Itt válasszuk ki a *CD-ROM* fület! A gyorsítótár méretét egy tologomb segítségével állíthatjuk be. (2.ábra)

A cache optimális mérete az operatív memória nagyságától függ. Ha a RAM nagyobb 16 Mbájtánál, akkor a cache ideális mérete 2000 Kbájt körüli; 12 Mbájt esetén körülbelül 1300

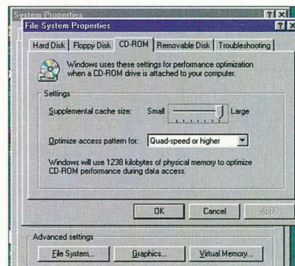
Kbájt, 8 Mbájtánál pedig 1000 Kbájt (négyeszeres sebességű meghajtó), illetve 500 Kbájt (négyeszeresnél lassabb meghajtó).

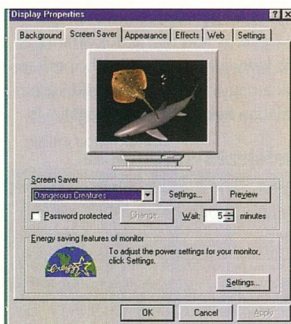
A cache beállításánál természetesen mérlegelni kell, hogy mire van inkább szükségünk: nagy gyorsítótárra avagy nagy memóriára. Ha például egy telefonkönyv CD-t használunk, akkor fontos lehet a gyorsaság, így válasszunk lehetőleg minél nagyobb cache-méretet. Ha azonban csak programtelepítésre használjuk az eszközt, akkor felesleges túl sok területet elvenni a memóriából a lemezgyorsításra. Kísérletezzük ki a legjobb beállítást!

A képernyővédő lebénítja a PC-t?

Bármilyen meglepő is, könnyen meg lehet bénítani egy PC-t. Elég meghívni az egér jobb oldali gombjával az asztal *Tulajdonságok* menüjét, és egy jelszót rendelni a képernyővédőhöz. (3.ábra) Ha valaki eljárszaná velünk ezt a rossz viccet, akkor a jelszó ismerete nélkül a következőképpen tudunk ismét a gépünkhöz férni.

2. Tologomb segítségével állíthatjuk be a gyorsítótár méretét

3. A képernyővédőhöz jelszót is rendelhetünk

1 Indítsuk újra a gépet, és a *Start/Futtatás* menüben adjuk ki a *regedit* utasítást.

2 A Windows *Registryben* keressük meg – a **Ctrl+F**-fel – a *ScreenSave_Data* bejegyzést, és töröljük ki a **Del** billentyűvel, majd az alatta található *ScreenSaveActive* bejegyzés értékét állítsuk 0-ra.

3 Ezt követően indítsuk újra a Windowsot, és a *Sajátgép Tulajdonságok* menüjében adjunk a képernyőkímélőnek saját jelszót.

Asztal a Start menüben

Ha a programjaink teljes képernyős üzemmódban futnak, akkor nem érjük el az asztalt, hacsak hozzá nem rendeljük a *Start* menühöz.

1 kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Start* gombra a tálcán, s erre megjelenik egy helyzetérzékeny menü. Itt válasszuk a *Megnyitás* parancsot. Nyissuk meg azt a mappát is amelybe a *Windowst* installáltuk. (4.ábra)

2 Húzzuk most át az *Asztal* mappát az egér lenyomott, jobb oldali gombjával az előbbiekből már megnyitott *Start* menü ablakba. Engedjük el az egér gombját, és válasszuk ki a *Parancsikon létrehozása* menüt.

3 Zárjuk be az összes ablakot. A *Start* menüben most megjelenik a *Parancsikon-Asztal* bejegyzés.

Az autorun funkció újbóli beállítása

Az *autorun* funkció a CD behelyezése után automatikusan megjeleníti a CD tartalmát. Ha ez a funkció egy installálás után hiányozna, akkor a következőképpen kell eljárni.

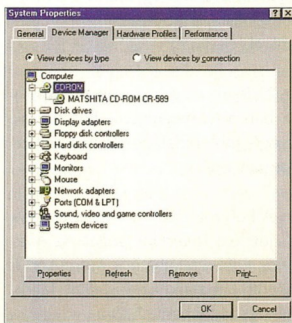
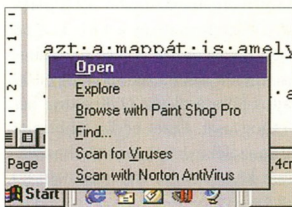
1 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Sajátgépre*, s nyissuk meg a tulajdonságait. Válasszuk ki az *Eszközkezelőt*.

2 Kattintsunk a CD-olvasó készülékbejegyzésre, amely még pluszjelet tartalmaz, és jeleníttessük meg a készülék típusát. (5.ábra)

3 Kattintsunk a *Tulajdonságok* kapcsolófelületre és hozzuk az előtérbe a *Beállítások* fület.

4. Ez az út vezet ahhoz a mappához, amelybe a *Windowst* installáltuk (felső kép)

5. Ebben a párbeszédablakban láthatjuk a *CD-olvasó típusát* (alsó kép)

INFO

Biztonság

Hardver- vagy szoftverhibák következtében gyakran vesznek el adatok. Ezért elengedhetetlen rendszeres időközönként a biztonsági másolat készítése (ezeket backupnak is nevezzük). Biztonsági másolatokat általában speciális backup programokkal készítenek a fontos adatokról. Ezek a programok gondoskodnak az adatok és a programok egyidejű tömörítéséről és biztonságos mentéséről. Fontos továbbá, hogy ezek a mentések ne a merevlemezre, hanem valamely másik tárolóeszköze történjenek. A Windows kelleihez hozzátartozik egy megbízható backup program. Ezt a kiegészítő programot a *Start* menüből indíthatjuk, s a *Programok/Kellékek/Rendszereszközök/Biztonsági mentés* elérési utat kell használni. A backup program varázslóval indul. Először ki kell választani a mentés módját, tehát azt, hogy a helyi meghajtókon található valamennyi állományt vagy csak a kiválasztottakat kívánjuk-e menteni. Ha a második lehetőséget választjuk, a következő lépésben ki kell jelölni a menteni kívánt adatokat. Ezután meg kell adni, hogy valamennyi kijelölt fájlt menteni akarjuk, vagy csak az utolsó mentés óta megváltoztatott állományokat. Végül megjelölhetjük ennek az előző, utolsó mentésnek az időpontját. A következő lépésben a biztonsági másolat helyét kell kijelölni. Egy választólistai segítségével rögzítjük a meghajtót (flopi vagy egy második merevlemez) és a mappát. A másolatkészítés módjának a beállítása után a biztonsági másolat kap egy nevet. A név lehetőleg utaljon a tartalomra (pl. levelek), hogy később gond nélkül megtaláljuk a megfelelő backupot.

INFO

Az erőforrások áttekintése

A bővítőkártyák beszerelése gyakran okozhat gondot. Segítsünk nekünk lehet, ha áttekinthetjük a rendszer erőforrásait, például az IRQ és a DMA kiosztásokat.

Nyissuk meg a *Vezérlőpultot*, és kattintsunk kétszer a *Rendszer* szimbólumra. Lépjünk át az *Eszközkezelő* fülbe. Jelöljük ki a lista első bejegyzését: *Számítógép*. Lapozunk az egérrel az erőforrások megjelenítésére. Ehhez használjuk a különböző megtekintési lehetőségeket, amelyeket *DMA*, *Memória*, *I/O* és *IRQ* szerint rendezhetünk.

Ha a készülékünkben egy komponens el szeretnénk távolítani, akkor jelöljük ki, majd kattintsunk a *Del* billentyűre.

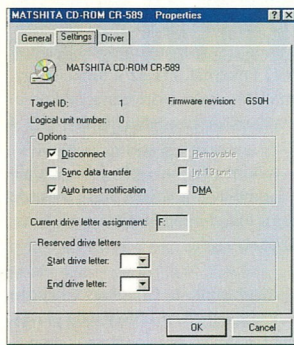
A legfontosabb gyorsbillentyűk

A gyorsbillentyűk nem véletlenül kapták a nevüket, velük valóban minden gyorsabbá válhat, hiszen jó pár funkciót meg lehet kérni egy vagy két billentyűvel, és nem kell számos menün végiggyalogolni.

Az *ablaktartalom aktualizálására* az **F5** szolgál. Erre akkor lehet szükség, ha egy flopi tartalmát mutató ablakot tartunk nyitva. Kicséréljük a flopilemet, és az új lemez tartalmát szeretnénk látni. Mindez egyetlen billentyű (**F5**) lenyomásával elérhető.

A *fájlok vagy könyvtárak átnevezése* is megoldható egy gombnyomással. Erre az **F2** szolgál. Válaszunk ki a fájlt vagy a könyvtárat, és nyomjuk le az **F2**-öt. A meglévő nevet tetszésünk szerint megváltoztathatjuk. Az új nevet az **Enter** lenyomásával tárolhatjuk el.

4 Jelöljük ki az *Automatikus lejátszás* ellenőrzőnégyzetét, és nyugtazzuk OK-val a bevitelt. (6. ábra) Ezzel a CD-olvasó *autorun* funkciója ismét aktív.

6. Az automatikus lejátszás előtti ellenőrzőnégyzetbe kell pipát tenni, hogy aktíváljuk az autorun funkciót

Az elpocsékolt helyek felkutatása

A DOS-os időkben származó régi FAT fájlrendszer, amelyet még a mai Windows is használ, 40 vagy 80 Mbájtos merevlemezeket kezel. Ha ma a merevlemezünkön a C: partíció 2 Gbájtos, akkor a FAT 32 768 Kbájtos clustereket (a legkisebb tárolási egység) kezel. Aki tehát egy 100 bájtos fájl tárol el, 32 Kbájtnyi helyet fogyaszt. Ezzel pedig több mint 90 százaléknyi tárhelykapacitás használaton kívül marad, erre már nem lehet írni.

Ha kíváncsiak vagyunk erre a helypocséklásra, a következőképpen járjunk el.

1 Nyissuk meg a *Sajátgép* mappában a C: meghajtót. Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Windows* mappára.

2 A helyzetérzékeny menüben hívjuk le a *Tulajdonságokat*. Az *Általános fülben* található a *Méret* sor. E mögött láthatjuk az installált fájlok méretét bájtokban. (7. ábra)

3 A zárójel mögött egy második értéket is felfedezhetünk. Ha az első kivonjuk a másodikból, megkapjuk a nagy clusterekből eredő kihasználatlan hely (Slack) nagyságát.

Befejezés kattintással

Könnyen megtakaríthatjuk a *Start* menüből történő hosszadalmas kilépést.

1 Írjunk egy szövegszerkesztővel egy kis batch-fájlt, és tároljuk el a Windows munkaasztalon, például a *finito.bat* név alatt. Ez a batch-fájl csak két sorból álljon:

Echo off

RUNDLL32 user, ExitWindows

2 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Finito* szimbólumra, és az asztalon megjelenik a *Beállítások* menü. Ezen belül nyissuk meg a *Futtatás* alatt a *Szimbólumként* opciót. A Finitóra való kettős kattintással tudjuk ezentúl a Windows alatti munkát befejezni.

3 Ha a szövegszerkesztőnkben még nyitott fájlok találhatóak, akkor a rendszer ezek lementésére szólít fel. A Windows csak ezután jelentkezik ki.

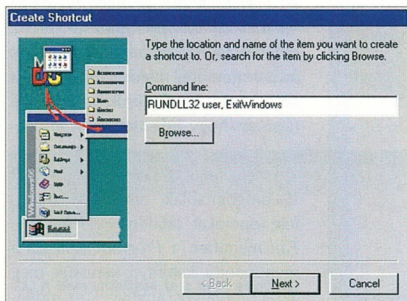
Aki nem akar batch-fájlt írni Windows-stílusban is elintézheti mindent.

7. A Méret sor mögött látható az installált fájlok mérete bájtban

1 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával az asztalra, és válaszzuk ki az *Új/Parancsikon* menüt. A *Parancsorb*a írjuk be a

RUNDLL32 user, ExitWindows parancsot. (8.ábra)

8. Windows módra is elintézhjük a kilépetést

2 Nyugtázzunk a *Tovább*-bal, és adjunk a parancsikonnak egy nevet, például a *Közvetlen kilépést*. Ha ezentúl erre a parancsikonra kétszer rákattintunk, kiléphetünk a Windowsból.

Beillesztés DOS-programba

A Windows programok között a *Vágólap*on keresztül cserélhetünk adatokat, a *Copy/Paste* (másolás/beillesztés) funkciópáros segítségével. Ugyanez a lehetőség – korlátozott formában – a DOS-programoknál is megvan. Nézzük például, miként vihetünk át egy szövegrészt valamely Windows programból, mondjuk, a DOS-os Wordbe.

1 Jelöljük ki a szöveget az egérről az adott programban, majd a *Copy* (vagy a *Cut*) parancs segítségével másoljuk át a *Vágólap*ra. (A *Copy*, illetve *Cut* funkció általában az *Edit*-ből vagy az egérmenüből érhető el.) Még egyszerűbben: kijelölés után nyomjuk le a **Ctrl+C** billentyűkombinációt.

2 Indítsuk el a DOS-os Wordöt, mégpedig *ablakos módban*. Ha a program teljes képernyős módban in-

dulna el, az **Alt+Enter** billentyűkombinációval válthatunk át ablakos módra.

3 A továbblépéshez aktiválnunk kell a DOS-ablak *eszközsávját*. Ehhez kattintsunk az ablak bal felső sarkában található gombra, majd jelöljük be az eszköztár menüpontot. Az eszközsávban szerepel – többek között – a *Beillesztés*. Kattintsunk a megfelelő gombra, mire a vágólap tartalma – annak rendje és módja szerint – megjelenik a beszűrás helyén.

Betűcsere

A CD-ROM-meghajtó beszerelésekor a Windows az első szabad betűvel azonosítja az új eszközt. A *flopilemez* betűjele rendszerint A: (illetve B: vagy mindkettő), a *merevlemezé* pedig C:. Mivel a következő szabad betű a D:, ez lesz a CD-meghajtó jele.

Abban az esetben, ha egy második merevlemez beépítését tervezzük, akkor a *CD-meghajtó betűjelét célszerű eleve úgy megválasztani, hogy ne okozzon gondot a későbbiekben*. Erre azért van szükség, mert számtalan olyan program van, amely futás közben a CD-meghajtót is használja. Amikor beépítünk egy második merevlemez, akkor a meghajtó betűjele C:-ről mondjuk D:-re változik, az említett programok pedig elvesztik kapcsolatukat a CD-lemezzel. A probléma a programok újratelepítésével oldható meg, ám ez meglehetősen időigényes művelet.

A későbbi bővítésre való tekintettel tehát válasszunk mindjárt az elején olyan betűjelet, amellyel nem lesz gondunk!

1 Kattintsunk a *Start* gombra, majd a *Beállításokra!* Indítsuk el a *Vezérlőpult*ot, és a párbeszédablakban

GYORSTIPP

Eltolás helyett másolás

Ha egy fájlt az egyik könyvtárból áthúzzunk egy másikba, akkor az vagy átmásolódik, vagy áthelyeződik. Ha a két könyvtár különböző meghajtón helyezkedik el, akkor a fájl másolódik, ha viszont ugyanazon a meghajtón található, akkor a fájl csak áthelyeződik. Ha egy fájlt másolni és nem csak áthelyezni szeretnénk, akkor húzzuk át az egérrrel az egyik mappából a másikba. Ezután nyomjuk le a **Ctrl** billentyűt, mire egy + jel jelenik meg az egérmutató alatt. Engedjük el most az egér bal oldali gombját (miközben a **Ctrl** billentyűt lenyomva tartjuk), és a fájl átmásolódik.

A görgetősávok illesztése

Bosszankodunk néha, hogy nem találjuk jól el a görgetősávok nyílait? Kattintsunk a munkasztal egy szabad területére az egér jobb gombjával, és nyissuk meg a *Tulajdonságok* menüt. Hozzuk előre a *Megjelenés* fület.

Az ablak alsó felében található az *Elem* mezőt. Kattintsunk az alatta lévő sorban található, lefelé mutató nyílra, és válasszuk ki a *Görgetősáv*ot. A sor melletti, jobbra lévő mezőben megadhatjuk a méretet (az alapértelmezés 16).

Nyelvválasztás

A *Start* menü / *Beállítások* / *Vezérlőpult* / *Billentyűzet* / *Nyelv* részben a klaviatúránkhöz igazíthatjuk az alapértelmezett billentyűkiosztást, illetve több nyelvet is beállíthatunk, amelyek között – alapesetben – a bal **Alt + Shift** nyomógombokkal válthatunk.

GYORSTIPP

Alkalmazások gyors bezárása

Több programot is megnyitottunk, és most egyeseket be akarunk zárni közülük. A nyitott programok a *tálcán* láthatók. Ahelyett, hogy mindegyiket egyenként megnyitnánk, majd befejeznénk, csak kattintsunk a tálcán az egér jobb oldali gombjával a program szimbólumára. A helyi menüből válasszuk a *Bezárás (Close)* parancsot.

A Windows könyvtár megnyitása

A *Futtatás* parancsot a Windows könyvtár egy ablakban való megjelenítéshez is felhasználhatjuk.

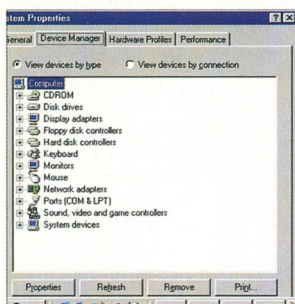
Nyissuk meg a *Start* menüt, és válasszuk *Futtatás* parancsot. A *Megnyitás* bevitteli mezőbe írjunk két pontot (...), majd kattintsunk az OK billentyűre. Ennek hatására megnyílik egy ablak a Windows mappa tartalmával, úgy, ahogyan ezt az *Intézőben* már megszokhattuk.

A kurzor villogási sebessége

A kurzor villogása egy aktuális pozícióra akarja felhívni a figyelmünket. Ha túl gyorsnak vagy túl lassúnak ítéljük, tegyük az alábbiakat. A *Sajátgépből* kiindulva nyissuk meg a *Vezérlőpultot*, és kattintsunk kétszer a *Billentyűzet* szimbólumra. Ekkor megnyílik egy ablak. Az alsó felében találhatjuk a *Kurzorvillogás értéke* feliratot, egy tologómb társaságában. Mozgassuk el a tologómbot az egérrrel. Balra egy kurzort láthatunk, amely mindig az aktuális sebességgel villog. Ha kiválasztottuk a megfelelő tempót, kattintsunk az *OK* gombra.

kattintsunk kétszer a *Rendszer* szimbólumra!

2 Lapozzunk az *Eszközkezelő* regiszteroldalra, ahol egy lista jelenik meg a számítógép hardverkomponenseivel. (9. ábra)

9. Az Eszközkezelő felsorolja a számítógép hardverkomponenseit

3 Kattintsunk a *CD-ROM* felírt mellett látható „+” jelre, mire egy újabb sorban megjelenik a *CD-meghajtó* típusa. Jelöljük ki ezt a sort, majd kattintsunk a *Tulajdonságok* gombra!

4 A következő ablakban válasszuk ki a *Beállítások* regiszteroldalt. Keressük meg a *Foglalt lemezmeghajtó-betűjelek* mezőt, ahol két listabla látható. Az *Első lemezmeghajtó-betűjel* mellett állítsuk be az *F:* betűt, majd tegyük ugyanezt az *Utolsó lemezmeghajtó-betűjelnél* is! (10. ábra) Végül kattintsunk az *OK* gombra!

Csajjuk be a Windowst!

Szép számmal akadnak még a piacón *Windows 3.1-re* írt programok. Ezek – mint azt a *Windows 95/98* fejlesztői állítják – minden nehézség nélkül futnak az új operációs rendszereken is. A valóság ezzel szemben az, hogy a 16 bites programok olykor nem úgy viselkednek a 32 bites *Windows* környezetben, ahogy kellene, mi több, el sem indulnak. Ezeknek a hibáknak szerencsére

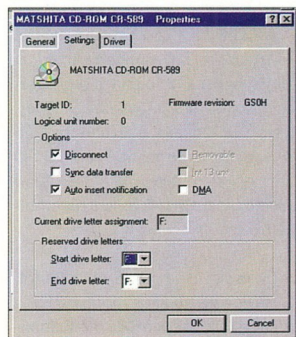
mind a *Windows 95*-ben, mind a *Windows 98*-ban megvan az ellenszere, amely nem más, mint egy kevesek által ismert segédprogram a *Windows* mappában.

1 Ha „renitens” 16 bites programmal találkozunk, indítsuk el az említett segédprogramot: kattintsunk a *Start* gombra, majd a *Futtatásra*, a parancssorba pedig írjuk be azt a varázsszót, hogy *Mkcompact*.

2 Megjelenik a *Kompatibilitás* *tz* programablak, amelyben különféle opciókat találunk. (11. ábra) A *Fájl* menüben a *Program választása* menüpontra kattintva keressük meg azt a programot, amelynek az indításával gondjaink vannak, majd tegyük egy jelet a *Hazudjon a Windows verziószámát illetően* melletti jelölőnégyzetbe. Erre a programot sikerül rábírnunk arra, hogy letérve a becsületesség útjáról más *Windows* verziószámot közöljön a rendszerrel, mint amire eredetileg készítették.

3 A *Fájl/Mentés* paranccsal mentésük el az új beállítást, majd lépünk ki a programból. A legközelebbi indításkor a program – eme csöppnyi hazugság árán – zökkenőmentesen betöltődik.

10. Az első és az utolsó lemezmeghajtó betűjelet úgy kell megválasztani, hogy véletlenül se lehessen a merevlemez-meghajtó

GVORSTIPP

Gyorsan a Tulajdonságokhoz

Az egyes objektumok tulajdonságait leíró *Tulajdonságok* oldalakhoz gyorsabban is hozzáférhetünk, ha megnyomjuk az egér jobb gombját, és az így megjelenő menüből kiválasztjuk a *Tulajdonságok* sort. Ha az **Alt** billentyűt lenyomva tartva kétszer rákattintunk a kiválasztott objektumra, akkor azonnal elérjük a Tulajdonságokat tartalmazó oldalakat.

Ha nincs nyomtatónk...

Ha nincs nyomtatónk, akkor is érdemes egyet beállítani, hogy a szövegszerkesztőnkkel nyomtatási képet is kérhessünk. A beállítás végén nem mindig praktikus tesztoldalt nyomtatni (főleg ha nincs nyomtatónk vagy nincs benne papír stb.), de bármikor kérhetünk ilyet, ha a *Nyomatók* részben a printerünk ikonjára kattintunk a jobb egérgombbal, és kiválasztjuk a már jól ismert *Tulajdonságok* részt.

A képernyő adatlapja

A monitor, a képernyőfelbontás, a grafikus kártya jellemzőit és a Windows külsejét a *Képernyő tulajdonságai* pontban változtathatjuk meg. Ezt a funkciót meg lehet hívni a *Vezérlőpultról* is, ám egy gyorsabb út is kínálkozik. A *Képernyő tulajdonságait* úgy érhetjük el, hogy az egér jobb oldali gombjával a Windows képernyő egy szabad helyére kattintunk. Máris megjelenik egy helyzetérzékeny menü. Itt válasszuk a *Tulajdonságok* pontot, s a felbukkanó *Képernyő tulajdonságai* ablakban elvégezhetjük a kívánt beállításokat.

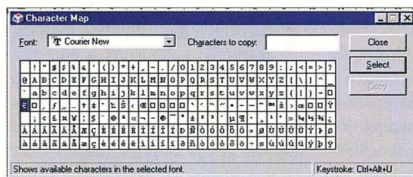
hez még ki sem kellett lépünk a Wordből!

3 Ha megvagyunk a másolással, a *Mégse* gombra kattintva léphetünk ki a *Mentés másként* párbeszédablakból (de az is elég, ha lenyomjuk az **Esc** billentyűt).

Eurószimbólum

Tetszik, nem tetszik, meg kell barátkoznunk az új európai pénzzel, az *euróval*. A szimbóluma a görög epszilonhoz hasonlít, de kétszer át van húzva. Az új szimbólum megjelenítése a Windows 98-ban nem gond, hi-

13. A Windows 98 karakterkészlete már tartalmazza az eurót, de csak néhány karakterrel

szen a rendszer karakterkészlete – némi megszorításokkal – az eurót is tartalmazza (ritka és dicsérendő példájaként annak, hogyan kell egy rendszer fejlesztésekor előre gondolkodni.) (13. ábra)

A Windows 98 tehát beépítetten támogatja az új pénzt. A Windows 95-nél és a Windows NT 4.0-nál az eurót egy, a *Microsoft* webhelyéről letölthető szervicsomag telepítésével kezelhetjük. A Windows 98 esetében az eurót közvetlenül a billentyűzetről is bevitethetjük, mégpedig az **Alt+Ctrl+U** (vagy az **AltGr+U**) billentyűkombinációval. Tisztaban kell lenni azonban azzal, hogy egyelőre csak a *Times New Roman*, a *Courier* és az *Arial* betűtípusok tartalmazzák az eurószimbólumot, más

TrueType fontkészletek nem, így kár fedűhődni, ha más betűtípust választva csak üres négyzet jelenik meg a képernyőn.

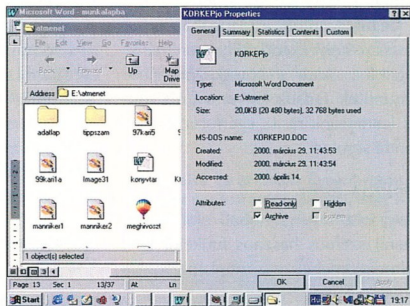
Az eurókaraktert numerikus kód formájában is megadhatjuk, mégpedig az **Alt+0128** kombináció begépelésével.

A fájl tulajdonságok megváltoztatása

Valamennyi fájlunk, könyvtárunk és programmi adott tulajdonságai vannak. Ezek megtekinthetők és részben meg is változtathatók.

1 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával az objektumra (ez lehet egy fájl vagy akár egy könyvtár). Megjelenik a helyzetérzékeny menü, amelynek legalsó pontja a *Tulajdonságok* opció. Hívjuk meg ezt.

2 Még hatékonyabb a *gyorsbillentyűk* használata. Ennek beállításához kattintsunk

14. A Tulajdonságok ablakban változtathatjuk meg egy fájl jellemzőit

az egér bal oldali gombjával a szóban forgó fájlra, majd nyomjuk le az **Alt+Enter** billentyűkombinációt. Erre azonnal a *Tulajdonságok* ablak jelenik meg, ahol megtekinthetjük, illetve megváltoztathatjuk a szóban forgó állomány tulajdonságait. (14. ábra)

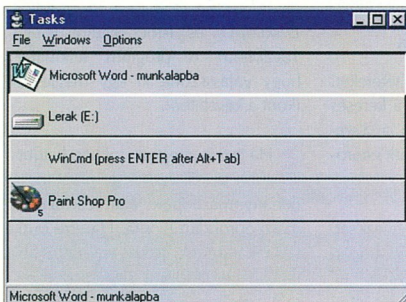
Feladatmenedzser

Talán még emlékezünk a Windows 3.1 *Task Manager*ére, amellyel a futó alkalmazások között lehetett könnyen és gyorsan átváltani. Ugyanez a program a Windows 95/98-ban is megvan, némileg elrejtve a felhasználók elől. Ha látni és használni szeretnénk, a következő lépéseket kell tennünk.

1 A Task Manager valahol a Windows mappában található, ám keresés nélkül is elindíthatjuk a Start menüből. Kattintsunk a *Futtatásra*, majd gépeljük be a *Megnyitás* mezőbe a *Taskman* parancsot, végül kattintsunk az *OK*-ra.

2 A képernyőn megjelenik a *Task Manager* programablaka, ahol

15. A Task Manager programablakában egymás alatt sorakoznak a futó alkalmazások

egymás alatt sorakoznak a futó alkalmazások. (15.ábra)

Felmerül azonban a kérdés: minek nekünk a Task Manager, amikor a programok között a *tálcá* segítségével is átválthatunk?

Nos, a *Task Manager* ablaka mozgatható, emellett kijelzi például a dokumentum nevét (ami a *tálcán* elsíkkad, ha sok programot futtatunk egyszerre).

További előny, hogy különböző megjelenítési módok közül választhatunk: használhatunk például kicsi ikonokat, feliratokat a gombokon, il-

letve azt is beállíthatjuk, hogy a *Task Manager* mindig látható legyen a képernyőn. A feliratokat eltüntetve például az ablakot egész kicsire is összehúzhatjuk, így az akkor sincs útban a képernyőn, ha bekapcsoljuk a *Mindig látható* opciót.

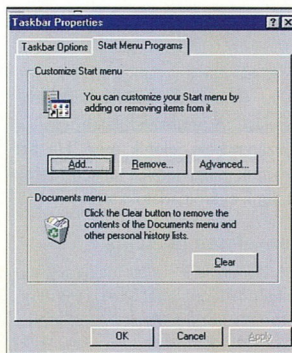
Gyorsabb beállítások

Majd minden Windows beállítási lehetőség megtalálható a *Start menü / Beállítások / Vezérlőpult* részben. Ezt a részt máshonnan is elérhetjük: *Számítógép / Vezérlőpult*. A nyomtatók beállítását külön is megtaláljuk a *Vezérlőpult* mellett (*Start menü / Beállítások / Nyomtatók*). A *Rendszert* úgy is elérhetjük, hogy a jobb egérgombbal a *Számítógépre* kattintunk, majd a *Tulajdonságok* részt választjuk, illetve a kinyitott *Számítógépben* az üres rész felett jobb egérgombot nyomunk, majd a már említett *Tulajdonságokat* választjuk. A *Képernyőt* úgy is előhívhatjuk, hogy az üres Windows asztalra kattintunk a jobb egérgombbal, és itt elindítjuk a *Tulajdonságok* részt. Az *Internet Options* az *Explorer*ből is elérhető: *Tools / Internet Options*.

Ha a tálcára kattintunk a jobb egérgombbal, és itt elindítjuk a *Tulajdonságok* részt. Az *Internet Options* az *Explorer*ből is elérhető: *Tools / Internet Options*.

Ha a tálcára kattin-

16. Jó pár beállítást elérhetünk, ha a tálcára kattintunk a jobb egérgombbal

INFO

Szükséges hossz

A Windows 95 – mint ismeretes – megengedi a *hosszú fájlnevek* használatát. Nincs már 8+3 karakteres korlát, mint a DOS-ban vagy az előző Windows-verziókban. A megengedett hosszúság 255 karakter a fájlnevek esetében, és 260 karakter, ha mappákról van szó. Ez azonban csak félig-meddig igaz. Az útnevéknél ugyanis szintén 260 karakter a határ, így a hosszú fájl- és könyvtárnevekkel könnyen túlléphetjük a megengedett értéket. Célszerű tehát korábban tartani a nevek hosszát: lehetőleg soha ne adjunk 50-70 karakternél hosszabb nevet a fájloknak, illetve a mappáknak.

A hosszú fájlnevek másik buktatója, hogy a DOS „lenyeli” a nyolc karakterből kilógó részt, ami megnehezíti a fájl későbbi azonosítását. Például a *Számla – November, számla – December* nevek közül megtartja az első hat karaktert, majd a névhez hozzábiggyeszít egy „~” jelet és egy sorszámot (*Számla~1, Számla~2* stb.). Akkor járunk el tehát helyesen, ha – gondolva a DOS-os felhasználókra – az azonosítás szempontjából lényeges információit az első hat karakterbe presejeljük össze. A *Számla – November* helyett legyen a fájl neve például *Nov Számla*, mert így a rövid név (*Novszá~1*) alapján is könnyen azonosítható.

tunk a jobb egérgombbal, és a *Tulajdonságok* részt választjuk, akkor jó pár beállítást elérhetünk, így például szerkeszthetjük a *Start* menü tartalmát, vagy törölhetjük a *Start* menüben lévő *Dokumentumok* részt. (16.ábra)

Gyors fájlkeresés

Gyakran keressük ugyanazt a fájlt? Ilyenkor bizony meglehetősen ne-

GVORSTIPP

Pillantás a háttérbe

Ha betöltéskor megnyomjuk az **Esc** billentyűt, eltűnik az ilyenkor látható Windows logó, és megszemlélhetjük, mi is történik a háttérben. A logók a C:\Windows könyvtárban található *logos.sys*, *logow.sys* néven. Egyszerű BMP képek, amelyeket akár le is lehet cserélni...

A gyökérkönyvtárban található *Msdos.sys* fájlt „*sys*” kiterjesztése ellenére *szövegszerkesztővel* szerkeszthetjük. Ha az *[options]* alá beírjuk, hogy *logo=0*, akkor betöltéskor nem lesz látható a Windows logo. Ezzel is gyorsul (ha csak egy kicsit is) a rendszer betöltése.

Programtörés

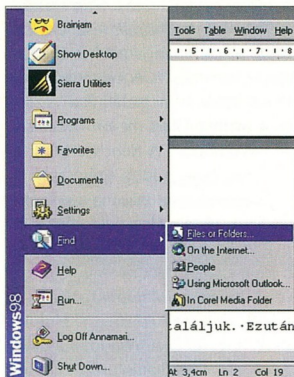
A *Vezérlőpult / Programok hozzáadása* menüponttal – a nevével ellentétben – ragyogóan lehet programokat törölni. Csak kattintsunk az eltávolítani kíván alkalmazásra (a *Telepítés / Letöltés* részben), és válasszuk az *Eltávolítást*. A mellette lévő Windows telepítő alkalmas arra, hogy a telepítéskor lemaradt, lefelejtett részeket utólag felrakjuk.

Utoljára megnyitott dokumentumok

Az utoljára megnyitott dokumentumokat a billentyűzetről is meg lehet nyitni. Nyomjuk le egyszerre a **Ctrl** és az **Esc** billentyűket, majd ezután a **D** billentyűt. (A **Ctrl+Esc** hatására a *Start* menü indul el.) Válasszuk ki a dokumentumot nevének kezdőbetűjével, majd nyomjuk le az **Enter** billentyűt. Ha több azonos kezdőbetűs dokumentumunk lenne, akkor a kezdőbetű ismételt megadásával lapozunk végig rajtuk.

hézkes a *Start* menü használata és a keresési kritériumok megadása. Sokkal gyorsabb, ha egy *hozzárendelés* hozunk létre az asztalon, ahol eltárolhatjuk keresési feltételeinket.

1 Indítsuk el a kereső funkciót, amelyet a *Start* menüben a *Keresés/Fájlok vagy mappák...* alatt találunk. (17.ábra)

17. Itt rejtőzik a kereső funkció

2 Adjuk meg a keresési feltételeket. Ha elkészültünk, akkor a keresés végrehajtásához kattintsunk a *Keresésre*. Erre a keresési feltételek eltárolása miatt van szükség.

3 Várjuk meg a keresés befejezését. Kattintsunk a menüsorban a *Beállítások* utasításra. Amennyiben az *Eredmények mentése* bejegyzés előtt kis pipa áll, akkor kattintsunk a bejegyzésre, s a pipa törlődik.

4 Klicceljünk a menüsorban a *Fájllista*-ra, s válasszuk a *Keresés mentése* utasítást. A munkafelületen egy új hozzárendelés jelenik meg. Ha ezt kinyitjuk, megjelenik a fájlkeresés, az általunk eltárolt adatokkal.

Kényelmes másolás

A *Windows 95* alatt meglehetősen kényelmetlenül lehet lemezt másolni. Normális körülmények között ehhez előbb el kell indítani az *Intézőt*, ki

kell jelölni a *flopimeghajtót*, végül rá kell kattintani a *meghajtónévre* a jobb egérgombbal, és ki kell választani a menüből a *Copy Disk* funkciót. Mindezt kényelmesebben is megoldhatjuk, ha a másolóprogramot kiteszük a munkaasztalra. Ehhez a következő lépésekre van szükség.

1 Indítsuk el a *Windowst*, majd a jobb egérgombbal kattintsunk egy szabad helyre a munkaasztalon.

2 Az egérműből válasszuk ki az *Új* menüpontot, majd a *Shortcut*-ot (a parancsikont).

3 A következő párbeszédablakban írjuk be a parancssorbba (*Command Line*) a *Diskcopy A: A:* parancsot, majd kattintsunk a *Tovább* gombra.

4 Ezt követően adjuk meg – egy újabb párbeszédablakban – a parancsikont nevéét (legyen ez például *Diskcopy*), és ismét kattintsunk a *Tovább-ra*. A program felkínálja, hogy válasszunk ki egy megfelelő ikont a készletből.

5 Ha ez is megvan, akkor kattintsunk az *Elkészítés* gombra, mire néhány másodperc alatt elkészül a másolóprogram ikonja. Ha erre duplán rákattintunk, akkor egy DOS ablakban betöltődik a *Diskcopy* program, amellyel másolatot készíthetünk a floppyemletről.

Keresd a fájlt!

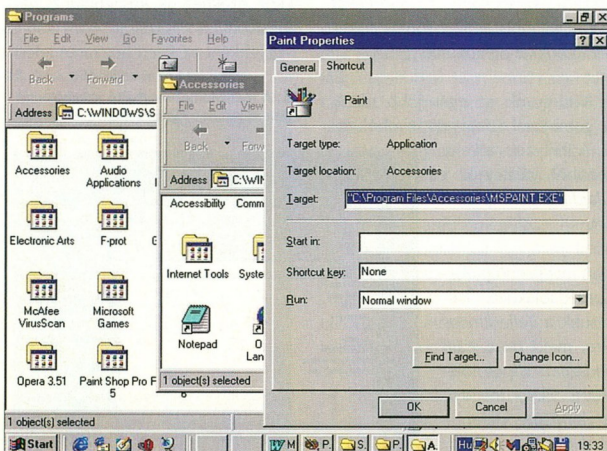
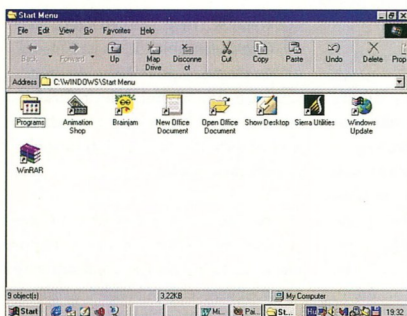
A „jól nevelt” programok telepítésekor megkérdezik, hogy melyik könyvtárba rakják a fájlokat. A legtöbb esetben a telepítőprogram javasol egy megfelelő könyvtárat. Ebben a könyvtárban van – többek között – a program indítófájlja, amelynek a nevét és a helyét csak a legkritikusabb esetben vagyunk képesek észben tartani. Erre azonban nincs is szükség, mivel a programot a *Start* menüből is elérhetjük néhány kattintással.

A sűrűn használt programokat még egyszerűbben is elindíthatjuk, ha az ikonjukat kitesszük az asztalra. Ehhez azonban le kell ásnunk a mappák mélyére, hogy megtaláljuk a programhoz tartozó indítófájlt. Nézzük meg például, hogy hol „lakik” a Paint program!

1 Kattintsunk a jobb egérgombbal a Start gombra, majd a *Megnyitás* menüpontra. A képernyőn megjelenik a Start menü tartalma, benne a programok mappával. (18. ábra)

2 Nyissuk meg ezt is egy kettős klikkeléssel. Erre is kattintsunk duplán, hogy hozzáférjünk a tartal-

18. Íme a Start menü tartalma

mához. A következő ablakban találjuk a *Paint* program ikonját.

3 Kattintsunk a jobb egérgombbal az ikonra, és a menüből választjuk ki a *Tulajdonságok* menüpontot. A *Paint* tulajdonságablakában kattintsunk a *Parancsikon* fülre, s ezzel eljuttunk a keresett információhoz. A programhoz tartozó útnév a *Cél* mezőben olvasható, és így néz ki:

C:\Program Files\Accessories\MSPAINTE.EXE (19. ábra)

4 Miután azonosítottuk a fájlt, fogjuk meg az ikont – a jobb egérgombbal –, és húzzuk ki az asztalra.

5 Itt válasszuk a *Parancsikon létrehozása* menüpontot, és adjunk egy megfelelő – lehetőleg rövid – nevet az új asztali ikonoknak. Egyszerűbb a dolgunk akkor, ha az asztalon lévő parancsikonhoz tartozó alkalmazást szeretnénk becserezni. Az előbbiekből itt csak egyet kell „meglépnünk”:

19. Megtálaltuk a Paint helyét

INFO

Kirándulás a bootmenübe

Ha a bekapcsolás után, a Windows indulásának a pillanatában megnyomjuk az **F8**-at (a régebbi rendszerekben az **F4**-et), akkor a rendszer betöltése megáll. Ekkor egy menüben találjuk magunkat, ahol választhatjuk a normál Windows indítást, a csökkentett üzemmódot (ha a Windowsunk valamiért hibás lenne), a DOS-t, illetve ugyanezt csökkentett üzemmódban. Ha itt olyat látunk, hogy a DOS egy korábbi változatának a betöltése, azt sose használjuk (egyenes út Windowsunk elszállásához). Ha a Windows betöltése közben véletlenül kikapcsoltuk a gépet, akkor a következő bekapcsoláskor rögtön ebbe a menübe kerülünk, és a Windows a csökkentett üzemmódot fogja felajánlani. Ha tudjuk, hogy nincs különösebb probléma, akkor válasszuk a normál Windows indítást.

GVORSTIPP

Praktikus menük

A Windows – a kiválasztott fájl tulajdonságaitól függően – különféle akciókat kínál, amelyek *helyzetérzékeny menükben* vannak összefoglalva. Azért kapták a helyzetérzékeny jelzőt, mert a kiválasztott objektum típusától függően, eltérő műveleteket hajtanak végre.

Kattintsunk rá valamelyik fájlra, programra vagy könyvtárra, de ne a megszokott módon, hanem az egér jobb oldali gombjával. Azonnal megjelenik egy menü, amely a kiválasztott fájljal végezhető összes lehetséges műveletet megmutatja.

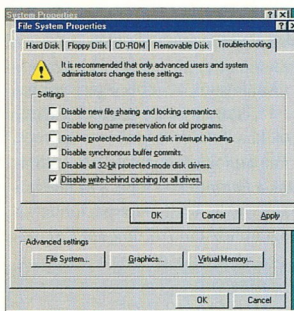
GVORSTIPP

Üdvözlőkép

A Windows első indításakor egy üdvözlő képernyő jelenik meg (némi zenei aláfestéssel és animációval), amelyet a túrelmetlenebb felhasználók azonnal ki szoktak kapcsolni, nehogy még egyszer végig kelljen nézniük a műsort. Ez a képernyő egyben menü is, amely felkínálja az online regisztrálást, a csatlakozást az internetre, a felfedezőutat a Windows 98 rejtelmeiben, valamint a karbantartást. Ezekre a szolgáltatásokra valóban vajmi kevés szükségünk van a későbbiekben, éppen ezért az üdvözlőképet az ablak alján látható jelölőnégyzetben ki is kapcsolhatjuk. Ha mégis látni akarnánk, kattintsunk a *Start* gombra, majd a *Futtatásra*, és a *Megnyitás* mezőbe gépeljük be a *WELCOME* programnevet. Az OK gombra kattintva újból részeseülhetünk a Windows 98 üdvözlésében.

Pontos idő

A Windows felhasználói felületének egyik jellegzetes alkotórésze az *eszközsáv*. Itt található a *Start* menü, és ugyanitt jelzi ki a Windows az *órát*, valamint sok egyéb hasznos információt: így – többek között – a nyomtató, illetve a modem működési állapotát vagy például a nyelvet. Ha az egérkurzort rávezzetjük az órára, akkor a rendszer az aktuális dátumot is kijelzi. Ugyancsak közvetlenül az eszközsávról igazíthatjuk ki legegyszerűbben a pontos időt, valamint a dátumot, mégpedig a következőképpen. Kattintsunk duplán a bal egérgombbal az órára, mire megjelenik egy párbeszédablak. Itt beállíthatjuk az órát, a dátumot és az időzónát.

20. Itt kapcsolhatjuk be a gyorsítótár-kezelés letiltása opciót

kattintsunk a jobb egérgombbal az ikonra, majd a menüből válasszuk ki a *Tulajdonságokat*. Itt azután minden további információt megkapunk.

A késleltetett írás kikapcsolása

Ha el akarunk menteni egy fájlt, és a merevlemez foglalt, akkor az adataink némi késleltetéssel kerülnek a háttértárolóra, hiszen így nem kell megszakítani a merevlemez aktuális akcióját. Ez azonban bizonyos rizikóval jár. Ha ugyanis a Windows éppen ebben a pillanatban állna le, vagy mondjuk, kimaradna az áram, akkor az adatok elveszhetnek. Ezért célszerű *kikapcsolni a késleltetett írást*, legalábbis amikor fontos dokumentumokkal dolgozunk.

1 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Sajátgép* szimbólumára. A helyzetérzékeny menüből válasszuk a *Tulajdonságok* parancsot.

2 A megjelenő párbeszédablakban kattintsunk a *Teljesítmény* fülre, majd ott a *Fájlrendszer...* kapcsolófelületre. Ekkor megnyílik a *Fájlrendszer – adatlap*.

3 A *Hibaelhárítás* fülre való kattintással már célba is jutottunk. Ebben a menüben kapcsoljuk be az *Íráskor a gyorsítótár-kezelés letiltása minden meghajtó esetén* opciót. (20.ábra)

4 Kattintsunk az *OK* kapcsolóra és a *Bezár*-ra a következő ablakban. Ekkor a rendszer felszólít a Windows újraindítására. Ezt az üzenetet is nyugtázzuk *OK*-val, és a számítógép újra indul.

Lemezmeghajtó az asztalon

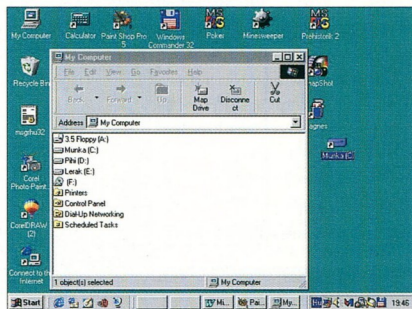
Hogy ne kelljen a Windows Intézőt vagy a *Sajátgép* ablakot megnyitnunk ahhoz, hogy a megnézhessünk valamit merevlemezünkön, készítsunk parancsikont a lemezhez az Asztalra.

1 Nyissuk meg a *Sajátgép* (*My Computer*) ablakot, és kattintsunk a merevlemez szimbólumra (ez rendszerint a *C:*). Nyomjuk le a *Ctrl* billentyűt, majd húzzuk át a szimbólumot az asztalra. Az asztalon megjelenik egy parancsikon.

2 Ha változtatni szeretnénk a *C* parancsikon szövegén, akkor nyomjuk le az *F2* billentyűt, és adjuk meg az új elnevezést, például *C partíció*. Ha további partícióink is vannak (*D:*), akkor ezekhez is készíthetünk parancsikonokat.

Egyébként az ilyen hozzárendelési

21. A merevlemez-meghajtó szimbólumát kitehetjük az asztalra

parancsikokat gond nélkül eltolhatjuk vagy törölhetjük. Az eredeti ez nem érinti.

Néma CD

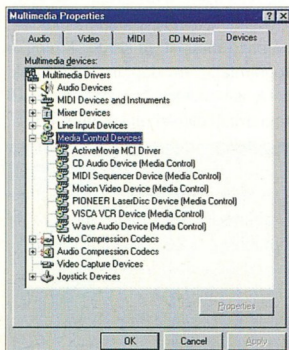
A számítógépbe épített CD-meghajtóval minden további nélkül lejárthatunk *audio-CD-eket* is. Megtörténhet azonban, hogy ez különféle okok miatt meghiúsul. Próbálkozásainkra a Windows szűkszavú hibaüzenettel reagál, amelyből az derül ki, hogy a rendszer hiába keresi, nem találja a lemezt. A probléma szerencsére egyáltalán nem súlyos: a „hiba” oka egy helytelen beállítás, amelyet pillanatok alatt helyrehozhatunk.

1 Kattintsunk a *Start* gombra, majd a *Beállításokra!*

2 Indítsuk el ebben a *Control Panel*-ben, vagyis a *Windows Vezérlőpultjában*! Keressük meg a *Multimédia szimbólumot*, és nyissuk meg egy dupla kattintással!

3 A *Multimédia tulajdonsága* ablakban lapozzunk a *Speciális regisztráció*ra! Itt látható azoknak az eszközöknek a listája, amelyeket a Windows felismer. Keressük meg a listában a *Médiavezérlő eszközöket*, majd kattintsunk a „+” jelre! (22. ábra) A listában további eszközök jelennek meg, amelyek közül válasz-

22. Ezek a Médiavezérlő eszközök

szuk ki a *CD hangszköz bejegyzést*, majd kattintsunk a *Tulajdonságok* gombra!

4 A következő párbeszédablakban az eszköz *státuszát* állíthatjuk be. Két lehetséges opció közül választhatjuk ki a *Médiavezérlő használatát*, amellyel engedélyezzük az eszköz bevetését. (23. ábra)

23. Engedélyezzük a Médiavezérlő használatát!

5 A *Beállítások* gombra kattintva egy újabb ablak jelenik meg a képernyőn, amelyben a fejhallgató *hangerejét* állíthatjuk be. Ha végeztünk a beállításokkal, akkor az *Alkalmaz*, majd az *OK* gombra kattintva rögzíthetjük az új paramétereket.

Ötletes mentés

Mi sem egyszerűbb, mint a **Ctrl+S** paranccsal elmenteni egy fájlt. Az már egészen más kérdés, hogy hol találjuk később az ily módon elmentett fájlokat. Számos program ugyanis a saját mappáit használja mentésre, s ha nem vagyunk résen, a fájljaink egészen máshol landolhatnak, mint ahol szeretnénk.

A legegyszerűbb megoldás, ha valamennyi munkánkat egyetlen központi könyvtárba gyűjtjük, például egy „magánkönyvtárba”, amelyet az asztalról is elérhetünk. Új mappát a következőképpen hozhatunk létre.

1 Nyissuk meg a *Sajátgépet*, majd kattintsunk duplán valamelyik merevlemez ikonjára.

INFO

Túlterhelt főkönyvtár

Ismeretes, hogy a *Windows 95* megengedi a nyolc karakternél hosszabb fájlnevek használatát, ami kétségtelen előny a DOS korlátaival szemben. A hosszú fájlnevekkel kapcsolatban azonban nem árt némi önmérséklet. Ugyanis a *főkönyvtár legnagyobb megengedett mérete a merev- vagy a floppylemez a fájlnevek hosszától függ*. Nyolc karakterből álló nevek esetében a főkönyvtár legfeljebb 512 fájlt tartalmazhat, ám ha a *Windows 95* alatt például 24 karakteres fájlneveket használunk, akkor már csak 140 fájl fér bele, és ez sok esetben kevésnek bizonyulhat. A *Windows* ilyenkor olyan hibaüzenetet küldhet, hogy a fájl nem lehet menteni. Ha ilyen problémával találkozunk, akkor rövidítsük meg a hosszú fájlneveket, vagy helyezük át a fájlokat – már amelyiket lehet – különféle alkönyvtárakba.

2 Válasszuk ki a *Fájl/Új/Mappa* menüpontot, mire a *Windows* egy meglévő mappát kreál a kiválasztott merevlemezben, mégpedig *Új mappa* néven. (24. ábra)

3 Adjunk most a mappának egy ennélfeljebb nevet: kattintsunk a jobb egérgombbal a mappára, majd a gyorsmenüben válasszuk ki az *Átnevezés* menüpontot. A mappa nevet tartalmazó mezőben villogó kurzor jelzi, hogy beléptünk a szerkesztőmódba. Az új név például ez lehet: *Magánkönyvtár* (ha valami jobb nem jut az eszünkbe).

4 Húzzuk most ki a mappát a jobb egérgombbal az asztalra, és a gomb elengedésekor felkínált menüből válasszuk ki a *Parancsikon létrehozása* menüpontot. Ezzel sikerült

GVORSTIPP

Az aktív programok kiválasztása

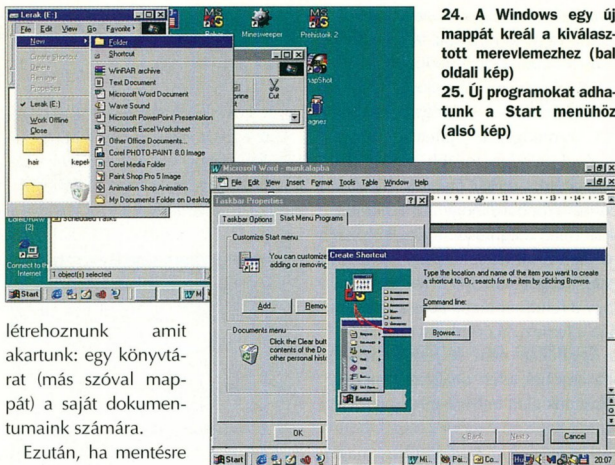
Az éppen aktív és inaktív programok között az **Alt+Tab** billentyűkombinációval kapcsolathatunk. Tartsuk lenyomva az **Alt** billentyűt, és nyomjuk le a **Tab**-ot. Ekkor megjelenik az aktív programokat tartalmazó ablak. A Windows a **Tab** billentyű lenyomására egy programmal tovább lép. Csak ha elengedjük az **Alt** billentyűt, akkor válik aktívá az utoljára kiválasztott program, és megjelenik az ablaka.

Csak az ablak!

A Windows 95 futtatása közben is használhatjuk a **PrintScreen** billentyűt, ám ilyenkor a képernyőmásolat nem a nyomtatóra, hanem a vágólapra (Clipboard) kerül, ahonnan más programok is átvehetik vagy akár ki is nyomtathatjuk. Ha azt szeretnénk, hogy ne a teljes képernyő, hanem csak az aktuális ablakban található kép kerüljön a vágólapra, akkor a **PrintScreen** leütése közben tartsuk lenyomva az **Alt** billentyűt is.

Az MS-DOS ablak megjelenítése

Ha az MS-DOS ablakot az egész képernyőn szeretnénk használni (vagy éppen fordítva, csak kisebb ablakban van rá szükségünk), úgy a következők szerint kell eljárunk. Nyissuk meg az MS-DOS ablakot a **Start** menüvel. Tartsuk lenyomva az **Alt** billentyűt, és nyomjuk le a röviden az **Entert**. Erre az MS-DOS ablak szétterpeszkedik az egész képernyőn (vagy ismét ablakméretre zsugorodik).

létrehozunk amit akartunk: egy könyvtárat (más szóval mappát) a saját dokumentumaink számára.

Ezután, ha mentésre kerül a sor, kattintsunk először a **Mentés másként** (Save As) menüpontra, és válasszuk ki az iménti könyvtárat. Ezt követően úgy is menthetünk, hogy időnként lenyomjuk a **Ctrl+S** billentyűkombinációt.

Az újonnan létrehozott mappa mindig ott lesz az asztalon, és egy kattintással nyithatjuk meg. Ha meg akarjuk nyitni valamelyik itt tárolt dokumentumot, elég csak ráduplázni az egérral, és máris betöltődik a hozzá tartozó alkalmazással együtt.

A fenti lépésekre nincs is mindig szükség. A Windows 95/98 eleve tartalmaz egy **Dokumentumok** (My Documents) mappát saját fájljaink számára, és ha nincsenek különleges igényeink, ez is megfelelő. Ahol sok saját dokumentummal kell nap mint nap bajlódni, ott célszerű további almappákat is létrehozni a Dokumentumok mappán belül a fájlok osztályozására.

Programok felvétele a Start menübe

Bizonyos programok az installálásuk során nem írják be magukat a **Start** menübe. A gyors elérés érdekében célszerű ezeket felvenni a **Start** menübe. Ezt a **Start Beállítások** (Settings) parancsán keresztül érhetjük el.

24. A Windows egy új mappát kreál a kiválasztott mérévlemhez (bal oldali kép)

25. Új programokat adhatunk a **Start** menühöz (alsó kép)

1 Kattintsunk a **Start** felületre, és vigyük az egérmutatót a **Beállítások** pontra.

2 Az almenüben kattintsunk a **Tálca** és a **Start menü** bejegyzésre. A kattintás hatására megnyílik a **Tálca tulajdonságai** párbeszédés mező.

3 Válasszuk a **Start menü programjai** regiszterlapot, majd ezután kattintsunk a **Hozzáadás-ra**. (25. ábra)

4 A következő ablakban közvetlenül megadhatjuk a program elérési útját. Ha ezt nem ismernénk pontosan, akkor kattintsunk a **Tallózás** kapcsolófelületre.

5 Nyissuk meg a programot tartalmazó mappát. Itt keressük meg a programfájl, és duplán kattintsunk rá. A parancssorban megjelenik a programfájl elérési útja. Kattintsunk a **Tovább** kapcsolóra.

6 A **Programcsoport** kiválasztása ablakban megadhatjuk, hogy az új szimbólum adott programcsoporthoz tartozzék-e a **Start** menüben. Ha csak azt szeretnénk, hogy a szimbólumunk egyszerűen megjelenjen a programlistában, kattintsunk a **Tovább-ra**.

7A következő ablakban még egy programmegnevezést is meg kell adnunk. A beviteli sorban automatikusan megjelenik a programfájl neve. Ezt írjuk át, és kattintsunk az *Befejezésre*. Az *OK* kapcsolóval nyugtázzuk a bevittelt a *Tálca tulajdonságai* ablakban. A program ettől kezdve megjelenik a *Start* menüben.

Saját asztal több felhasználó számára

Gyakran vezet vitához az olyan PC, amelyet több családtag is használ. Amíg a használati időben viszonylag könnyű megegyezni, addig mindenki a saját igényei szerint szeretné kialakítani az asztalt. Ássuk el a családban a csatabárdot, és készítsünk mindenkinek egy saját asztalt. Ez egyáltalán nem is nehéz. Ha mindegyik felhasználóhoz *saját profilt* készítünk, akkor mindenkinek a saját jelszával kell bejelentkeznie.

1Nyissuk meg a *Vezérlőpultot* a *Sajátgép* szimbólummal.

2A *Vezérlőpultban* kattintsunk a *Felhasználókra*. Megnyílik a *Több felhasználó engedélyezésének beállítás* párbeszéd. (26.ábra)

3Kattintsunk a *Tovább*-ra. Egy újabb párbeszédéses ablakba jutunk, ahol az új felhasználó nevét kell megadnunk.

4A *Tovább* hatására megjelenő ablakban kell megadni és nyugtázni a jelszót. Ismét egy kattintás a *To-*

26. Eltérő profilkok rendelhetünk a felhasználókhöz

vább-ra, s meghatározhatjuk, hogy a felhasználók az asztal melyik részét rendezhessék be.

5Kapcsoljuk be a megfelelő kijelölő négyzeteket az egérrel, majd kattintsunk a *Tovább*-ra. Nyugtázzuk a választásunkat azzal, hogy a *Befejezésre* kattintsunk.

6A következő újraindítás után az adott felhasználó kialakíthatja az asztalt. Arra azonban gondoljunk, hogy ezekkel a beállításokkal még nem gondoskodtunk az adatok védelméről, csupán eltérő megjelenéseket alakítottunk ki.

Saját gyorsbillentyűk

Számos billentyűkombináció létezik a Windowsban a különböző funkciókhoz és programokhoz. Azonban nem

27. A Paint Shop Próhoz most a Ctrl+Alt+P billentyűkombinációt adtuk meg

kell megelégednünk a meglévő lehetőségekkel, hiszen könnyen rendelhetünk billentyűkombinációkat a leggyakoribb alkalmazásokhoz, sőt még az asztalra helyezett ikonokhoz is.

1Kattintsunk az egér jobb gombjával a kiválasztott ikonra. A megnyílt helyzetérzékeny menüből válasszuk a *Tulajdonságok* bejegyzést. Ezt követően kattintsunk a *Parancsikon* fülre.

2A *Billentyűparancs* sorban a *nincs* bejegyzés áll. Kattintsunk ide, s nyomjuk le például a *Ctrl+Alt+P* billentyűt. Az *OK*-ra való kattintással

csukjuk be a menüt. Ezután elég megnyomnunk az *Ctrl+Alt+P*-t ahhoz, hogy az asztalra kihelyezett program elinduljon. (27.ábra)

Vészlemez a noteszgéphez

Ha egy noteszgépnek van floppy CD-olvasója, akkor vészlemez is készíthetünk. Azok a noteszgépek, amelyek vagy csak egy CD-olvasót vagy csak egy flopiolvastót képesek felismerni, nem tudnak indítólemezt készíteni a setup során. A lemez behelyezéséhez ugyanis ki kellene cserélni a lemezolvasót. A készülékek cseréjénél viszont általában újraindításra van szükség. Ha tehát felszólít a setup program az indítólemez készítésére, akkor ennek elkerüléséhez kattintsunk a *Megszakít*-ra.

Csak az installálás befejeztével cseréljük ki a CD-olvasót a flopiolvastóra, és nyissuk meg a *Start/Beállítások/Vezérlőpult* menüben a *Szoftver* mappát. Aktiváljuk az *Indítólemez* fület, majd kattintsunk a *flopi készítésére*. Most már elkészíthetjük a vészlemez.

Videó lejátszása teljes képernyős üzemmódban

Egyszerűen beállíthatjuk, hogy a videókat teljes képernyős üzemmódban játssza le a gép.

1Hívjuk meg a *Start* menüben a *Médialejátszót* a *Programok/Kel-lékek/Multimédia* almenüvel.

2Nyissuk meg a teljes képernyős üzemmódban lejátszani kívánt videofájl, a *Video for Windows* opció.

3Nyissuk meg az *Eszköz* menüt. Ehhez használjuk a *Tulajdonságok* utasítást. A párbeszédablakban jelöljük ki a *Teljes kép* opciós mezőt vagy a kívánt méretet az *Ablak* opciós mezőben.

4A párbeszédet zárjuk be az *OK*-val, és indítsuk el a videót.

Séta a Lomtár körül

Ha figyelné valaki, melyik a legtöbbször végzett művelet a Windowsban, a törlés jó eséllyel pályázhatna az első helyre. E művelet látszólag roppant egyszerű: elég megnyomni a Delete billentyűt, vagy rákattintani a hasonló nevű opcióra. A Windows azonban „gondoskodik arról”, hogy ez a művelet azért mégse legyen ilyen egyszerű. Szerencsére néhány ügyes trükkel kicselezhetjük az operációs rendszerünket.

INFO

A Lomtár

A Windows egyik újdonsága a *Lomtár* (Recycle Bin). Roppant hasznos találmány, mivel innen különösebb nehézségek nélkül visszahozhatjuk a meggondolatlanul kitörölt fájlokat. Törléskor ugyanis a Windows automatikusan ebbe a mappába helyezi át a fájlokat, hogy később még megmenthetők legyenek.

Fájlok gyorsabb törlése

Ha egy fájlt szeretnénk törölni a Windows alatt, egy párbeszédablak jelenik meg, s a rendszer megkérdezi, hogy valóban törölni akarjuk-e az állományt. (1. ábra)

1. Ha törölni akarunk, egy biztonsági kérdés jelenik meg

Ez a kérdés ugyan megvéd az akaratlan törlésektől, de idővel zavaróvá válhat. Szerencsére könnyen eltüntethető.

1 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Lomtár*ra. A helyzet-érzékeny menüből válasszuk a *Tulajdonságok* bejegyzést.

2 A *Globális* fülön találjuk a *Törlési jóváhagyás megjelenítése* mezőt. Alapértelmezésben egy pipa áll előtte. Kattintsunk erre a mezőre, és a pipa eltűnik. (2. ábra)

3 A beállításokból lépünk ki az *OK*-val. Ezután már nem jelenik meg a biztonsági kérdés a fájlok törlésénél.

Felesleges DLL-ek

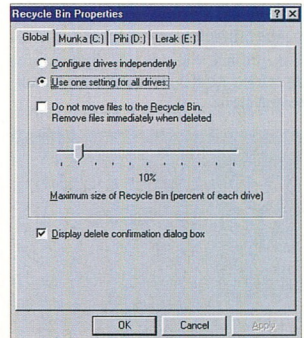
A Windows számos programot nem képes teljesen eltávolítani, s a *Windows\System* könyvtárban csak úgy gyűlnek a felesleges DLL-ek (Dynamic Link Libraries).

Itt azonban csak olyan programkönyvtáraknak szabadna lenniük, amelyeket több program is közösen használ. Ezért azok a DLL-ek, amelyeket csak egyetlen program használ, a program installáló könyvtárba kerülnek, a Windows könyvtárban nincs mit keresniük. Sok programozó azonban nem tartja magát ehhez a konvencióhoz, ami azt jelenti, hogy minél

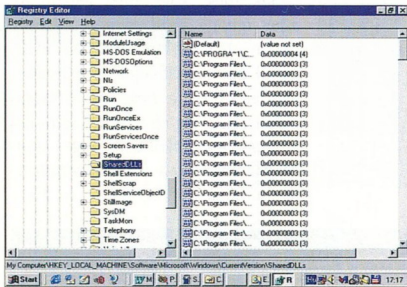
több programot installálunk és távolítunk el, annál több DLL marad a *Windows* vagy a *Windows\System*s könyvtárban. Távolítsuk tehát el a felesleges DLL-eket!

1 Ehhez indítsuk el a *Registry*t (*Start/Futtatás/regedit*), és lépünk be a *HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\ShareDLLs* ágba.

2 Ha eltüntetjük a pipát az alsó *kontrollmezőből*, **többé nem jelenik meg a biztonsági kérdés**

2A Windows itt arról vezet jegyzőkönyvet, hogy milyen DLL-ek léteznek és hány program használja őket – ezt az *Érték* oszlopban álló, zárójelek közé tett számérték mutatja. (3. ábra) Számunkra azok a kilistázott programkönyvtárak az érdekesek, amelyek az *Érték* oszlopban (0)-át tartalmaznak – ezekre nincs többé szükség, ki lehet törölni őket.

3. Itt vezet jegyzőkönyvet a Windows arról, hogy milyen DLL-ek léteznek, és melyik program használja azokat

3rjuk fel magunknak, hogy mely fájlok mellett áll (0). Lépjünk be az adott fájl könyvtárába, és – teszt céljából – nevezzük át a fájlt. Ezután tegyük át valamelyik backup alkönyvtárba. Ha később a Windows hibaüzenetet küld, s hiányolja ezt a fájlt, akkor másoljuk be, és nevezzük ismét vissza.

Ha egyik program sem hiányolja ezeket az állományokat, néhány hét elteltével véglegesen kitörölhetjük őket, a Registry bejegyzésekkel együtt.

Kukaürités

Ha egész könyvtárakat törölünk, akkor azok is a Lomtárba kerülnek. A szemetesünk így egyre csak telik, és ez felettébb bosszantó lehet, ha sajnáljuk ilyesmire pazarolni az amúgy is szűkös helyet a merevlemezben. Éppen ezért nem árt időről időre likvidálni a Lomtár tartalmát. A manuális takarításnál azonban vannak jobb módszerek is. Először is: ha azt akar-

juk, hogy egy fájl végérvényesen kitörölődjék, és ne kerüljön a Lomtárba, töröléskor nyomjuk le a **Shift** billentyűt.

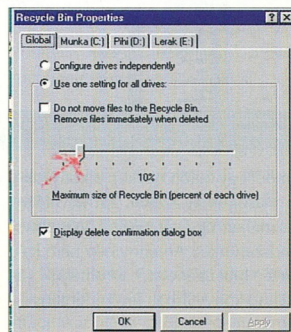
Másodszor: a Lomtár van annyira „intelligens”, hogy ne hízzon a végtelemségig, mert így előbb-utóbb minden szabad helyet a szemét foglalná el a merevlemezben. Az alapeállítás szerint addig telik, amíg a mérete eléri a lemezterület **10 százalékát**. Ezt követően automatikusan elkezd üríteni a tartalmát, és ezt a legrégebbi fájlokkal kezdi. **1** Cibájtos merevlemez esetében ez azt jelenti, hogy az automatikus ürítés akkor következik be, amikor a „szemét” mennyisége eléri a **100 Mb**-jot. És ez

csakugyan sok. Szerencsére *szabályozhatjuk a Lomtár méretét*.

1 Kattintsunk a jobb egérgombbal a *Lomtár* ikonra, és válasszuk ki *Tulajdonságok* menüpontot.

2A következő párbeszédablakban egy tolóka segítségével állíthatjuk be – mégpedig a merevlemez kapacitásának százalékában –, hogy mekkora legyen a Lomtár mérete. (4. ábra)

4. Egy tolóka segítségével állíthatjuk be mekkora legyen a Lomtár mérete

GVORSTIPP

Óvatosan a Lomtárral

A feleslegessé vált könyvtárakat a leggyorsabban és legbiztosabban a Lomtár funkcióval törölhetjük. Sajnos a visszaállítás funkció a teljes mappára vonatkozik a Windows 98 alatt. Ha egy törölt mappa bizonyos fájljait célirányosan szeretnénk visszaállítani, akkor nem szabad a mappát egészében a Lomtárba dobni. Ehelyett vissza kell tennünk a törölendő mappához, és a fájlokat vagy az esetleges alkönyvtárakat egyenként kell törölnünk.

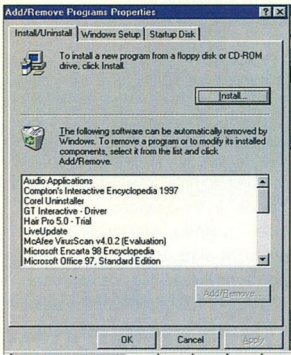
GVORSTIPP

Felesleges típusok

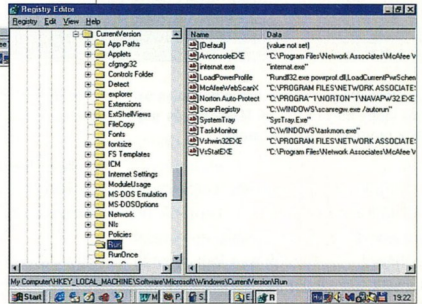
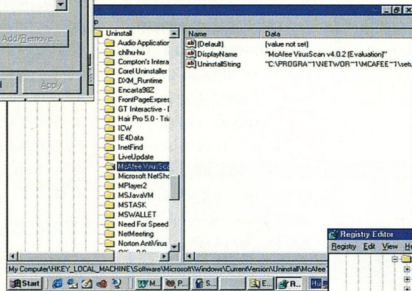
Az adatroncsok elhelyezésének egyik kedvelt helye a *fájl típus-táblázat*. A Windows 98 alatt lépünk be a *Start/Beállítások/Mappa beállításai...* almenübe. A Windows 95 alatt indítsuk el a *Windows Intézőt*, és kattintsunk a *Nézet* menüben a *Mappa beállításaira*.

Válasszuk ki a *Fájl típusok* fület, és a PC-ben ismert összes állománytípus megjelenik. Nézzük meg, hogy találunk-e egy általunk már törölt fájlformátumot, és az *El-távolítás* kapcsolóra kattintással töröljük ki azt.

3 Ugyanitt még azt is megtehetjük, hogy letiltjuk a „kukát”, ami annyit jelent, hogy a *Törlés* művelet azonnal megsemmisíti a kijelölt fájlokat. Ehhez a már említett tolóka fölött lévő kontrollmezőbe kell kis pipát tenni.

5. Íme a lista a rendszerünkbe telepített programokról. Az **Eltávolítás** gombbal törölhetünk közülük (felső kép)
6. Itt láthatók azok a programok, amelyeket az **Uninstall** lista tartalmaz (jobb oldali kép)

Leszedés Windows módra

- A Windows voltaképpen segíti a programok leszedését.

1 Kattintsunk a **Start/Beállítások/Vezérlőpult** opció alatt a **Programok hozzáadására**. Erre megjelenik egy lista a rendszerünkbe installált programokkal. (5.ábra)

2 Válasszuk ki azt a szoftvert, amelyet törölni szeretnénk, és kattintsunk a **Telepítés/Eltávolítás** gombra. Egyes programok saját **uninstall** opciót is kínálnak.

Leszedés után kételyek

Mindegy, hogy melyik törlési módszert használjuk, minden esetben elvárjuk, hogy a programhoz tartozó összes fájl, könyvtár és rendszerbejegyzés eltűnjék, méghozzá maradéktalanul.

Az első kételyek azonban már az automatikus törlésnél felmerülnek. Számos leinstalláló rutin munka közben megkérdezi, hogy valóban törölni akarjuk-e ezt a fájlt.

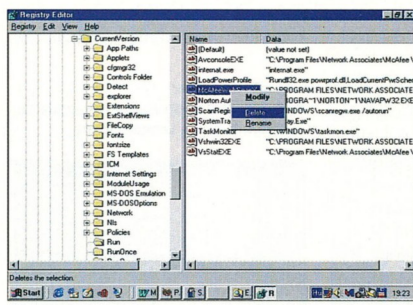
Természetesen csak akkor kattint-

sunk az igenre, ha abszolút biztosak vagyunk benne, hogy az adott fájl nem rendszerfájl és más programok sem használják. Kétes esetben azonban inkább hagyjunk fenn egy-két fájllal többet, nehogy elrontsuk a Windows-t.

A legbiztosabb módszer, hogy felírjuk a leinstalláló által megnevezett programokat, és a **Windows\Sys-**

7. A jobb oldali ablakban a Windows által automatikusan indított programok bejegyzéseit láthatjuk (jobb oldali kép)

8. Legyünk óvatosok a törölnél, néhány programra a Windowsnak szüksége lehet (alsó kép)

tomból egy külön backup alkönyvtárba másoljuk át azokat. Ezt követően használjuk egy-két hétig a Windows rendszerünket. Amennyiben nem kapunk hibüzenetet, törölhetjük a backup könyvtárban lévő állományokat.

A befejező üzenet azonban gyakran azt jelzi, hogy még nekünk is tenünk kell valamit. Nem ritkán az alábbiakat olvashatjuk: *néhány elem nem sikerült eltávolítani. Ellenőrizze kézzel az alkalmazás egyes objektumait.*

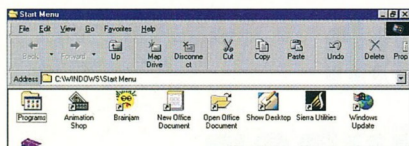
A legszélesebb esetben a fent említett programbejegyzések a **Programok hozzáadása** szoftverlistában maradtak meg, vagy még léteznek az adott mappa a **Programok** alkönyvtárban. A **Vezérlőpult/Szoftver** mappából úgy távolíthatjuk el a listabejegyzést, hogy a **Programok hozzáadása** alatt még egyszer rákattintunk a **Telepítés/Eltávolításra**. Az adott programmappát a Windows Intézőben töröljük ki.

Még mindig itt van

Bosszantóvá válik a helyzet, ha egy törölt program még a második eltávolítási kísérlet után is megjelenik a **Telepítés/Eltávolítás** listában.

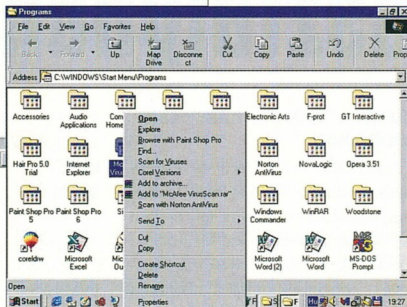
Ugyanez történik, ha a programfájlokat nem a Windows automatizmusával távolítjuk el, hanem csak kézzel töröljük az Intézőben.

A következmény: a Windows panaszkodik, hogy nem tudja eltávolítani a fájlokat – hiszen már ki lettek törölve –, de közben a bejegyzés listából való törlését sem engedi meg. Ilyenkor csak

9. Íme a Start menü tartalma (felső kép)

10. Így törölhetünk a programok közül (alsó kép)

a Registrybe való beavatkozás segít.

1 Indítsuk el a Registry Editort, azaz adjuk ki a Start/Futtatás menüben a *regedit* parancsot.

2 A Registry könyvtári struktúrában lépünk be a *HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall* ágba. Itt megtalálhatjuk az összes olyan programot, amelyet az Uninstall lista tartalmaz. (6. ábra) Töröljük ki a felesleges és nem kívánt bejegyzéseket.

Programok végleges eltávolítása az Autostartból

A gond bizonyára ismerős: kitoröltünk egy programot, de továbbra is benne maradt az Autostartban, és rendszeresen betöltődik. Ezt a bosszantó problémát a következőképpen lehet megszüntetni.

1 Indítsuk el a már ismertetett módon a regisztrációs editort, azaz a Registryt.

2 Lépünk át a *HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run* mappába. Kattintsunk rá kétszer. A jobb oldali ablakban a Windows által automatikusan indított programok bejegyzéseit láthatjuk. (7. ábra)

3 Az eltávolítani kívánt programot az egér jobb gombjával választ-

hatjuk ki. Ezután jelöljük ki a helyzetérzékeny menüben a *Törleszt* pontot. (8. ábra) De vigyázat! Ne töröljük ki az összes programot, mert néhányra a Windowsnak feltétlenül szüksége van.

4 Zárjuk le a regisztrációs editort, és indítsuk újra a számítógépet. Ez követően a program többé nem fog betöltődni.

Programok végleges eltávolítása

Ha a programokat a Windows saját programjával töröljük, néha megmaradnak a Start menüben álló bejegyzések. Egyébként még a jó leinstalláló programok is gyakran „megbuktak” ennél a törlési műveletnél. Bár e sorok nem befolyásolják a Windows működését, ám feleslegesek, s idővel bosszantóvá válhatnak. Szerencsére könnyen megszabadulhatunk a Start menü felesleges bejegyzéseitől.

1 Kattintsunk az egér jobb gombjával a Start gombra, és a helyzetérzékeny menüből válasszuk a *Megnyitás* pontot. Ekkor kilistázódik a Start menü tartalma. (9. ábra)

2 Kattintsunk kétszer a *Programok* szimbólumra. Jelöljük ki azokat a mappákat vagy programokat, ame-

lyeket el akarunk távolítani, és kattintsunk rájuk az egér jobb oldali gombjával.

3 A felbukkanó helyzetérzékeny menüből válasszuk a *Törleszt*. (10. ábra)

INFO

Hivatlan vendégek

Aki szívesen próbál ki shareware és freeware vagy akár kereskedelmi programokat, annak jól ismert az alábbi probléma. Egyszer bemásoltuk a merevlemezre a szoftvert, és többé nem tudunk igazán megszabadulni tőle. Az arcátlan vendégekhez hasonlóan ezek a programok is mindenütt maguk után hagyják az adatszemetüket, a Registryben éppúgy, mint a Windows alkönyvtárakban.

Amíg van elég hely a merevlemezben, ez talán nem is zavaró, de a szemetlerakásnak hosszú távú következményei vannak. A Registry egyre nagyobb lesz, és így a *system.dat* és a *user.dat* fájlok elérése egyre tovább tart. A következménye a PC-nk egyre lassúbbá válik. Ráadásul elveszítjük az áttekinthetést a *Windows\System* könyvtárban elhelyezkedő fájlokról, amelyekben a különböző programok közösen használnak. *Verziókonfliktusok* fenyegetnek, és súlyosabb esetben a rendszerünk is instabillá válhat.

No persze léteznek leinstalláló programok, például a *WinDelete* vagy a *CleanSweep* a *Symantectól*. Segítséget ígér még a *Microsoft Plus 98* csomag is, amely a *CyberMedia Uninstaller* lesoványított verzióját tartalmazza. Ezzel automatikusan lehet olyan programokat eltávolítani, amelyek nincsenek hozzászerkesztve a Windows asztalhoz.

Felsőbb osztályban

Alábbi tippjeink és trükkjeink, akárcsak az eddigiek, a napi számítógépes munkavégzést gyorsítják. Kipróbálásukat azonban elsősorban azoknak ajánljuk, akik nem félnek kissé mélyebben elmerülni a Windows lelkivilágában.

GYORSTIPP

Hardvizsgálat

A Vezérlőpult / Rendszerből elérhető Eszközkezelőben nézhetjük meg, hogy működnek-e hardvereink. Ha a „+” jelekre kattintunk, és az így előtűnő hardverek közül egyet kiválasztunk (kétszer kattintás a bal egérgombbal), akkor a tulajdonságait is megnézhetjük. Egyes hardvereknél az *Erőforrásokat* is megtalálhatjuk. Ütközés esetén el lehet játszani azzal, hogy az *Automatikus beállítás* kipipáljuk, majd változtatgatjuk a *Beállítás alapját* és a *Beállítás Módosítását*. Figyelem, ezt csak haladóknak javasoljuk! Ha az Eszközkezelőben kétszer rákattintunk a bal egérgombbal a *Számitógépre*, akkor előtűnik egy új menü. Itt az IRQ és a DMA beállításokat nézhetjük meg (és esetleg ki derülhet, hogy mi mivel ütközik vagy ütközhet).

Autorun funkció, nem csak a CD-khez

Használjuk ki a CD-ROM-ok automatikus start funkcióját más lemez-meghajtókhoz is. Tegyük fel, hogy a cserélhető háttértárolókat kizárólag a zenefájlok, képállományok vagy szöveges dokumentumok tárolására használjuk. Ekkor ésszerű lenne, ha a hozzjuk tartozó felhasználói program már a cserélhető egység meghívásakor automatikusan elindulna. Ezt a CD-k automatikus indítási funkciójával tudjuk megvalósítani.

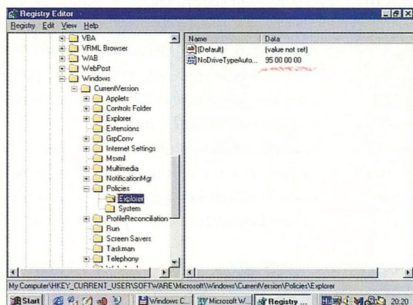
Azt, hogy a Windows hogyan dolgozza fel az *autorun.inf* fájlt az adott lemezegységre vonatkozóan, a *Registry* határozza meg. Ahhoz, hogy egy lemez-meghajtó kiválasztásakor automatikusan elindulhasson egy adott program, először a startfunkciókat kell aktiválni. Ez a következőképpen történik.

1 Indítsuk el a *Registryt* (*Start/Futtat/regedit*). Válasszuk ki a *HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer* kulcsot.

2 Változtassuk meg a *NoDriveTypeAutorun* értéket. Ez azon részértékek összegét adja meg, amelyeknél az autostart funkció aktív. Mivel alapértelmezésben kizárólag a CD-olvasók jöhetnek szóba, ezért ezt a 95hex (1+2+4+8+16+64) érték áll. (1.ábra)

3 Ha további cserélhető tárolókat is szeretnénk használni, akkor csökkentjük az aktuális értéket 4-gyel, azaz 91hex-re.

4 Lépünk ki a *Registry*-ből a *Regisztálás/Befejezés* paranccsal. Indítsuk újra a rendszert a *Start/Leállítás/Újraindítás* paranccsal.

1. A NoDrive Type Auto értéke 95hex: tehát az autorun funkcionál kizárólag CD-olvasók jöhetnek szóba

5 Készítsük el az Autostart lemezegységen az *autorun.inf* fájlt, a következő felépítéssel:

```
[autorun]
open=keresesinyomvonal\programnév
icon=keresesinyomvonal\képszimbólumfájl
```

6 Ahhoz, hogy a *traeger.exe* DOS program az A: flopi meghajtó gyökérkönyvtárában automatikusan elindulhasson, és a C: meghajtón egy képsimbólumhoz hozzárendelődhessen, a következőképpen kell néznie az *autorun.inf* fájlnak:

```
[autorun]
open=traeger.exe
icon=C:\Programme\Symbole\Symbol.Ico
```


GVORSTIPP

Helyrehozott betöltő rekord

Ha a Windowsunkat telepítjük, és nem akar indulni a legelején, akkor a betöltő rekordot helyrehozhatjuk az `Fdisc /mbr` (*make boot record*) paranccsal. Az `Fdisc`-kel partícionálhatjuk is merevlemeznket (például egy winchesterből két „merevlemez” csinálhatunk, mondjuk egy C-t és egy D-t, illetve ha a régebbi FAT16 miatt egy nagy winchester több részbe volt szelvetelve, akkor itt egyesíthetjük [mü-tán töröltük őket]). *Figyelem!* A partícionálással végérvényesen elveszítetjük minden adatunkat, ami a merevlemezen volt. Partícionálásra a Linux telepítések is szükségünk lehet, ám ezt leg-alább az első alkalommal érde-mes szakértőre bízni, vagy alapo-san át kell rágni a telepítési útmu-tatókat.

GVORSTIPP

Lecsendesített programok

Kifejezetten haladóknak javasoljuk a következő tippet is. Ha egy pro-gram minden Windows betöltődés-ekor elindul és szeretnénk, ha ez nem így lenne, de már minden más lehetőséget kipróbáltunk (pé-ldául `autoexec.bat`, `win.ini`, un-install), akkor a következő módon lehet lecsendesíteni azt: *Start* menü/*Futtatás/Regedit* – `HKEY_-LOCAL_MACHINE / SOFTWARE / Microsoft / Windows / Current-Version / Run`, majd a jobb oldali rész névoszlopában (ha egész biz-tosak vagyunk a dolgunkban) töröl-hetünk.

érdekében, hogy elfogadja a Win-dows telepítőlemez.

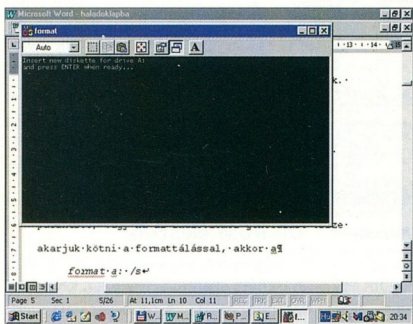
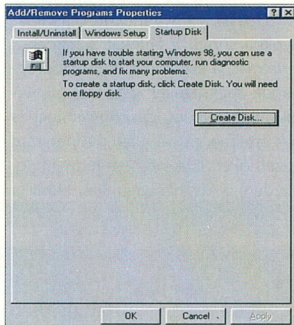
Indítólemez többféleképpen is ge-nerálhatunk. Például a jó öreg Sys-*com* paranccsal, amely a *Windows/-Command* könyvtárban található.

1 A *Start* gombra kattintva válas-zszuk ki a *Futtatást*, majd a *Meg-nyitás* mezőbe írjuk be a `sys a:` parancsot, vagy ha az indító-lemez-generálást össze akarjuk kötni a formattálással, akkor a `format a: /s` parancsot. (3.ábra)

Ennek a megoldásnak az az elő-nye, hogy mindössze négy fájl – a *Drvspace.bin*, a *Command.com*, az *io.sys* és az *Msdos.sys* – kerül a flopilemezre, így tehát bőven marad hely az *Autoexec.bat* és a *Config.sys* számára, valamint a merevlemez partícionálásához, formattálásához stb., továbbá a CD-ROM telepítésé-hez szükséges egyéb állományok számára is.

3 A következő párbeszédablakban sok hasznos opció található, ám ezek közül bennünket most csak az indítólemez létrehozása érdek-el. Ezt a funkciót a harmadik fülre kattintva érhetjük el. (4.ábra)

4 A művelet roppant egyszerű. Te-gyünk be egy flopilemezt az a: meghajtóba, majd kattintsunk a *Le-mez létrehozása* gombra.

3. Az első lépés egy indítólemez készítés-e során

2 A Windows 98 (és a Windows 95) azonban ennél többre is képes. Olyan indítólemez generál, amelyen eleve megtalálható minden fájl, amely a gép rendbetételéhez szüksé-ges. Ilyen lemezt a *Vezérlőpult* esz-köztára segítségével hozhatunk létre. A *Start/Beállítások* ágon végigmene nyissuk meg a *Vezérlőpult*-ot. Ezen kattintsunk duplán a *Programok hoz-záadására*.

4. Itt érhetjük el az indítólemez készítését se-gítő funkciót

5 A rendszer figyel-mezet, hogy szüksé-ges lesz a Windows 98 CD-ROM-ra, és ké-ri, hogy helyezzük be a lemezt a meghajtóba (amelynek ekkor még semmi baja).

6 A következő kérdés arra vonatkozik, hogy címkézzünk meg egy flopile-mezt, és azt is tegyük be a meghaj-tóba. Ha minden kérdést teljesítettünk, dőljünk hátra a fotelban, miközben a rendszer automatikusan elvégzi a munka hátralevő részét.

7 A lemez mindent tartalmaz, mi szem-szájnak ingere, egy baj van csupán: olyannyira megtelik, hogy a CD-ROM telepítő fájllok esetleg már nem férnek el rajta. Ezen persze könnyen segíthetünk. Például kitöröl-

SYS-tematizálás

A Windows 95 telepítése után egy „ismeretlen” fájl jelenik meg a merevlemez főkönyvtárában (azaz a gyökérben): az *msdos.sys*. Ellentétben az MS-DOS-ból ismert párjával, ez a fájl szintiszta szöveg.

Két fő részből áll: a *[Paths]* részben találjuk a Windows 95 fájlokat tartalmazó könyvtárneveket, az *[Options]* pedig a betöltési folyamattal kapcsolatos egyéni beállításokat tartalmazza.

A fájlban rengeteg bejegyzés szerepelhet, ám a gyakorlat azt mutatja, hogy a lehetőségeknek általában csak a töredékét használjuk ki.

A *[Paths]* részben például a következő bejegyzések lehetnek.

***hostWinBootDrv=<Root of Boot Drive>**

Alapértelmezés: C.

Hatása: kijelöli azt a meghajtót, ahonnan a Windows betöltődik.

***WinBootDir=<Windows Directory>**

Alapértelmezés: a setupban megadott bootkönyvtár neve (pl. C:).

Hatása: megadja az indítófájl helyét a merevlemezen.

***WinDir=<Windows Directory>**

Alapértelmezés: a setupban megadott bootkönyvtár neve (pl. C:).

Hatása: a setup beállítása alapján megadja a Windows 95 könyvtár helyét.

Az *[Options]* részben szereplő bejegyzéseket manuálisan kell megadni. Itt azután dúskálhatnak a lehetőségekben. Íme a kínálat:

BootDealy=<Seconds>

Alapértelmezés: 2.

Hatása: megadja, hány másodpercig maradjon a képernyőn a *Starting Windows 95* felirat, mielőtt folytatódna a betöltődés.

BootFailSafe=<Boolean>

Alapértelmezés: 0.

Hatása: az értéket 1-re állítva a számítógép csökkentett módban indul.

BootGUI=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: Az 1-es beállítás a grafikus interfész betöltését vonja maga után, a 0 letiltja ezt.

BootKeys=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: az 1-es értéket beállítva bootoláskor használhatjuk az **F4**, **F5**, **F6** és **F8** funkcióbillentyűket. A 0 érték bootoláskor letiltja a funkcióbillentyűk használatát.

BootMenu=<Boolean>

Alapértelmezés: 0.

Hatása: az 1-es értéket beállítva indításkor automatikusan aktiválódik a Startup menü. A 0 érték hatására a Startup menüelbújik, és csak az **F8** funkcióbillentyűvel hívható elő.

BootMenuDefault=<Number>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: így választhatjuk ki az indítómenü megfelelő pontját (például a csökkentett módot vagy a korábbi DOS-verziót).

BootMenuDelay=<Number>

Alapértelmezés: 30.

Hatása: megszabja, hány másodpercig várakozzék a számítógép az indítómenüvel a képernyőn (alapértelmezésben tehát 30 másodpercig).

BootMulti=<Boolean>

Alapértelmezés: 0.

Hatása: az 1-es érték engedélyezi, a 0 letiltja az előző operációs rendszer használatát (az **F4** és **F8** funkcióbillentyűkkel kapcsolatban).

BootWarn=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: a 0 letiltja a csökkentett móddal kapcsolatos figyelmeztető üzenetet és az indítómenüt.

BootWin=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: az 1-es érték hatására induláskor a Windows 95 automatikusan betöltődik, a 0 pedig letiltja a Windows 95-öt mint default (alapér-

telmezett) operációs rendszert (ez például olyankor hasznos, amikor a gépen MS-DOS 5.x vagy 6.x operációs rendszer is van a gépen).

DoubleBuffer=<boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: az 1-es érték megengedi a kétszeres puffelés használatát ott, ahol ennek értelme van (pl. az SCSI vezérlőknél).

DBLSpace=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: az 1-es érték megengedi a DBLSpace.bin fájl automatikus betöltését. A 0 letiltja ugyanezt.

DRVSpace=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: ugyanaz, mint az előzőé, a *DRVSpace.bin* fájlra vonatkozóan.

Loadtop=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: ha értéke 0, a Windows 95 nem tölti be a 640 Kb-át fölötti területre a *Command.com*, illetve a *DRVSpace.bin/DBLSpace.bin*. (Ez főleg olyankor hasznos, amikor a futtatni kívánt szofvernek kikötései vannak a meglévő memóriával kapcsolatban.)

Logo=<Boolean>

Alapértelmezés: 1.

Hatása: az 1-es értéket beállítva megjelenik, a 0 hatására nem jelenik meg a Windows 95 logós animáció (lásd még tippünket).

Network=<Boolean>I

Alapértelmezés: 0.

Hatása: az 1-es érték azt jelenti, hogy a gépre hálózatot installáltunk.

Az *msdos.sys* fájlnak van egy harmadik, látszólag semmitmondó karakterekkel zsúfolt része. Erre azért van szükség, mert a fájl mérete nem lehet kisebb 1024 bajtnál. Ha kisebb, a víruskereső/programok vírusot jelezhetnek. Ha a fájlt letöröljük, a gép nem indul.

GVORSTIPP

Kicselezett MS-DOS-név

A Windows 95 elboldogul a hosszú fájlnevekkel, ám az MS-DOS alatt használva, egy automatikus eljárás a hagyományos 8+3 karakteressé konvertálja a neveket. Ez az automatikus névcsonkítás legtöbb esetben igen zavaró, hiszen egy ~ jel és egy sorszám tűnik fel a fájl-név első hat karaktere után. Nos, az automatikus konverziót átállíthatjuk úgy, hogy ne kerüljön ~ jel és sorszám az MS-DOS névbe, hanem a hosszú fájlnev első nyolc karaktere és a kiterjesztés legyen a hagyományos név.

Indítsuk el a Registry Editort, és készítsünk egy új, bináris értéket, NameNumericTail néven. A hozzá tartozó értéket módosítsuk egy nulla beírásával, ami után aktuális értéként a 0000 00 jelenik meg. Ezután a rendszer már sorszám nélkül fogja levágni a fájlnevet, ami csak akkor okozhat gondot, ha olyan hosszú fájlnevekről van szó, amelyeknek azonos az első nyolc karaktere.

A másik probléma az lehet ezzel a módosítással, hogy a régebben installált programokat esetleg nem lehet elindítani. Ennek a megszüntetésére keressük meg a Registry Editorban az összes Program-1 bejegyzést, és valamennyit írjuk át Program Filesra. (Valószínűleg jó pár ilyen értéket fogunk találni.)

hetünk fájlokat, amelyekre előreláthatóan nem lesz szükség. Letörölhetjük például a lemezen található .cab fájlt (ám ez esetben pótolnunk kell a Format.com-ot, Sys.com-ot és az Mscdex.exe-t), valamint egy teljesen felesleges .txt állományt stb. Később nem árt tesztelni a lemezt, hogy nem hiányzik-e róla valami, amit kitörölnünk.

8 Annyi helyet kell felszabadítanunk, ha a lemezen elérjen az Autoexec.bat, a Config.sys, a Himem.sys, valamint a CD-ROM meghajtóprogramja (egy további .sys állomány).

Bármelyik megoldást választjuk is, a következő lépésben gondoskodnunk kell a CD-ROM telepítéséhez szükséges fájlokról, valamint az Autoexec.bat és a Config.sys átszerkesztéséről.

9 Ha a Sys.com-mal hoztuk létre az indítólemezt, másoljuk át a floppy-lemezeze legelőször is az Autoexec.bat-ot és a Config.sys-t. Ezt követően keressük meg a Windows/Command könyvtárban a Himem.sys-t, és másoljuk át azt is a floppyra. Ugyancsak másoljuk át az Mscdex.exe fájlt, valamint a CD-ROM meghajtószoftverét (pl. Atapi.sys vagy valami hasonló). Ha a merevlemez partícionálni és formattálni is kell, akkor szükség van még az Fdisk.exe, a Format.com és a Sys.com fájlokra is.

A Windows 95 generált indítólemeze csak a CD-ROM meghajtószoftverét kell át-másolnunk, mivel a rendszer jóvoltából a többi fájl már rajta van a lemezen.

10 Most már csak az van hátra, hogy átszerkesztjük az Autoexec.bat-ot és Config.sys-t az indítólemezen. Nyissuk meg az említett fájlokat valamilyen szövegszerkesztő programmal (például a Notepaddel).

11 Tegyük minden felesleges sor elé egy REM bejegyzést, az előbb említett fájlokra való hivatkozásokban pedig változtassuk meg az útnéveket úgy, hogy a rendszer ne a Windows könyvtárban keresse ezeket a fájlokat, hanem a flopin.

Ezzel végeztünk is. A rendszer a

flopiról is indítható, s minden további nélkül felismeri a CD-ROM-meghajtót is.

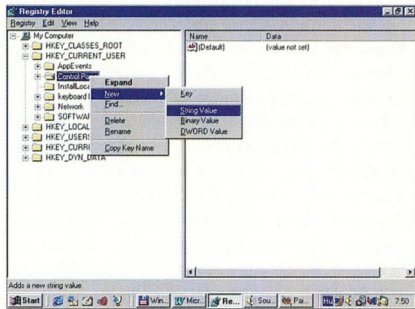
A rendszer újratelepítése lényegesen egyszerűbb, ha PnP (plug and play) meghajtót építünk a gépbe. Ilyenkor nem kell izgulnunk azért, hogy vajon látja-e a Windows a CD-ROM-meghajtót vagy sem. Csak be kell tenni a lemezt és hajrá.

Gyorsabb menük

Talán már nem is olyan meglepő, hogy a menük megnyitási sebességét is a Registryben szabályozhatjuk.

1 Nyissuk meg a Start menüt, majd válasszuk a Futtatást, s adjuk ki a regedit parancsot. Ezután keressük meg a HKEY_CURRENT_USER/Control Panel pontot.

2 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a listaablakba, és jelöljük ki a helyzetérzékeny menüből az Új/karakterlánc pontot. (5.ábra)

5. Itt kell kijelölni az „Új/Karakterlánc” pontot

3 Az új értéknek a MenuShowDelay nevet adjuk.

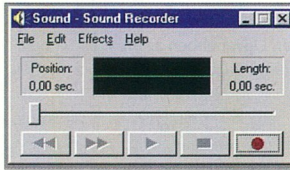
4 A következő lépésben kattintsunk az egér bal gombjával az új karakterláncra, és válasszuk a Módosítást. Az Érték mezőbe írjunk be egy 1 és 1000 közé eső számot (ezek a számok most milliszekundumokat jelentenek).

5 Nyugtazzuk a bevitelt, lépünk ki a regisztrációs editorból, és indítjuk újra a gépet.

Hangfelvétel felsőfokon

Ha van hangkártya is a gépünkben, akkor minden további nélkül készíthetünk zenei felvételt, amelyet a merevlemezben tárolhatunk, és később bármikor visszajátszhatunk. A *Windowsban* tág határok között változtathatjuk a felvétel minőségét.

1 kattintunk a *Start* gombra, majd vígyük az egérmutatót a *Kellékek-re*, innen tovább a *Multimédia* menüpontra, végül kattintunk a *Hangrögzítőre!* (6. ábra)

6. A *Windowsban* egy hangrögzítő is helyet kapott

2 A *Hangrögzítő* programablakában nyissuk meg a *Fájl* menüt, majd válasszuk ki a *Tulajdonságok* menüpontot.

3 A következő párbeszédablakban kattintunk a *Konverzió* feliratú gombra! Ezzel megnyitunk egy újabb ablakot, amelyben beállíthatjuk a hang paramétereit. (7. ábra)

4 A *Név* mező mellett nyírlra kattintva egy lista jelenik meg az előre beállított minőségi fokozatokkal. A legjobb a *CD minőség*, a leghíványabb pedig a *telefonminőség*. Ha egyikkel sem vagyunk elégedettek, akkor saját beállítást is használhatunk. (8. ábra)

5 Kattintunk a *Jellemzők* mellett *nyírlra*, aminek hatására egy hosszú lista jelenik meg. A hangminőség annál jobb, minél nagyobb a mintavételi frekvencia, illetve a kódolás-

hoz használt bitszám. A minőség javulásával azonban egyenes arányban nő a felvétel tárigénye is. Egy 20 perces CD minőségű sztereó hangfelvétellel például 100 Mbájtnyi helyet foglal el a merevlemezben.

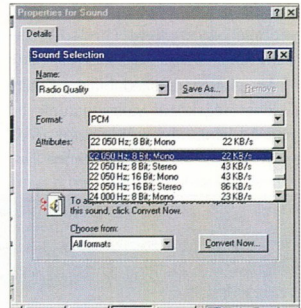
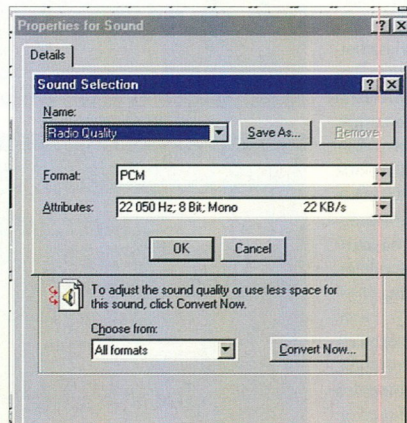
6 Ha végeztünk a beállításokkal, akkor mentjük el az új hangformátumot! Kattintunk a *Mentés* másként gombra, és a megfelelő mezőbe írjuk be az imént létrehozott hangzás nevét! Végezetül kattintunk az *OK* gombra! Kezdődhet a felvétel!

Helymegtakarítása a FAT 32-re

A FAT 32 fájlrendszerbe való átalakítás nemcsak felgyorsítja a merevlemez, hanem a tárolóhellyel is takarékosabban fog bánni (lásd még erről szóló INFO-akat).

A FAT 32 – 8 Gbájtos partícióméretig – a legkisebb tárolási helyként (clusterként) 4 Kbájtot vesz igénybe. Ez a kis fájlok, mint levelek, szövegek vagy táblázatok számára ideális méret. Ha ezzel szemben a 32 Kbájtos cluster-méretű FAT 16-ot használjuk, úgy minden tárolásnál sok helyet veszítünk. Az operációs rendszer csak egyszer tud felhasználni egy clustert, s lényegtelen, hogy mennyi hely ma-

7. Itt változtathatunk a hang paraméterein

8. Tetszőleges hangminőséget is beállíthatunk

radt még szabadon. Célzerű tehát áttálni a FAT 32-re.

1 Az indítás előtt zárjuk be az összes víruskergetőt, mivel ezek memóriarezidensek.

2 Nyissuk meg a *Start/Programok/Kellékek/Rendszerezszközök/Meghajtókonverter(FAT32)* menüt. Kattintunk a *Továbbra* és a következő párbeszéd mezőben adjuk meg a konvertálni kívánt lemezegységet.

3 Nyugtazzuk a bevitelt. Ezt egy figyelmeztetés követi. Ezt komolyan kell venni, mivel a konvertálást már nem lehet semmissé tenni a *Windows* segédeszközeivel. A konvertálás előtt a *Windows* DOS-üzemmódban kapcsol.

Karbantartás a varázslóval

A Karbantartó Varázsló segít abban, hogy a rendszerünk megfelelő egészségi állapotban álljon szolgálatunkra. A varázsló előcsalogatására a következőket kell tennünk.

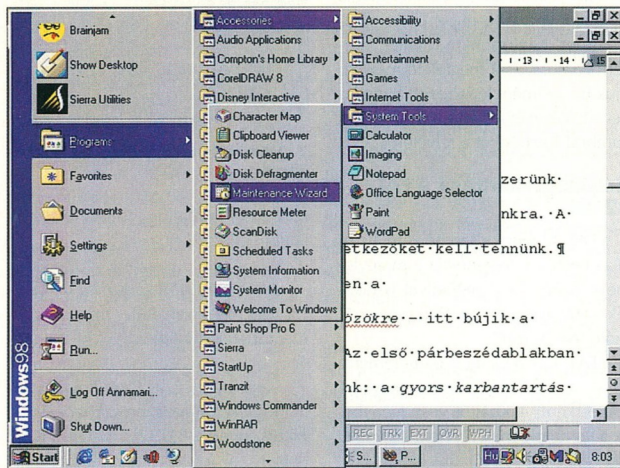
1 Kattintunk a *Start* menüben a *Programok/Kellékek/Rend-*

szerszökökre – itt bújik a Karbantartó Varázsló. (9.ábra)

2 Az első párbeszédablakban két lehetőség közül választhatunk: a gyors karbantartás során a varázsló a leggyakoribb beállítások szerint jár

Az állandó programbetöltések persze lassítják a rendszer felállítását, ezért célszerű megfogadni a varázsló tanácsát, és kiszedni a jelet azon programok mellől, amelyek nem akarnak minden rendszerindításkor automatikusan betölteni.

5 A programok futását jelentősen felgyorsíthatjuk a lemez töredezettségmentésével. A következő ablakban eldönthetjük, hogy a varázsló egyáltalán lefuttassa-e a defragmentálást avagy sem, illetve mikor kerüljön sor a műveletre. Az **Át-ütemezés** gombra kattintva pontosan beállíthatjuk a töredezettségmentesítés időpontját, ütemezését, illetve gyakoriságát. Optimális esetben a műveletet célszerű hetenként megismételni, például pénteken, amikor kevesebb a munka, mondjuk déli 1 órakor, esetleg éjfélkor (ha éppen nem akkor szoktunk internetezni).

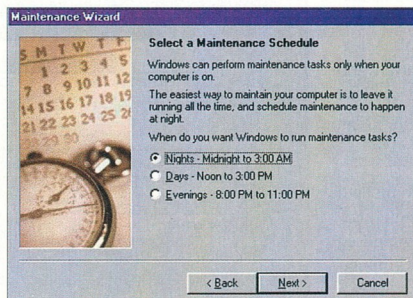
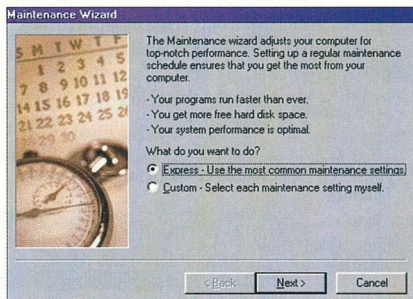
9. Itt bújik meg a Karbantartó Varázsló

el, míg az *egyéni karbantartás* esetén mi szabhatjuk meg a teendőket és azok időpontját. (10.ábra) Ha látni akarjuk, melyek a további lehetőségek, válasszuk az *egyéni karbantartást*, és kattintsunk a *Továbbra*.

3 A második ablakban kiválaszthatjuk a karbantartás számunkra legmegfelelőbb idejét. (11.ábra) Ha a gépet állandóan bekapcsolva tartjuk, célszerű éjszakára ütemezni a karbantartást, de ha éjszakára ki szoktuk kapcsolni a gépet, más napokat is választhatunk. Negyedik lehetőségként *egyéni beállításokat* is használhatunk. Válasszuk itt is ezt az opciót, és ismét kattintsunk a *Továbbra*.

4 A következő ablakban azoknak a programoknak a listáját látjuk, amelyek *automatikusan elindulnak* a Windows minden egyes indításakor.

Az első párbeszédablakban a gyors karbantartás...

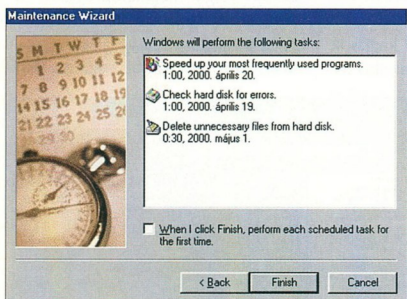
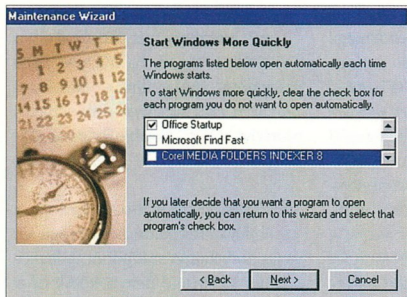

6 A *Speciális* gombra kattintva tovább finomíthatjuk a beállításokat. Ugyanebben az ablakban a *Beállítások* gombra kattintva kijelölhetjük azt a meghajtót (vagy meghajtókat), amelyeket defragmentálni akarunk. Ha időnk engedi, célszerű valamennyi merelvezés meghajtót egy menetben „elintézni”.

7 A karbantartás során a merevlemez hibaellenőrzésére is mód van. Ezt a *ScanDisk* futtatásával oldja meg a varázsló. A feladatot ugyanúgy ütemezhetjük, mint a defragmentálásnál, a beállításoknál pedig választhatunk a normál és a teljes hibaellenőrzés közül. Az utóbbi lényegesen lassúbb folyamat, ám ez nem számít, ha amúgy is éjszakára időzítjük. Érdemes viszont bejelöl-

10. Kétféle karbantartás közül választhatunk (felső kép)

11. A számunkra legmegfelelőbb időt jelölhetjük ki a karbantartás elvégzésére (alsó kép)

ni az *Automatikus hibajavítás* opciót, mivel ellenkező esetben mindjárt az első hibánál leáll a program, és addig vár, amíg megkapja jóváhagyásunkat a hiba kijavításához. A *Tovább* gombbal a felesleges fájlok törlésére utasíthatjuk a varázslót, amivel lemezterületet szabadíthatunk fel. A Windows használata során ugyanis egyre gyűlik a „szemét” a merevlemezben, ezenkívül az internetezésnek is megvan a maga melléktermékei, amelyeket célszerű időről időre eltávolítani. Az átütemezés lehetősége itt is adott, és mindegyik fájltypusnál megtekinthetjük az érintett fájllok listáját, nehogy meggondolatlanul bármit is kitöröljünk.

8 Az utolsó ablakban a varázsló összegzi a rá váró feladatokat. (13. ábra) A *Befejezés* gombra kattintva a feladatok rögtön végre is hajtódnak.

Karbantartás másképpen

A karbantartó eszközöket máshonnan is elérhetjük.

12. Célszerű kiszedni a jelet azon programok neve elől, amelyeket nem akarunk minden rendszerindításkor üdvözölni (felső kép)

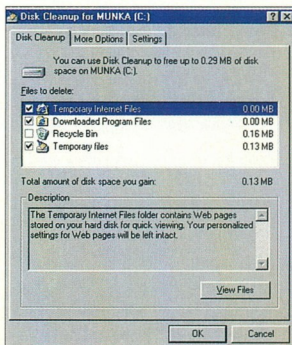
13. A Karbantartó varázsló összegzi a feladatokat (alsó kép)

1 Nyissuk meg a *Sajátgépet*, majd a *Sajátgépet*, majd a *Sajátgépet* meg a *Sajátgépet* kattintsunk a jobb egérgombbal valamelyik merevlemezre, esetleg cserélhető meghajtóra. Válasszuk a *Tulajdonságokat*. A meghajtó tulajdonságablakában három fület látunk. Az elsőhöz tartozó oldal az alapjellemzőket tartalmazza: a lemez címkéjét, típusát, fájlrendszerét, valamint a felhasznált, illetve a szabad terület nagyságát, Minket azonban

most leginkább a *Lemezkarbantartás* gomb érdekel.

2 Kattintsunk erre a gombra, és a következő ablakban lapozzunk a *Lemezkarbantartó* oldalra. Itt megtekinthetjük, mekkora területet szabadíthatunk fel a lemezen a használatlan fájlok – ideiglenes fájlok, letöltött

14. Megtudhatjuk, hogy mennyi terület szabadul fel a feleslegessé vált fájlok törlésekor

programfájlok, Lomtár stb. – törlésével. (14. ábra) Ha a törlés mellett döntünk, tegyünk egy jelet a fájlok mellett szereplő jelölőnégyzetbe.

3 A következő oldalon a *További beállításokat* érhetjük el. Itt azután – a megfelelő gombra kattintva –

GYORSTIPP

Hiányzó meghajtók

Mi a teendő, ha a Windows egy későbbi telepítése után nem talál egy meghajtót? Ezt a fájlt nem tudjuk megkeresni, még ha ismerjük is a nevét. Ennek az az oka, hogy az *extract* parancs csak akkor segít, ha tudjuk, hogy a hiányzó fájl melyik CAB-archívumból kell kibontani. Az *extract.exe* a Windows 98 CD-ROM *Start* könyvtárban található.

Ahhoz, hogy egy fájl egy ismeretlen CAB-állományból ki tudjunk bontani, nyissuk meg a *Start* menüből a *Futtatás* parancsot, majd adjuk ott ki a *for %p in (x:\win98*.cab) do extract %p [filename]* utasítást, és a bevitelt nyugtázzuk OK-val. Az x: a CD-olvasót jelenti, míg a *filename* a keresett fájl nevét jelöli.

Töröl a varázsló

A Karbantartó Varázsló segítségével megszabadulhatunk az ideiglenes internetfájloktól (amelyeket az Internet Explorer szokott emléklül hagyni a lemezen), a letöltött programfájloktól, a régi ScanDisk fájloktól, az ideiglenes fájloktól (amelyek a Windows/Temp könyvtárban gyűlekeznek), a Lomtár tartalmától, s a Windows telepítésekkel keletkezett ideiglenes fájloktól.

15. Az alsó opcióval konvertálhatjuk FAT 32 fájlrendszerűvé a meghajtónkat

eltávolíthatjuk a nem használt Windows összetevőket, illetve programokat, valamint FAT 32 rendszerűvé konvertálhatjuk a meghajtót. (15. ábra)

4A harmadik oldalon a *Lemezkarbantartó* automatikus futtatását engedélyezhetjük. Ha mindent beállítottunk, kattintsunk az *OK*-ra, mire a rendszer automatikusan elvégzi a szükséges karbantartásokat.

5Visszatérve a meghajtó tulajdonságablakába, az *Eszközök* oldalán azonnal elindíthatjuk a lemezellenőrzést (a *ScanDisk* programot), a töredezettségmentesítést, valamint biztonsági másolatot készíthetünk a fontos fájlokról. (16. ábra)

6Az utolsó oldalon a *Tömörítő* funkciót találjuk. Erre akkor van szükség, ha kinőtűk a merevlemezünket, s esetleg annyi szabad helyünk van még, hogy létrehozhatunk rajta egy második, tömörített partíciót.

Memóriaspórolás

Megszokhattuk, hogy a Windows-ban minden „talpalatnyi” helyre (értsd memóriára) szükség van. Némely alkalmazásnál néhány Kbájton múlhat, hogy hajlandó-e működni a program. Ilyen esetekben például

megpróbálkozhatunk azzal, hogy eltávolítsuk a *merevlemez-tömörítő* meghajtóprogram betöltését. Ezt a meghajtót a Windows 95 akkor is betölti, ha nem használunk tömörített merevlemez, ráadásul hozzávetőleg 10 Kbájtnyi helyet lefoglal a memóriában. A meghajtót az *msdos.sys* állományba tett bejegyzéssel távolíthatjuk el.

1Kattintsunk a *Startra*, majd az *In-tézőre* a jobb egérgombbal.

2A következő ablakban keressük meg a C: meghajtót, a jobb oldali panelben pedig kattintsunk (a jobb egérgombbal) az *msdos.sys* állományra.

3ismét megjelenik a *Társítás* panelünk. A Windows felkínál egy seregnyi alkalmazást a fájl megnyitására (17. ábra), amelyek közül választhatjuk ki a *WordPadet*, majd kattintsunk az *OK*-ra, amivel megnyitottuk a fájlt.

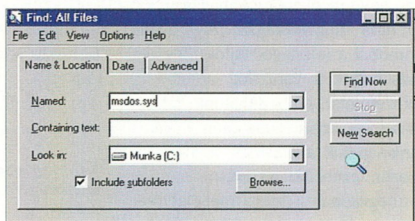
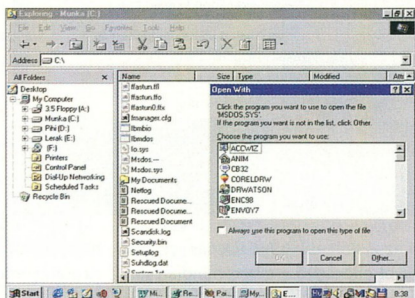
16. Elvégezhetjük a legfontosabb lemezkarbantartó műveleteket (alsó kép)

4Vigyük a kurzort az *[Options]* című részhez, és írjuk be a *DRVSPACE=0* sort, ha a *DriveSpace* programot használjuk, illetve a *DBLSPACE=0* sort, ha a régebbi tömörítővel – a *DoubleSpace*-szel – dolgozunk.

5Mentsük a változtatásokat a *Fájl/Mentés* parancs segítségével, és lépünk ki a *WordPad*-ből. A legközelebbi indításnál nem töltődik be a szóban forgó meghajtóprogram, és

17. A Windows egy seregnyi alkalmazást kínál fel az msdos.sys fájl megnyitásához

18. Keressük meg az msdos.sys fájlt!(középső kép)

több memória marad majd az alkalmazások számára.

Az msdos.sys módosítása

Ha módosítani akarjuk az *msdos.sys*-t, először módosítanunk kell a fájl tulajdonságát.

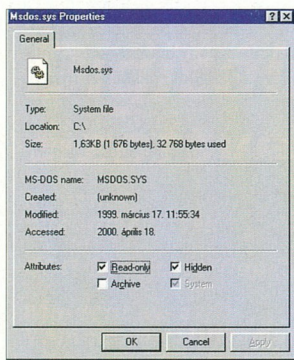
1Kattintsunk a *Start* gombra, majd a *Keresésre*, végül a *Fájlok* vagy *mappák* menüpontra. A *Név* melletti

mezőben írjuk az *msdos.sys* nevet, és kattintsunk a *Keresés* gombra.

2 Ha megtaláltuk a fájlt, kattintsunk rá a jobb egérgombbal, majd az egérműből válasszuk ki a *Tulajdonságokat*.

3 A fájl tulajdonságait tartalmazó párbeszédablakban töröljük ki az *Írsvédett* és a *Rejtett* attribútumokat, és kattintsunk az *OK*-ra. (19. ábra)

4 Ismét kattintsunk a fájlra a jobb gombbal, és válasszuk ki a *Társítást*. Keressük meg a *WordPadet*,

19. Váloztatnunk kell az msdos.sys tulajdonságain

majd kattintsunk az *OK*-ra. Ezzel megnyitottuk a fájlt szerkesztésre. Ha elvégeztük a módosításokat, mentjük el a fájlt, és lépünk ki a szövegszerkesztőből.

5 Ezután újból nyissuk meg a fájl tulajdonságait tartalmazó párbeszédablakot, és állítsuk vissza az eredeti tulajdonságokat.

6 Ha végeztünk, indítsuk újra a Windowst, hogy a változtatások érvényre jussanak.

Ütemezett feladatok

A rendszeres karbantartást segíti a Windows 98 *Feladatütemezője* is, amely a megadott időben automati-

kusan végrehajtja a kívánt feladatokat. Nevezetesen körülbelül ugyanazokat a feladatokat, mint a Karbantartó Varázsló: a töredezettségmentesítést, a lemezellenőrzést és a felesleges fájlok eltávolítását.

1 A Feladatütemezőt ugyancsak a *Start/Programok/Kellékek/Rendszereszközök* alatt találjuk. Indításakor egy mappa jelenik meg a képernyőn, amelyben az említett három feladat ikonját látjuk.

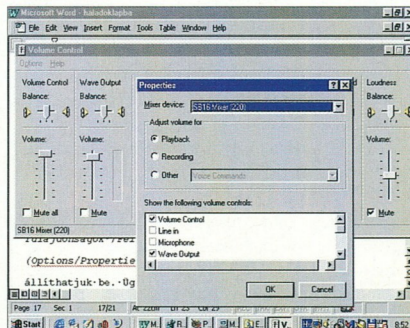
2 Egy feladat újraütemezéséhez kattintsunk az ikonjára a jobb egérgombbal, és válasszuk ki a menüből a *Tulajdonságokat*.

3 A következő ablakban lehetőségünk nyílik az adott feladat ütemezésének a megváltoztatására. A *Feladat* földre kattintva például megadhatjuk a karbantartó program (pl. a *Defrag.exe*) pontos elérési útját, az *Ütemezés* oldalon pedig beállíthatjuk a kezdés időpontját (órát, napot), a feladat gyakoriságát stb. A *Beállítások* oldalon például arról rendelkezhetünk, hogy mi történjék akkor, ha az

4 Az ütemezett feladatok körét újakkal is bővíthetjük. Ehhez a bővítéshez kattintsunk duplán a *Feladatütemező* mappában az *Ütemezett feladat hozzáadása* ikonra. A kattintás hatására elindul az *Ütemezett feladatok Varázsló* (nocsak, már megint egy varázsló!), amely azután segít beállítani a végrehajtandó feladatok időpontját.

5 Az első ablakból a másodikba a *Tovább* gombra kattintva léphetünk át. Itt egy terjedelmes listából választhatjuk ki azt a programot, amelyet a megjelölt időpontban futtatni akarunk (például a vírusellenőrzést), és máris léphetünk tovább. Ezt követően megadhatjuk a feladat nevét (amely például megegyezhet a program nevével), majd ezután a feladat végrehajtásának időpontját, illetve a gyakoriságát (naponta, hetente, havonta stb).

6 A következő ablakban a feladat indításának időpontját és napját állíthatjuk be. Végezetül a *Befejezés* gombra kattintva nyugtázhatjuk az új beállításokat.

20. Itt állíthatjuk be a felvételi feltételeket

ütemezett feladat lefutott, megszabhatjuk továbbá az üresjárású időt, amelynek lejártával a feladat automatikusan végrehajthatódik, illetve letilthatjuk a műveletet, ha a számítógép, mondjuk, akkumulátorról üzemel.

A Windows start kedvenc dala

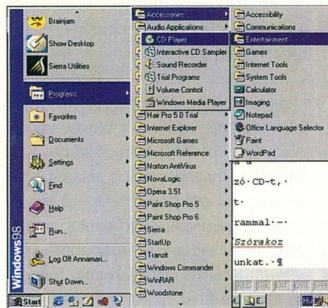
A számítógép minden indításánál megszólal a Windows kezdő melódiája. Ha már unjuk ezeket a hangokat, más üdvözlő dalt is választhatunk.

1 Győződjünk meg a *tálcán* található *hangszóró* szimbólummal arról, hogy a

felvételi feltételek megfelelőek-e (kettős kattintás az ikonra). Ezt a hangszóró ablakában az *Opciók / Tulajdonságok / Felvétel* parancssal állíthatjuk be. (20. ábra) Itt feltétlenül ügyeljünk arra, hogy a *CD Audio* opció aktív legyen, azaz legyen pipa előtte.

2 Helyezzük be a CD-olvasóba a kedvenc dalunkat tartalmazó CD-t, s indítsuk el a lejátszást (például a CD Player programmal – *Start/Programok/Kellékek/Multimédia*) (21. ábra), és keressük ki a dalunkat.

3 Keressük ki a számunknak azt a részét, amelyet kezdeti dallamként szeretnénk felvenni.

21. Indítsuk el a lejátszást!

4 Nyissuk meg a hangfelvevőt a *Programok / Kellékek / Szórakozás / Hangrögzítő* menüvel. Húzzuk a hangrögzítő ablakát a *CD lejátszó* ablaka mellé. (22.ábra)

5 kattintsunk a lejátszás billentyűre, majd ha a dallam megfelelő részéhez értünk, nyomjuk meg a *Hangrögzítőn* a *felvétel* gombot. A rögzítés végén mindkét ablakban a *Stop* kapcsolóra kell kattintani.

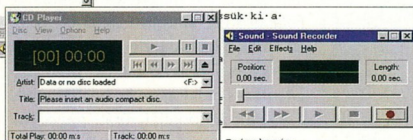
6 Ellenőrizzük a felvételünket. Ehhez kattintsunk a hangrögzítő *lejátszás* billentyűjére. Ha meg vagyunk elégedve, tároljuk el a felvételt.

7 kattintsunk a *Fájl* menüben a *Mentés másként* parancsra. Először adjuk meg a tárolás helyét. A többi zenei fájlhoz hasonlóan ez a felvétel is a *Windows/Média* mappába kerüljön. Adjunk nevet a fájlnak, és végül kattintsunk a *Megváltoztatás* kapcsolóra.

8 Ebben a párbeszédés mezőben határozzuk meg a felvételi minőséget. Ehhez válasszuk a *Név* alatt a *CD minőség* bejegyzést, és a beállítászt az *OK*-ra kattintva nyugtázzuk.

9 Nyissuk meg a *vezérlőpult* a *Sajátgép* szimbólummal. Kattintsunk a *Hangok* szimbólumra, és a megjelenő ablakban válasszuk a *Windows indítása* bejegyzést.

10 Kattintsunk a *Név* bejegyzés alatti nyíltra, és keressük ki a listából kedvenc zenék felvételét. A párbeszédet *OK*-val zárjuk le. A *Windows* következő indításánál már a kedvenc dalunk fog felszendülni.

22. Húzzuk egymás mellé a CD-lejátszó és a Hangrögzítő ablakot!

Windows startkép nélkül

A *Windows 95* bootolásánál kikcsolhatjuk a felhőket ábrázoló égbolt képét. Ezzel valamivel gyorsabbá válik a start, és az esetleges hibaüzenetek is láthatók maradnak. Mindehhez meg kell változtatnunk az *msdos.sys* fájlt.

1 Indítsuk el a *Windows 95*-öt, majd nyissunk meg egy *DOS* parancssort. Ehhez kattintsunk a *Start* menüben a *Programokra*, s ott válasszuk az *MS.DOS parancssort*.

2 Kattintsunk rá, s ekkor megnyílik egy *MS-DOS* ablak. Az *MS-DOS* ablakban adjuk ki a következő parancsokat, és mindegyiket nyugtázzuk *Enter* billentyűvel:
 cd..
 attrib msdos.sys –s –r
 edit msdos.sys

3 Most az editorban vagyunk, és módosíthatjuk a fájl tartalmát. Változtassuk meg az alábbi bejegyzéseket (ha valamelyik bejegyzés hiányozna, akkor toldjuk be). Eközben feltétlenül vigyázzunk a hibátlan írásra!

```
Logo=0
BootMenuDelay=0
BootDelay=2
BootMulti=0
BootGUI=1
```

A *Logo=0* a *Windows 95* bootképét kapcsolja ki. Ez a *Windows 95* feliratos felhőket tartalmazó kép. A *BootDelay=2* csak két másodpercnyi időt enged meg arra, hogy az **FB** billentyűvel meghívjuk a bootmenüt. Ha a bootmenüre amúgy sincs szükségünk, akkor ezt nyugodtan állítsuk *BootDelay=0-ra*, s ezzel további 2 másodpercet

takaríthatunk meg magunknak a startnál. A *BootMenuDelay=5* esetén a *Windows* csak öt másodpercig vár, amíg a bootme-

nűben választottunk. Ha túl lassúak vagyunk, akkor az operációs rendszer standard beállítással indul el (védtett üzemmód). A *BootGUI=1* jelentése, hogy tényleg a *Windows 95* indul el.

Ha az 1 helyett 0-at írunk ide, akkor a bootolás a *DOS*-ban fejeződik be, és kézzel kell beadnunk a *win-t*. Ha egy régi *DOS*- vagy *Windows*-verziót a *Windows 95*-tel párhuzamosan installáltunk, akkor csak úgy tudjuk a régi verziót meghívni az **F4** billentyűvel, ha a *BootMulti=1* beállítás érvényes.

3 Mentsük el a változtatásokat, azaz kattintsunk a *Fájl*, majd a *Mentés* menüre.

4 Lépünk ki az editorból: kattintsunk először a *Fájl* menüre, majd a *Bezárásra*. A *Windows*ba való visszatéréshez az *exit* begépelésével és az **Enter** billentyű lenyomásával zárjuk be az *MS-DOS* parancssort.

Már az újságárusoknál!

VII. évfolyam • 1. szám • 2000. tavasz • Ára: 1485 Ft

PANORÁMA

M U L T I M É D I Á S M A G A Z I N

TESZTEK:

Digitális videokamerák Szoftveres DVD-lejátszók

Internet:
honlapkészítés egyszerűen

650 Mbájtos "flopi"

Mindent viz:
Yamakawa DVD-lejátszó

A CD-mellékleten:

- **Kalandozás:**
 - **Albániában, Jamaicában, Mexikóban**
 - A 48-as forradalom bankói
 - Így épült a 150 éves Lánchíd
 - Séta a századfordulós Budapesten
 - Tavaszi kirándulások: **Dunakanyar, Zemplén**
 - **Technikatörténet: a dízelmotor**
 - Az aranyetszés titkai

Computer Panoráma Kiadói Kft.
1091 Budapest, Üllői út 25.
Telefon: 456-6964, fax: 456-6970
E-mail: c.panorama@cpanorama.hu

Változtassuk meg a Windowst!

Unjuk már a Windows megszokott hátterét, az „egyenikonokat”, a tálcát? Nos, tegyünk ez ellen, s változtassuk meg a Windowst, formáljuk át izlésünknek megfelelően. Csokorba gyűjtött ötleteink a Windows testre szabásában, egyedivé tételében segítenek.

GYORSTIPP

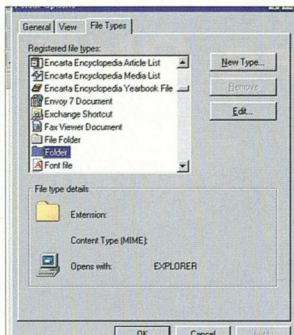
A Start menü

Akadhatnak olyan programok a számítógépben, amelyeket nem lehet elindítani a Start menüből, mivel nem szerepelnek a listán. Ennek az az oka, hogy a telepítőprogram annak idején nem írta be őket a Registry megfelelő rubrikáiba. Ilyenkor a Run parancsot hívhatjuk segítségül, amely ugyancsak a Start menüben található.

Arra is van azonban mód, hogy egy programot bevigyük a Start menübe. Ehhez mindössze annyit kell tennünk, hogy megnyitjuk az Intézőt vagy a Sajtógép ablakot, és a program ikonját ráhúzzuk a Start gombra. (Íme a fogd és vidd újabb alkalmazása a Windowsban!)

A Start helyzetérzékegy menüjének bővítése

Ha rákattintunk az egér jobb oldali gombjával a Start feliratra, akkor lehetőségek egész tárháza nyílik meg előttünk: fájlok kereshetünk, elindíthatjuk az Intézőt, és megnyithatjuk a Start menüt. E menübe új parancsokat is beszúrhatunk.

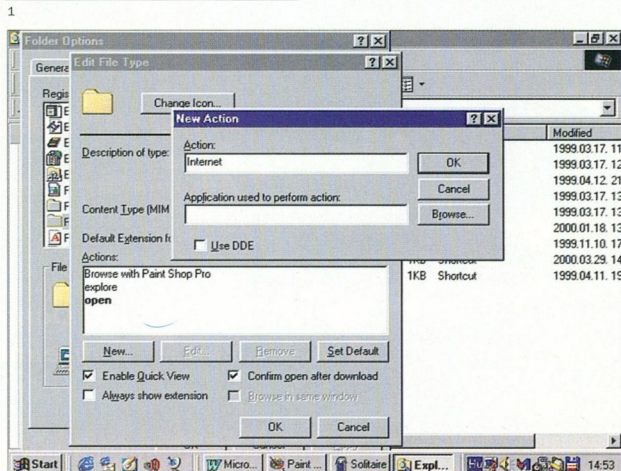

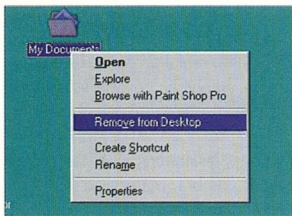
1 Nyissuk meg a Windows Intézőt (Start – jobb egérgomb – Intéző). Ott válasszuk a Nézet menü Beállítások pontját, és kattintsunk a Fájl típus földre. Itt keressük meg a Mappát. (1.ábra)

2 Kattintsunk a Szerkesztésre, majd az Új feliratra. A Művelet mezőben adjunk meg egy jól megjegyezhető nevet (például Internet, ha egy internetes keresőt akarunk megnyitni). (2.ábra)

3 A művelet végrehajtására használt alkalmazás mezőben együtt kell megadni a futtatni kívánt programot és az alkönyvtári elérését. A legjobb, ha a Tallózással keressük meg a programot.

1. Ebben az ablakban kell megkeresnünk a mappát
2. Egy jól megjegyezhető nevet adjunk meg a Művelet (Action) mezőben

3

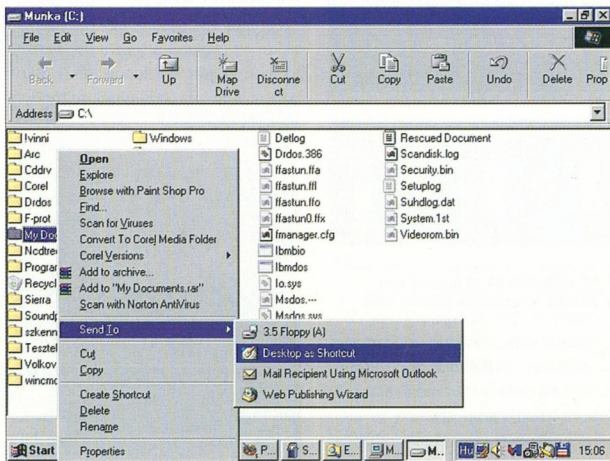

4

3. A Dokumentumaim ikon eltávolítását a helyi menüben kezdeményezhetjük
4. A biztonsági kérdést nyugtáznunk kell
5. A Dokumentumaim mappát bármikor visszatehetjük az asztalra
6. Eltüntethetjük a Start menüből az árukkodó dokumentumokat

A Dokumentumok eltávolítása az asztalról

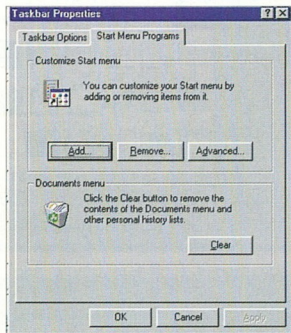
Talán olvasóink is ritkán használják a *Dokumentumaim* (*My Documents*) mappát az asztalon lévő ikonjából. Lehet, hogy jobb lenne, ha ugyanitt egy másik parancsikont állna. Hogy az asztal ne váljék túl áttekinthetlenné, töröljük a *Dokumentumaim* parancsikont. A probléma csak az, hogy ezt nem lehet olyan könnyen eltüntetni.

5

1 Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a szóban forgó ikonra.

2 A hozzá tartozó helyi menüből válasszuk ki az *Eltávolítás az Asztalról* (*Remove from Desktop*) parancsot. (3.ábra) Ha ezt a parancsot aktiváltuk, akkor egy biztonsági kérdés jelenik meg, amelyet az OK kapcsolóra történő kattintással kell nyugtáznunk. (4.ábra) Ekkor a parancsikont eltűnik az asztalról. A hozzá tartozó mappa természetesen továbbra is elérhető a merevlemezen.

6

3 Ha valamikor később ismét szeretnénk, hogy ez a parancsikont megjelenjen az asztalon, kattintsunk a *Sajátgép* (*My Computer*) ablakban a merevlemez szimbólumára (ez rendszerint a C:), és keressük meg a *Dokumentumaim* mappát. Kattintsunk rá az egér jobb oldali gombjával.

4 A helyi menüből válasszuk ki az *Elem hozzáadása az Asztalhoz* parancsot, és választásunk eredményeként megjelenik a mappa parancsikontja az Asztalon. (5.ábra) Megjijedni persze nem kell a *Dokumentumaim* mappában lévő fájlokat ez a törlési akció természetesen nem érinti.

A dokumentumlista kiirtása

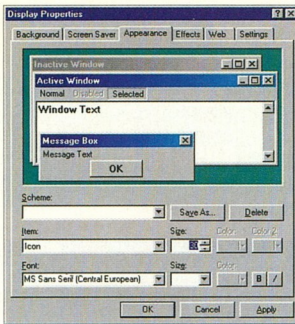
A Start menü árukkodó mappájából bárki nyomon követheti, mely fájlokat használtak a közelmúltban. Szerecsenre egyetlen egyszerű utasítással megnehezíthetjük az adatképek dolgát, s azt is elkerülhetjük, hogy mások gyorsan hozzáférhessenek az adatainkhoz.

GVORSTIPP

Vezérlőpult a Start menüben

A *Vezérlőpult* a Windows egyik leggyakrabban használt funkciója, viszont meglehetősen nehezen lehet elérni. Még jó, hogy átvihetjük a Start menübe, mégpedig az összes elágazásával együtt.

Kattintsunk az egér jobb oldali gombjával a *Start* gombra, és válasszuk a *helyzetérzékeny* menüből a *Megnyitást*. A megnyíló *Start* menüben kattintsunk az egér jobb gombjával az *Intéző* ablakra (de ne egy szimbólumra!), majd a *helyzetérzékeny* menüből jelöljük ki az *Új* és a *Mappa* pontokat.

7

8

7. Itt állíthatjuk be az ikonméretet
8. Az ikon beavatkozás előtt és után

1 Kattintsunk a Windows Start menüjében a *Beállítások (Settings)* majd a *Tálca és a Start menü (Taskbar & Start Menu)* parancsra.

2 Válasszuk ki a *Start menü programjai (Start Menu programs)* regiszterlapot, és a *Dokumentumok* pontban kattintsunk a *Törlés (Clear)* kapcsolóra. (6.ábra)

Féltre a nyílal!

Az asztali ikonok bal alsó sarkában általában ott étkelnek egy kis nyilacska, amely arra figyelmeztet, hogy viselje nem más, mint egy parancsikont, amely a program indítására szolgál. Ha már elegendő van a sornyílból, egy apró beavatkozással minden ikonból eltüntethetjük.

1 Kattintsunk a jobb egérgombbal az asztalra (egy üres területre a képernyőn), és válasszuk ki a *Tulajdonságokat*.

2 A *Képernyő tulajdonságai* ablakban lapozzunk a *Megjelenés* oldalra. Az *Elem* mező melletti görgetőnyílra kattintva keressük meg az

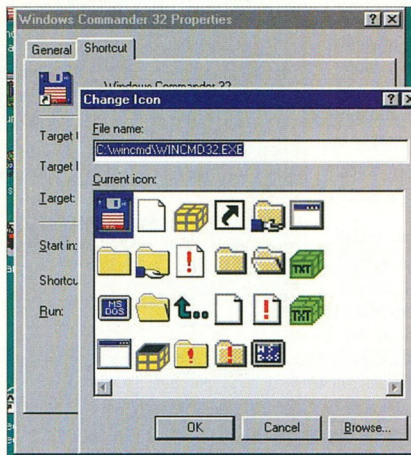
Ikron bejegyzést, majd a mellette látható mezőben állítsuk be az ikonméretet 30 pontra. (7.ábra)

3 Végül zárjuk be az ablakot az OK-val. Beavatkozásunk eredményeként a nyíl valamennyi ikonból eltűnik. (8.ábra)

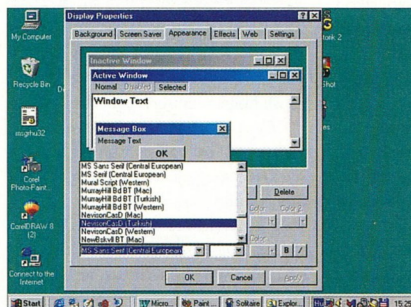
Feltűnőbb mappa

Amikor elkészítünk egy új mappát, akkor az gyakran elvész a sok hasonló ikon között. Mi lenne, ha a mappához egy, az eddiginél feltűnőbb ikont rendelnénk?

1 Kattintsunk rá egy választott ikonra a jobb egérgombbal. A gyorsmenüből válasszuk ki a *Tulajdonságokat*.

9

10

2 A következő párbeszédablakban kattintsunk az *Ikonszere* gombra. Egy további ablak jelenik meg a képernyőn, amelyben bőséges készletből választhatunk magunknak új ikont.

3 Ha választottunk, kattintsunk az OK gombra, majd visszatérve az előző párbeszédablakba, ismét az OK-ra. Pár másodperc alatt a Windows lecsereéli a régi unalmas ikont az újra, amelyet könnyebb lesz megtalálni az ikonok sűrűjében. (9.ábra)

Fontcsere

A Windows felhasználói felületén mindig akad csiszolnivaló. Bizonyára van, akinek nem tetszik a tapéta, né tán más fontot akar az *Intézőben*. Nos, a fontcsereinek semmi akadály.

1 Kattintsunk az *asztalra* a jobb egérgombbal, majd válasszuk a *Tulajdonságokat!*

2 Keressük meg az elemlistában (*Megjelenés* fül) az *Ikont*, a *Betűtípusok* közül pedig válasszuk ki azt, amelyik a legjobban megfelel az ízlésünknek. (10.ábra) A változtatás az *Intézőben* megjelenő szövegre és az asztalon elhelyezett objektumokra (ikonokra) egyaránt hatással van.

A *Sans serif* fontot elvileg bármelyik betűtípusra lecserelelhetjük; igen alkalmas erre például a *Garamond*. A nyolcpontos betűméret azonban egy 14 vagy 15"-os monitoron –

9. Új ikont választhatunk a megunt helyett

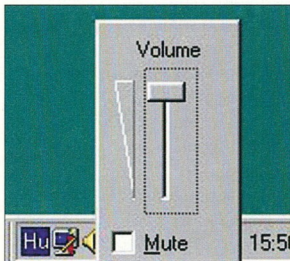
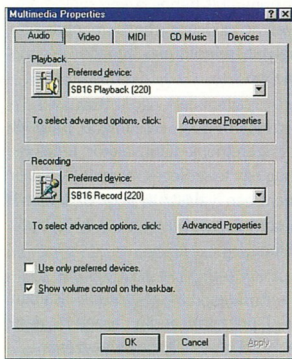
10. Számos betűtípus közül válogathatunk

11. Keressünk egy *.scr kiterjesztésű fájlt, azaz egy képernyővédőt

12. A Multimédia tulajdonságai lapon, a Hang fül alatt állíthatjuk be, hogy a Hangerő-szabályozó megjelenjen a tálcán

13. Ha egyet kattintunk a Hangerő-szabályozó ikonjára, egy egyszerű beállító eszköz jelenik meg, amellyel feljebb vagy lejjebb vehetjük a számítógép hangerejét

13 Kattintsunk a jobb egérgombbal az asztalra, és válasszuk ki az ÚjParancsikon menüpontot.

2 A következő ablakban kattintsunk a Tallózásra, és keressünk ki egyet a Windows/System könyvtárban található *.scr fájlok közül. (11. ábra)

3 Kattintsunk a Megnyitásra, majd a Továbbra, végül a Befejezésre. Ezzel létrehoztunk egy ikont az asztalon, amelyre rákattintva magunk is bármikor elindíthatjuk a képernyőkímélőt. Így ha hosszabb időre felállunk a gép mellől, a képernyőnek nem kell még hosszú percekig teljes fényerővel dolgoznia, és ez jótékonyan hat majd a monitor élettartamára.

Ikon a tálcán

A Windows 98 telepítése után normál körülmények között a tálcán, annak is a jobb oldalán megjelenik a hangerő-szabályozó ikonja. Ha ez hiányozna, a következőképpen tehetjük láthatóvá.

1 Nyissuk meg a Vezérlőpultot (a Kiterjesztésű fájlt, azaz egy képernyővédőt) Start/Beállítások menüpontban), majd kattintsunk duplán a Multimédia diára.

2 A Multimédia tulajdonságai ablakban lapozzunk a Hang oldalra, jelöljük be a Hangerő-szabályozó megjelenítése a Tálcán opciót, végül lépünk ki az OK-val. (12. ábra) A jobb alsó sarokban láthatóvá válik a jól ismert hangszóró ikon.

Az eszközt kétféleképpen használhatjuk. Egyet kattintva az ikonra, egy

GVORSTIPP

A tálcán mindig előtérben

Számos CD-ROM-ról indítható program elfoglalja az egész képernyőt. Ez egyben azt is jelenti, hogy a Windows 95 tálcán a háttérbe szorul. Használjuk egyszerűen a **Ctrl+Esc** billentyűkombinációt, ha az említett programok futtatásakor szükségünk van a Tálcára.

GVORSTIPP

Ikonáradat

Ha nem vagyunk elégedettek az ikonkészletünkkel, kereshetünk újabbakat a Windows feneketlen mélységeiben.

Az ikoncsere ablakban kattintsunk a Tallózásra, majd a Windows/System könyvtárban keressük meg a Shell32.dll fájlt. Jelöljük ki, és kattintsunk a Megnyitásra. Visszatérve az előző ablakba, újabb 70 ikon áll a rendelkezésünkre.

De ha még ez sem lenne elég, nyissuk meg a Moricons.dll fájlt, amely a Windows mappában található, és amely további 106 ikont tartalmaz.

800x600-as felbontás mellett – túl kicsi, ezért állítsuk kilencpontosra a fontméretet. Természetesen minél nagyobb képernyőt használunk, annál kisebb betűkkel dolgozhatunk. A kis betűk előnye, hogy több szabad hely marad a képernyőn a programok és a mappák számára.

Gyorsított képernyőkímélés

A Windows képernyőkímélőjét azért találták ki, hogy megóvja a képernyőt a túl korai elhasználódástól, beégéstől. Telepítés után a képernyő tulajdonságai ablakban választhatunk magunknak egy megfelelő „screen savert” (képernyővédőt), és azt is beállíthatjuk, hogy hány percnyi tétlenség után aktivizálódjon.

A képernyőkímélőt azonban közvetlenül az asztalról is elindíthatjuk – mint valami programot –, csak létre kell hoznunk számára egy parancsikont.

egyszerű hangerő-szabályozó jelenik meg a jobb alsó sarokban, amelynek a segítségével feljebb vagy lejjebb vehetjük a gép hangerejét. (13. ábra)

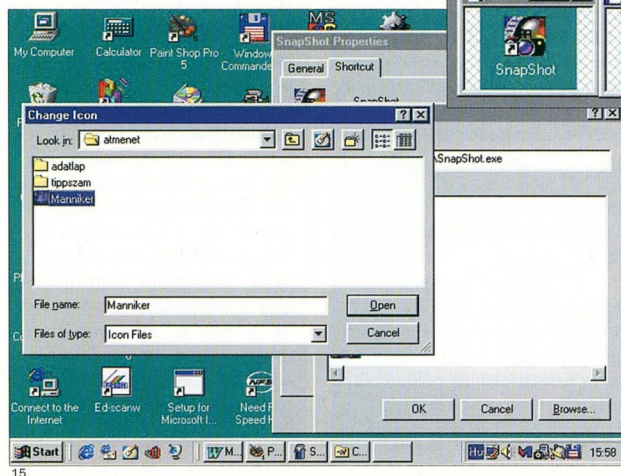
Kettős kattintással a kibővített *Volume Control* funkciókészlet töltődik be, amelyben külön-külön is beállíthatjuk az egyes audioeszközök hangerejét, valamint a balanszot. (14. ábra)

Ikongyártás

A programokhoz tartozó ikonok lényegében kis méretű képfájlok, amelyek kiterjesztése *.ico. Ikonokat sokféleképpen „festhetünk”: vannak kifejezetten erre a célra készített festő-programok, amelyek segítségével akár pixelenként alkothatjuk meg az ízlésünknek megfelelő ikont. (Lásd egyik későbbi tippünket). Létezik azonban egy másik módszer is.

Keressünk egy alkalmasnak látszó *.bmp képfájlt, és nevezzük át *.ico-ra. A fájl méretét illetően ne legyenek aggályaink: mindegy, hogy a kiválasztott fájl mekkora, mert ikonként pontosan akkora lesz, mint a többi ikon. Ezzel a „rafinériával” tehát új ikont alkothatunk, amelyet a követ-

- 15. A Tallózás gombbal kereshetjük meg az új ikonfájlt
- 16. Új ikont varázsoltunk a régiből

kezőképpen vehetünk használatba.

1 Kattintsunk rá a jobb egérgombbal a régi ikonra, amelyet ki akarunk cserélni.

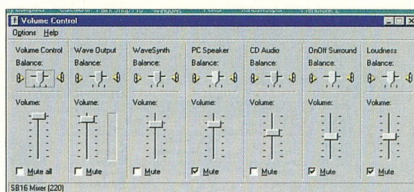
2 A menüből válasszuk ki a *Tulajdonságokat*. A program tulajdonságai ablakban lapozzunk a *Program* vagy a *Parancsikon* oldalra (attól függően, hogy DOS-os vagy windowsos programról van-e szó), és kattintsunk az *Ikoncsere* gombra.

3 A következő ablakban megjelenik a program aktuális ikonja, amelyet most az áltunk készített ikonra fogunk cserélni.

4 Kattintsunk a *Tallózás* gombra, és keressük meg az új ikonfájlt. (15. ábra) Jelöljük ki a fájlt, és az OK-val zárjuk be egymás után az ablakokat. Néhány másodperc múlva a program már az új ikonról indítható. (16. ábra)

Intéző a mappák helyett

Az *Intéző* ablaka két részből áll, a mappapé viszont rendszerint csak az

14. Kettős kattintás a Hangerő-szabályozó ikonjára, s a kibővített szabályozó jelenik meg

egyoldalas nézetet tartalmazza, ezért is bonyolult benne a keresgélés. Milyen jó is lenne, ha a mappanézet helyett mindig az *Intéző* jelenne meg!

1 Ha mindig az *Intéző* nézetét szeretnénk látni, akkor nyissunk meg egy tetszőleges mappát. A *Nézet* menüben válasszuk ki a *Beállítások* alpontot, majd lépünk át a *Fájltípus* fülbe.

2 A *Bejegyzett fájltypusok* listában lapozzunk addig, amíg rá nem bukkanunk a *Mappa* bejegyzésre.

3 Jelöljük ki a szóban forgó bejegyzést egy egérekattintással, majd ezután klikkeljünk a *Szerkesztésre*.

4 Megjelenik egy párbeszédablak, ahol válasszuk az *explore* feliratot, majd nyugtázzuk ténykedésünket. (17. ábra)

A programlista eltávolítása

A Windows a kíváncsiak számára elárulja azt az utolsó kilenc programot, amelyet a *Futtatás* menüvel indítottunk. Ezt a listát ki lehet törölni a *Registryben*. Ehhez a következők szerint kell eljárunk.

1 Indítsuk el a *Registry* (*Start/Futtatás/regedit.exe*), s válasszuk ki a *HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\RunMRU* kulcsot. (18. ábra)

2A Windows a-tól i-ig kezeli a programneveket. Egy program eltávolításához kettős kattintással válasszuk ki a megfelelő betűhöz tartozó nevet. Töröljük a hozzá tartozó karaktersorozatát a *Szerkesztés* menüben, és nyugtázzunk mindig *OK*-val.

3Lépünk ki a Regisztrából (*Regisztrálás/Kilépés*), és indítsuk újra a rendszert.

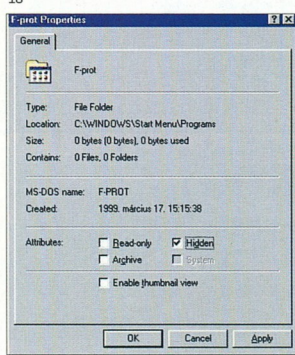
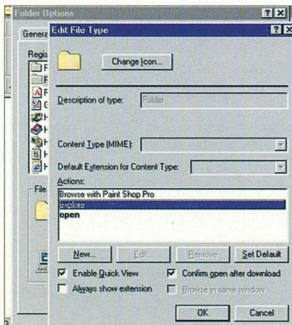
Ha ezután meghívjuk a *Start/Futtatás* menüt, akkor az többé nem kínálja fel a törölt programokat. Azt a sorrendet, amely szerint a kombinációs listamező az egyes programokat a kiválasztáshoz felkínálja, az *MRUList* név betűsorrendje határozza meg.

Rejtett bejegyzések

A Windows akár a mindennapi munka során is megváltoztatja a *Start* menü bejegyzéseit. Ha valaki hozzáférhet a számítógépünkhöz, azonnal képben lehet arról, hogy milyen programokat, dokumentumokat és internetes kedvenceket használunk. Ha ezt nem akarjuk, akkor, akárcsak az előbbi tippünkben, elrejthetünk egyes bejegyzéseket.

1Válasszuk ki először az elrejtendő programcsoportot, dokumentumot vagy kedvencet a *Start* menüben.

17. Ha az „explore” feliratot választjuk, az Intézőben érezhetjük magunkat

18. Elrejtethetjük az utoljára futtatott programokat a kíváncsi szemek elől

19. A rejtett (hidden) kontrollmező kijelölésével dokumentumokat, fájlokat és mappákat tüntethetünk el

2Nyissuk meg az egér jobb gombjával a hozzá tartozó helyzetérzékeny menüt, és hívjuk meg a *Tulajdonságok* parancsot.

3Jelöljük ki az *Általános* mappában a *Rejtett* kontrollmezőt. Választásunkat nyugtázzuk *OK*-val, mire a *Start* menü bejegyzése azonnal rejtetté válik.

Rejtett mappa megkeresése

Az előbb ismertetett módszerrel az sem okoz gondot, hogy olyan mappát készítsünk például a játékok számára, amelyet, ha a szükség úgy hozza, gyorsan elrejtethetünk mások elől a háttérben. Ha ezt később futtatni szeretnénk, akkor a rejtett bejegyzést ismét aktiválni kell.

1Ehhez válasszuk ki a *tálca* egy szabad területét, és nyissuk meg az egér jobb oldali gombjával a hozzá tartozó helyzetérzékeny menüt.

2Aktiváljuk a *Tulajdonságokat*.

3Lépünk át a *Programok* regiszterre a

Start menüben, majd válasszuk a *Bővítések* kapcsolófelületet.

4Keressük meg a korábban elrejtett *Start* menü bejegyzést, és nyissuk meg a helyzetérzékeny menüben a hozzá tartozó *Tulajdonságok* ablakot.

5Kapcsoljuk ki a *Rejtett* kijelölő négyzetet, és nyugtázzunk *OK*-val. Ezzel a *Start* menü bejegyzése vagy mappája ismét kiválaszthatóvá válik.

Rejtett ikonok

Új parancsikon létrehozásakor a Windows az érintett program ikonját elhelyezi a képernyőn. Ha ez nem felel meg az ízlésünknek, a Windows „rejtett” ikonkészletéből is választhatunk egyet. Igen ám, de hol találjuk a szóban forgó ikonkészletet?

1Kattintsunk a jobb egérgombbal a módosítani kívánt ikonra, majd válasszuk ki a *Tulajdonságokat*.

2Kattintsunk a *Parancsikon* fülre, majd az *Ikoncsere* gombra.

3A következők ablakban megnevezhetjük a program aktuális ikonját, és ha ez nem tetszik, a *Tallózás* gombra kattintva mehetünk tovább.

4Egy újabb ablakba érkezünk. Itt keressük meg a *Pifmgr.dll* fájlt a *Windows\System* mappában, jelöljük ki a fájlt, és kattintsunk a *Megnyitás*-ra.

Megjelent!

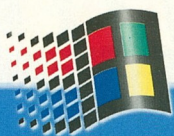
Tanuljon velünk nyelveket!

Indul új nyelvtanító sorozatunk a Talk To Me, amelynek segítségével immár kiejtését is ellenőrizheti angol és német nyelven.

Folytatjuk Rosetta Stone angol, haladó nyelvtúdióinkat is, itt a nyolcadik rész.

Macskafogó

MPEG-1 formátumban - hogy minden PC-n lejátszható legyen - a kultuszfilm első része. Befejező rész júniusban!

Mindig kéznél

A Windows Intéző, azaz a Windows Explorer (ne tévesszük össze a hasonló nevű Internet Explorerrel) a Windows 95/98 egyik legfontosabb programja. Egyetlen – két részre osztott – ablakban jeleníti meg a gép összes tárolóját, mappáját, állományát. Az alábbiakban megmutatjuk, milyen ügyes trükköket vehetünk be az Intéző megregulálására.

GYORSTIPP

Gyere elő Intéző!

Az Intézőt természetesen megnyithatjuk a jól megszokott *Start/Programok...* útvonalon. Ám vannak ennél gyorsabb módszerek is. Ha olyan billentyűzetünk van, amelyen van Windows billentyű, akkor nyomjuk meg ezt és az **E** gombot, s máris megjelenik az Explorer. Persze azok se keseredjenek el, akiknek másmilyen a klaviatúrájuk. kattintsanak a jobb egérgombbal a *Start* menüre, s a megjelenő helyi menüből válasszák az Intéző pontot.

A Windows sokoldalú intézője

Címzett a Notepad

A *Küldés* menü címzettjei közé felvehetjük például a *Notepad*et is. Ez jó ötletnek tűnik, hiszen így bármelyik szövegfájl megnyitható, a kiterjesztésétől függetlenül: egyetlen

exe parancsot (2.ábra), vagy kattintsunk a *Tallózás* gombra, és keressük meg a szóban forgó fájlt!

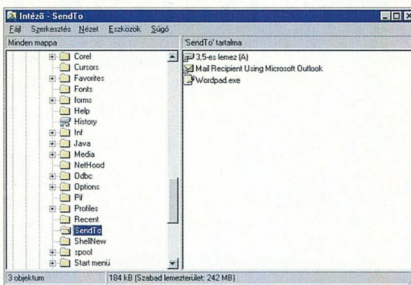
3 *Tovább* gombra kattintva egy újabb párbeszédablakba jutunk, amelyben nevet adhatunk az ikonnak (legyen ez például *Notepad*). Végül

kattintsunk a *Befejezés* gombra! Ezzel a *Notepad* is felkerült *arra* a listára, amelyen a küldésre kiszemelt címek sorakoznak.

Fájl hozzárendelése adott programokhoz

Gyakran kapunk szöveges formátumú

1. A SendTo mappa tartalma

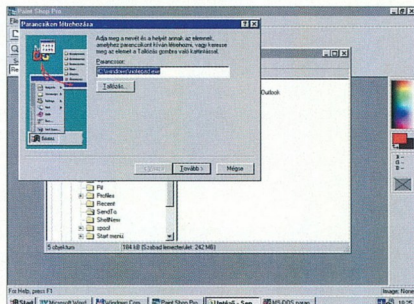
kattintással belenézhetünk például a *Readme* fájlokba, vagy az *.ini* állományokba.

1 Indítsuk el az *Intézőt* (egyet kattintva a *Start* gombra a jobb egérgombbal, majd aktiválva a megfelelő menüpontot)! A bal oldali panelben keressük meg a *SendTo* mappát! Kattintsunk rá, mire a jobb oldalon megjelenik a mappa tartalma. (1.ábra)

2 A jobb egérgombbal kattintsunk most egyet a jobb oldali panelben, majd válasszuk ki az *Új/Parancsikon* menüpontot! A következő párbeszédablakban gépeljük be a parancssorbba a *c:\windows\notepad-*

2. Gépeljük be a parancssorbba a „notepad.exe” parancsot

fájlokat az interneten keresztül. Azt, hogy ezeket a fájlokat a *Word*del, nyithassuk meg, az Intézőben kell beállítani. Ez a módszer természetesen más fájlformátumoknál is jól használható.

INFO

Mire jó az Intéző?

Az Intéző azoknak készült, akik jobban szeretnek strukturában kutatni és közeledni, semmint levegőben lógó ikonok között keresgél. Az Intéző a *Fájlmenedzser* emlékeztet: balra a fastruktúra, jobbra pedig a tartalom látható. Ha a bal panelen ráállunk egy ágra, akkor – akárcsak a *Fájlmenedzser*nél – a jobb oldalon megjelenik annak részletes tartalma. A hasonlóságok mellett azonban van egy nagy különbség: az Intéző nem támogatja az MDI-t (Multiple Document Interface), azaz egyszerre csak egy ablakunk lehet nyitva. Ha párhuzamosan akarunk két mappában dolgozni, akkor bizony nincs mit tennünk: az Explorer egy másik példányát is el kell indítanunk.

Az Intéző egyik különlegessége a *Nézet* menü megnyitása után megfelelő *Eszköztárban* található. Innen keresést indíthatunk, közvetlenül rágorghatunk egy mappára, ha megadjuk a nevét és az elérési útvonalát, s még hálózati meghajtókhoz is kapcsolódhatunk.

Az Intéző sokkal előbbi helyről kezdi a kutatást, mint a Sajátgép. Elindul az asztalról mint mindennek a kiindulási gyökerétől, és innen jár be mindent, lokális gépet, hálózatot egyaránt.

Ha a Sajátgépet és az Intézőt összevetjük, az alábbi különbségeket találjuk.

1. Az Intéző megjelenése eltér a Sajátgéptől, s a *Fájlmenedzser*ben megszokottakat követi.
2. Nagyobb az Intéző funkcióinak a száma. Ezek a pluszfunkciók az *Eszközök* menüben találhatóak.
3. Kiterjedt az Explorer „bejárás képessége”, amit a Sajátgépnél hiába is keresnénk.

4 Kapcsoljuk be az *Az adott fájl típus megnyitására mindig ezt a programot használja* (Always use this program to open this type of file) opciót. Ettől kezdve az összes .txt kiterjesztésű fájl a Word fogja megnyitni.

Ezzel a módszerrel más fájltypusok hozzárendelésén is lehet változtatni, így például a .tif fájlokat is mindig adott képfeldolgozóval nyithatjuk meg.

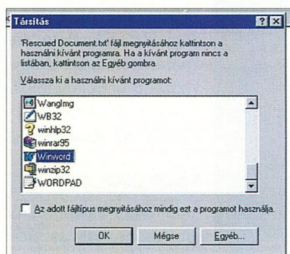
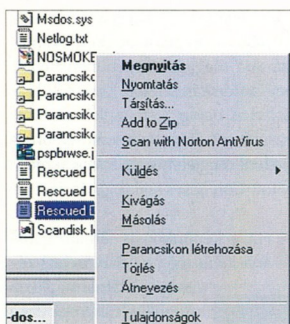
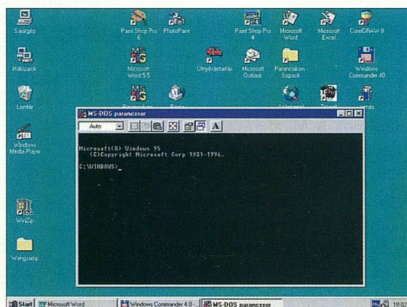
Könyvtárváltás a DOS ablakban

Az önálló DOS-rendszertől eltérően, az *Intéző* megkönnyíti a könyvtárcterét a DOS-ablakban. A Windows ugyanis messze összetettebb könyvtári struktúrákat képes kezelni, mint egykori elődje, a legendás MS-DOS. Ahhoz, hogy tetszőleges alkönyvtári szintre át lehessen lépni, a következőképpen kell használni az *Intézőt*.

1 Indítsuk el a DOS parancssort a *Start/Programok/MS-DOS parancssor* menüvel. Ha a DOS teljes képernyős üzemmódban indul, akkor az **Alt+Tab** billentyűkombinációval lépünk át az ablakos üzemmódba (5.ábra).

2 Adjuk meg azt a parancsot, amelyet a mindenkor könyvtárban alkalmazni szeretnénk a könyvtárváltáshoz, például a CD-t.

5. Lépünk át ablakos üzemmódba

3. A kissé megváltozott helyi menü, amelyet a **Shift**tel és a jobb egérgombbal érünk el (felső kép)

4. Ebben az ablakban kereshetjük ki azt a programot, amellyel a .txt kiterjesztésű fájlokat megnyitjuk (alsó kép)

1 Nyissuk meg az *Intézőt* (az *Explorer*), és keressünk vele egy .txt kiterjesztésű szövegfájl.

2 Jelöljük ki ezt a fájlt, nyomjuk le a **Shift** gombot, és kattintsunk az egér jobb oldali gombjával erre a fájlra. Egy kissé megváltozott helyi menü fog megjeleni. (3.ábra)

3 Kattintsunk a helyi menüben a *Társítás* (Open with) parancsra. A következő párbeszédés mezőben keressük ki azt a programot, amellyel az ilyen típusú fájlokat meg kívánjuk nyitni a jövőben. Ez az esetünkben a Winword. (4.ábra)

GYORSTIPP

Gyorskeresés

A Windows 95/98-ban – akár a régi Fájlkezelőben – a fájl (vagy a mappa) első betűjének a leütésével közvetlenül a keresett fájlhoz (mappához) ugorhatunk, akár a *Sajátjátépból*, akár az *Intézőből* nyitjuk meg a mappákat. Ha több fájl kezdődik ugyanazzal a betűvel, akkor természetesen a legelsőt érhetjük el ezzel a módszerrel.

Ha például az *Explorer.exe* fájlt keressük a Windows mappában, és leütjük az *E* betűt, akkor többnyire egy másik fájlt (esetleg az *Emm386.exe*t) kapunk, mivel az van előbb. Ahhoz, hogy pontosan a szóban forgó fájlhoz ugorhassunk, nem kell mást tenni, mint egy kicsit gyorsabban gépelni: közvetlenül az *E* után üssük le az *x* betűt is, majd a *pt*. Ha várunk egy rövid ideig, akkor előbb az *X*-szel kezdődő fájlokhoz ugrunk, majd azokhoz, amelyeknek az első betűje *P*.

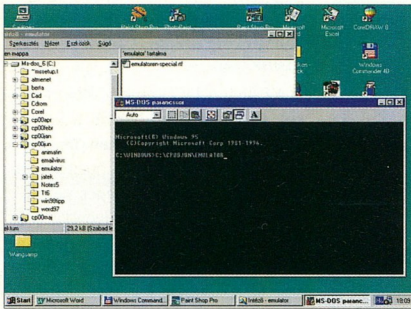
Változtassunk az Intézőn!

Az Intéző ábcérendben listázza ki a mappák és fájlok nevét. Ezt azonban egyszerűen megváltoztathatjuk. Kattintsunk a *Nézet* menü *Ikonok elrendezése* sorára. A felbukkanó menüben látható, hogy rendezhetünk a meghajtó betűjele, fájl típus, fájl méret, sőt még szabad lemezterület szerint is.

Többet a fájlokról

Ha többet akarunk tudni egy fájlról, mint amit az Intéző az első pillanatban elárul róla, akkor kattintsunk a *Nézet/Részletek* opcióra. A jobb oldali ablakban megjelenik a fájl mérete, típusa, s az, hogy mikor dolgoztak vele utoljára.

3 Válasszuk ki az *Intézőben* a kívánt célkönyvtárat, és a *fgd* és *dobd* paranccsal húzzuk az MS-DOS ablak parancssorába (6. ábra). Így lehet áthozni a teljes nyomvonalat a DOS parancssorba. Másolási munkára nincs szükség, és így az alkönyvtárak téves megadása is a múlté. Ugyanígy lehet a parancssorba áthúzni az érvényes hálózati nyomvonalakat.

6. A *fgd* és *dobd* módszerrel húzzuk át a kívánt célkönyvtárat az MS-DOS ablakba

A meghajtószoftverek törlése

A Windows gyakorlatilag az összes készülékhez saját meghajtószoftvert használ. Am az MS-DOS alatt az *MS-DOS start* fájlok, az *Autoexec.bat* és a *Config.sys* már betöltötték a meghajtókat. Ezekre a Windows 95 alatt nincs szükség, és ezért el lehet őket távolítani. A Windows ekkor a saját, gyorsabb meghajtóit fogja használni.

1 A fájlok láthatóvá tételéhez a *Start/Programok/Intéző* út után válasszuk a *Nézet* menüt és ott a *Beállításokat*. A megjelenő ablakban kattintsunk a *Minden fájl megjelenítése* pontra. (7. ábra)

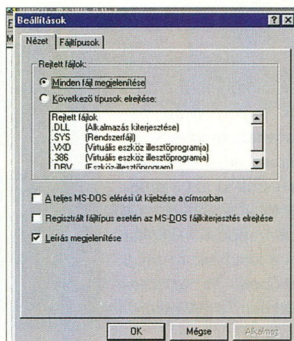
2 Indítsuk el a Windows Intézőt (például a **Windows+e** billentyűkombinációval). Kattintsunk a *C:* meghajtóra, hiszen ott van a két keresett fájl.

3 Kattintsunk a *Config.sys*-re az egér jobb oldali gombjával. A kattintás hatására megjelenő menüben hívjuk meg a *Társítás* pontot. Keressük ki a *Notepad* bejegyzést, és kétszer kattintsunk rá. Ténykedésünk eredményeként megjelenik az *Editor*, a megnyitott *Config.sys* fájljal. (8. ábra)

4 Ha a képünkön is látható sorokat kívül még további bejegyzéseket is látunk, akkor írjunk eléjük egy *rem* szócskát és egy szóközöt (space). Ezzel úgy hatástalanítottuk a parancsokat, hogy közben nem kellett kitörölni a sort. Mindennek az az értelme, hogy ha a várakozásunk ellenére az újraindításkor valami nem működne, úgy az eredeti állapot bármikor visszaállítható. Végezetül mentjük el a fájlt.

5 A következő lépésben nyissuk meg az *Autoexec.bat* fájlt a *Fájl/Megnyitás...* menüvel. Annak érdekében, hogy a szóban forgó állomány megjelenjen, a fájl típust kiválasztó ablakában az *összes fájl (*.*)* opciót kell beállítani.

7. Az Intéző/Nézet/Beállításokban kattintsunk a „Minden fájl megjelenítése” opcióra

INFO

Pluszok és mínuszok

Az Intéző bal oldali ablakában a meghajtók, mappák (könyvtárak) neve előtt egy kis négyzetben plusz- vagy mínuszjelek láthatók. Az előbbi azt jelenti, hogy a szóban forgó meghajtó vagy mappa „tovább nyitható”, azaz olyan almappákat tartalmaz, amelyek egyelőre nem láthatók. A mínusz jelentése: a mappa tovább már nem bontható. Ha a mínuszjelre kattintunk, egy szinttel feljebb lépünk, míg végül eljutunk a gép hierarchiájának legfelső szintjére.

Billentyűkombinációk az Intézőben

Az Intéző (Explorer) használata során számos hasznos billentyűkombinációval gazdálkodhatunk. A helyett tehát, hogy előbb mindig az egérrel küzdenénk végig magunkat a különböző kapcsolófelületeken, használjuk egyszerűen ezeket a billentyűkombinációkat.

Funkció

Funkció	Billentyűkombináció
Intéző megnyitása	Windows billentyű + E
Egy mappa/fájl átnevezése	F2
Megjelenítés aktualizálása	F5
Egy mappa valamennyi fájljának a kijelölése	Ctrl + A
A helyi menü megnyitása	Shift + F10

Készítsunk a nyomtatáshoz egy batchfájlt, majd a Registry segítségével szerkesszük hozzá az Intézőhöz. Az eljárás a következők.

1 Nyissuk meg az MS-DOS parancssort a megfelelő Start menü parancssal. Lépjünk át a DOS parancskönyvtárba, amely általában a C:\Windows\Command alkönyvtár: C:\>CD \Windows\Command [Enter]

6 A bejegyzésekkel ugyanúgy kell eljárunk, mint a Config.sys-nél. Ha van SET-tel vagy PATH-szal kezdődő sor, ezekhez szintén ne nyúljunk. Végezetül mentünk el a fájlra. A Windows következő startjánál az összes felesleges meghajtó inaktív lesz.

Névmutató

A könyvtárakat (mappákat) többek között az Intéző segítségével tanulmányozhatjuk. Előfordulhat azonban, hogy a fájlpanelben kiterjesztés nélküli fájlnevek szerepel, sőt ugyanabban a könyvtárban több állomány is ugyanazt a nevet viselheti. Képzeld el, mi történik akkor, ha kitöröljük

ban lapozunk a Nézet regisztroroldalra!

3 Keressük meg a Regisztrált fájltypus esetén az MS-DOS fájlkiterjesztés elrejtése bejegyzést, és a mellette lévő négyzetből távolítsuk el a pipát (9.ábra)! Ezzel megszüntettük a fájlnevekhez tartozó kiterjesztés elrejtésére vonatkozó beállítást.

Végezetül kattintsunk az OK-ra! Ezzel a beavatkozással elértük, hogy az Intéző ezentúl a teljes fájlnevet ki jelzi, és nem fordulhat elő, hogy nem tudunk különbséget tenni például a program- és a helpfájl között.

Nyomtatás az Intézővel

Egy mappa aktuálisan megjelenő tartalmának a nyomtatására szolgáló funkciót hiába is keressük az Intézőben. Ekkor siet a segítségünkre a Registry.

MS-DOS ismeretekkel és a Registry segítségével tetszőlegesen bővíthetjük az Intéző helyzetérzékeny me-

8. Íme a megnyitott Config.sys fájl

```

C:\Config.sys - megnyitva
EM Szokások... Keresés... Súgó
REM DEVICE=C:\WINDOWS\SETVER.EXE
DEVICE=C:\WINDOWS\UIHEH.SYS
DOS=HIGH
DEVICEHIGH=C:\CDROM\GSCDRON.SYS /D:HGCD000 /V
REM device=C:\WINDOWS\COMMAND\display.sys con=(ega,.)
REM Country=856,852,c:\windows\command\country.sys
FILEShigh=80

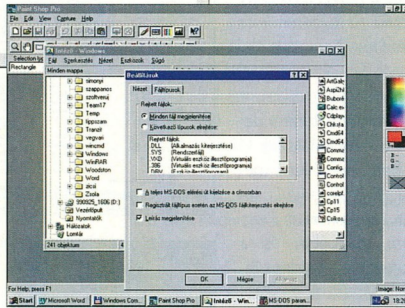
```

a „felesleges” másodpéldányokat!

A félreértést az okozza, hogy az Intéző nem mindig jelenti meg a regisztrált fájllok kiterjesztését. Ezen a következőképpen segíthetünk.

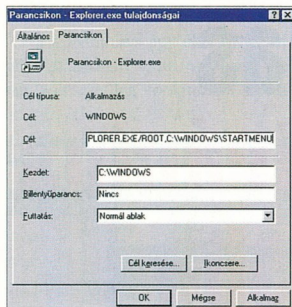
1 Indítsuk el az Intézőt (Start menü, majd a Programok, végül az Intéző)! A bal oldali panel a meghajtókat és a gép könyvtárszerkezetét mutatja, a jobb oldali pedig az aktuális könyvtár tartalmát.

2 Kattintsunk a Nézet menüpont-ra, majd válasszuk ki a Beállításokat! A következő párbeszédablak

9. Ha eltávolítottuk a pipát, láthatóvá tehető a fájlnévhez tartozó kiterjesztést

nüparancsait, akár egy nyomtatási paranccsal is. Ezt egy DOS paranccsal, egy külön segédprogrammal vagy egy scripttel képezhetjük le. Ekkor a nyomtatás a DOS alatt, valamint az első párhuzamos porton (LPT1) történik.

13. Bővítjük ki az „Explorer.exe” parancssort!

Regisztrálás/Befejezés parancssal. Ezzel az Intéző egy könyvtárorientált nyomtatási funkcióval bővül.

Ha az Intézőben kiadjuk a *Fájl/Nyomatás* vagy a helyzetérzékeny menüben a *Nyomatás* parancsot egy könyvtári bejegyzéshez, akkor a nyomtatón megjeleníti az aktuális könyvtárat.

Azonos elv alapján készíthetünk az Intézőben további alkönyvtári vonatkozású parancsokat. Válasszuk a *Printhez* egy alternatív kulcselvezést, és az előzőekben leírtaknak megfelelően rendeljük hozzá a parancs meghívásához.

Programok gyorsindítása

A Windows *Gyorsindítójában* számos parancsikon számára van hely. Az előnyük, hogy elég csak rájuk kattintani a program megnyitásához. Állítsuk hát össze a saját *Gyorsindító*nkat.

Nyissuk meg a *Windows Intézőben* (*Explorer*) a *Programok (Program File)* mappát. Keressük meg azt a programszimbólumot, amelyet fel szeretnénk venni a *Gyorsindítóba*. Válasszuk ki, például a *Programok /Microsoft Office / Office* mappából a *PowerPoint* program-szimbólumát. A szimbólum neve *Power-*

nt.exe. Nyomjuk le a **Shift** és a **Ctrl** billentyűt, és húzzuk át a szimbólumot lenyomva tartott egérgombbal a *Gyorsindítóba* (a *Start* kapcsolófelület mellé). Egy függőleges oszlop mutatja meg, hogy melyik helyre került a szimbólum. Amint az egeret, valamint a **Ctrl** és a **Shift** gombot elengedjük, a programszimbólum beépül a kívánt helyre.

Start menü az Intézővel

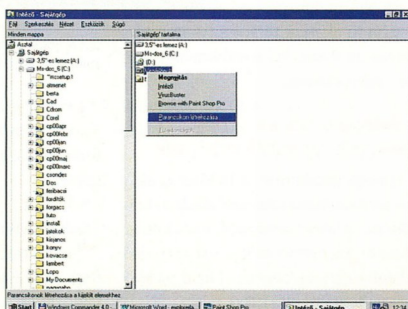
A *Windows Startmenü* nevű alkönyvtárban tartja a *Start* menüt.

Ez utóbbival rendszerint csak kisebb változtatásokat szoktak végezni. A *Windows 98* alatt és az *Internet Explorer 4.0* *Windows 95* alatti használatával kényelmesen lehet átvévenni, másolni, törölni vagy eltolni a *Start* menüből a bejegyzéseket. Ha azonban a struktúrát átfogóan szeretnénk megváltoztatni, akkor az út a *Start* menü könyvtárorientált feldolgozásán át vezet.

1 Válasszuk ki az *Explorer*ben a *Windows* könyvtárat, és jelöljük ki az *Explorer.exe*t. (11.ábra)

2 Húzzuk a fájlt a fogd és dobd módszerrel az asztalra, hogy hozzárendelést készíthessünk (12.ábra). Az új hozzárendeléshez hívjuk meg a helyzetérzékeny menü *Tulajdonságok* mappáját, és bővítjük ki a

Készítsünk parancsikonot a Vezérlőpult-hoz, majd húzzuk be a Start menü mappájába!

`c:\windows\explorer.exe` parancssort:

`c:\windows\explorer.exe /root,`
`c:\windows\startmenu.` (13.ábra)

4 Válasszuk ki a hozzárendelési szimbólum helyzetérzékeny menüjéből az *Átnevezés* parancsot, és a megnevezést változtassuk *startmenüre*.

5 A *Start* menüt a jövőben a hozzárendelési szimbólummal könyvtárorientáltan tudjuk majd feldolgozni, vagy a bejegyzéseken keresztül hajtjuk végre a *Start* menü funkciókat.

Mivel a *Start* menü könyvtármegjelenítését többször is elindíthatjuk, ezért a menüstruktúrák átrendezése sem jelenthet többé gondot.

Több szervizt a Start menübe!

Ha gyakran változtatgatunk a *Vezérlőpultban* szereplő beállításokon (s vajon ki ne tenne ilyet?), akkor célszerű a *Windows Start* menüjébe építeni a *Vezérlőpultot*.

1 Kattintsunk a *Windows Intézőben* (*Explorer*) a *Saját gép* (*My Computer*) szimbólumra.

2 A jobb oldali ablakban a jobb oldali egérgombbal kattintva válasszuk ki a *Vezérlőpultot* (*Control Panel*). A helyi menüből keressük ki a *Parancsikon létrehozását* (*Create Short cut*). (14.ábra) Ügyködésünk eredményeként a parancsikon az asztalra kerül.

3 Nyissuk meg az Intézőben a *Windows* mappát, és keressük meg benne a *Start menü* mappát. Az Intéző ablakát oly módon alakítsuk ki, hogy ne csak a parancsikonokat, hanem a *Start* menü mappát is láthassuk.

4 Az egér bal oldali gombját lenyomva tartva, húzzuk a parancsikonot a *Start* menü mappába.

Csúcsra járva

Kirándulás a regisztrációs adatbázisba

A Registry a konfigurációs adatok központi tárolóhelye, amely a fájlrendszerből ismert könyvtárstruktúrához hasonlóan őrzi a hardverelemekre, a gépre telepített szoftverekre és a felhasználó(k)ra vonatkozó adatokat, emellett központi szerepet játszik a Windows konfigurációjának szervezésében.

Alábbi tippjeinkkel a Registryt alakítgatjuk annak érdekében, hogy még gyorsabb legyen az operációs rendszerünk. Ötleteink kipróbálását azonban csakis a képzetesebb számítógépezőknek ajánljuk, mert a téves Registry-módosításoknak, -alakítgatásoknak rendszerösszeomlás is lehet az eredménye.

Autorun tiltás

Számos CD-ROM azonnal elindul, mielőtt behelyezzük a lemezt a meghajtóba. Az *autorun* a felhasználó kényelmére találták ki, ám némelykor pontosan az ellenkező hatást váltja ki. Ha meguntuk, minden további nélkül kikapcsolhatjuk – természetesen a Registry-ben.

1 Keressük meg a regisztrációs adatbázisban (*Start/Futtatás/Regedit*) a következő kulcsot: *HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Services\CD Rom*.

2 Hozzunk létre ezután (a jobb oldali ablakban) egy új karakterláncot *Autorun* néven.

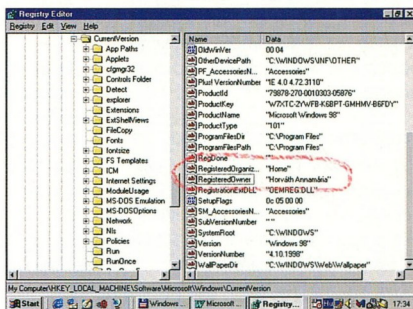
3 Adjunk neki egy értéket, mégpedig a 0-t, ha le akarjuk tiltani az Autorun, illetve az 1-est, ha továbbra is meg szeretnénk tartani.

A felhasználó és a cég nevének megváltoztatása

Ha egy programot installálunk, akkor az alkalmazás regisztrálásánál bizonyos adatok automatikusan kitöltődnek. Ide sorolhatók a felhasználó adatai – név és cégnev. Néha azonban változtatni kell ezen.

1 Kattintsunk a *Start* menüben a *Futtatásra*, és írjuk be a *regedit* parancsot a szöveges mezőbe. Az *OK* után indítsuk el a regisztrációs editort.

2 Kattintsunk a plusz jelekre a *HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows* előtt, majd válasszuk a *CurrentVersion* bejegyzést. Az editor jobb oldali ablakában látható a *RegisteredOrganization* és a *RegisteredOwner* bejegyzés. (1. ábra)

1. A jobb oldali ablakban látható a felhasználó és a szervezet neve

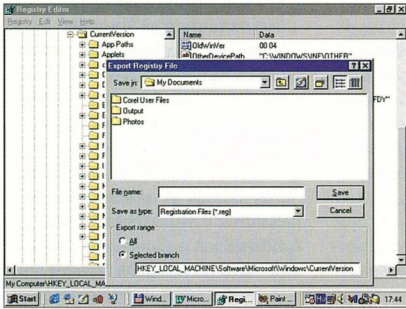
3 Ha meg akarjuk változtatni a cégnevet és a felhasználói nevet, kattintsunk duplán ezekre a bejegyzésekre.

4 A következő lépésben zárjuk be a regisztrációs editort, azaz a Registryt, és ezzel érvényesítettük a változtatásokat.

A Registry gyors javítása

Ha a Windows egy eltávolítási kísérlet után nem indul rendesen, akkor valószínűleg tönkrement a Re-

2. Válasszuk a Regisztrációs fájl exportálásait!

A Registry lefogyasztása

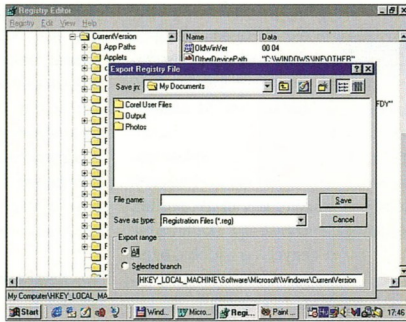
Minél régebben használunk egy Windows verziót, annál nagyobbá válik a két Registry fájl, a *system.dat* és a *user.dat*. És minél nagyobbak ezek a fájlok, annál lassabb lesz a Windows. Számos olyan „diétás” segédprogram létezik, amely a Registry salaktalanítására szolgál. Ezeknek az használata azonban rizikós, és olykor sok bosszúságot is okozhatnak. Jó példa erre a *Microsoft* ingyenes *RegClean* nevű segédprogramja, amely a takarításnál néha túlságosan is alapos. Törli a Registry fontos bejegy-

INFO

Mi az a Registry?

A regisztrációs (más szóval rendszerleíró) adatbázist a Windows 32 bites változatában (tehát a Windows 95-ben, illetve NT-ben) vezették be, és a Windows 98-nak is szerves részét képezi. Itt tárolódnak a rendszerkomponensekre – hardverre, szofverre –, valamint a felhasználóra vonatkozó legfontosabb beállítások, információk. Ha bármit megváltoztatunk a Vezérlőpultban, a házirendben (a Windows NT-ben) vagy másutt, ez a regisztrációs adatbázisba is nyomban beíródik.

gistry. Szerencsére a Windows könyvtárban rendszerint megtalálható a Registry biztonsági másolata, amellyel a rendszer rendben elindul. A meghibásodott Registryt az alábbi parancsokkal tudjuk a lementett másolattal helyettesíteni.

1 Indítsuk el a számítógépünket, és a bootoláskor nyomjuk le az **F8** billentyűt. Ezzel az MS-DOS-ba jutunk.

2 A Windows könyvtárban végzük el a következő fájlmuveleteket:

- attrib -b -r -s system. dat*
- attrib -b -r -s system. da0*
- copy system. da0 system. dat*
- attrib -b -r -s user. dat*
- attrib -b -r -s user. da0*
- copy user. da0 user. dat*

3 Indítsuk újra a rendszerünket. Ezt követően a Windowsnak ismét hibátlanul kell indulnia, feltéve, hogy a korábbi gondot valóban a Registry okozta.

3. A teljes Registryt exportálnunk kell

zéseite, és a Windows hibaüzenettel vagy csak védett üzemmódban indul.

Ezért inkább a Windows-hoz mellélt eszközökkel próbálkozunk, vagyis a Registry Editorral, a *regedit.exe*-vel. Nem árt azonban tudni, hogy a Regedittel való takarítás csak a Windows 95 OSR 2 verziójától kezdődően működik.

Nem árt azonban tudni, hogy a Windows első verziójában az említett program nem tökéletes, ezért szerencsére meg egy Windows 95 OSR 2.0 vagy újabb Regedit verziót. A Registryben való rendrakás a következők szerint működik.

GVORSTIPP

Elveszett fájlok

A Windows elindul, és közli, hogy baj van, mert valamit nem talál. De vajon hol vannak az elveszett fájlok? Nos, az *infocab.txt* fájlunk mindig kéznél kell lennie, de ha a Windows még elindul, akkor a Registry editorával is rábukkanhatunk a probléma forrására. Indítsuk el a *regedit*-et, és keressük meg a problémás fájlt, azt, amelyeket a Windows az indulásakor hiányolt. Ha a Registryben semmit sem lelünk, akkor érdemes egy pillantást vetni a Windows könyvtárban álló *win.inire* és a *system.inire*. Itt is találhatunk utalást a hiányolt fájl származására.

1 Hívjuk meg a *Start/Futtatás* menüben a *regedit.exe* programot, és a *Nyilvántartás* menüben kattintsunk a *Regisztrációs fájl exportálására*. (2.ábra)

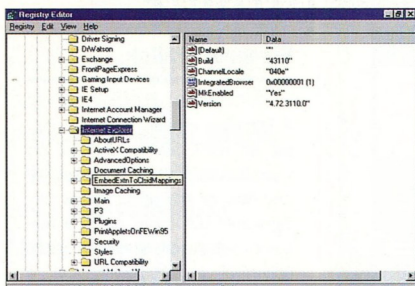
2 Az *Exportálási tartomány* menüpontban jelöljük ki a *Mind* opci-

GYORSTIPP

Ikonok a fájlokhoz

A *Registry Editor*val minden bitmap fájlhoz olyan ikont rendelhetünk, amely kicsiben mutatja meg a képet.

Keressük meg a *HKEY_CLASSES_ROOT\Paint.Picture.Default Icon* bejegyzést, és az itt található *DefaultIcon* értékét cseréljük ki *%1-re*. E csere után azonban számítanunk kell arra, hogy ha egy olyan foldert nyitunk meg, amelyben sok nagyméretű bitmap kép található, akkor hosszú ideig is eltarthat, mire megjelennek az ikonok, hiszen a rendszernek teljes egészében be kell olvasnia valamennyi képet.

4. Az első lépés az Intéző módosítása felé

ót, hogy a teljes *Registry* exportáljuk, és ezután takaríthatunk. (3.ábra)

3 Adjunk meg egy új fájlnévet – például *reg1.reg*.

4 Indítsuk el a Windowst a *Start-/Kilépéssel* MS-DOS üzemmódban, és lépünk át abba a könyvtárba, ahová az exportfájlt tároltuk.

5 A visszaíráshoz adjuk meg a következőt: *regedit /c reg1.reg*. (A *reg1.reg* helyett az exportfájlnk nevét kell megadni.)

6 A sikeres regedités import után indítsuk újra a Windowst az *exit* utasítással.

A *Registry* immár, attól függően, hogy mióta nem raktunk benne rendet, többé vagy kevésbé karcsúbbá vált.

Felhős eszköztár

Az *Internet Explorer* böngésző-program eszköztára „gyárilag” unalmasan szürke. Ezen azonban könnyen segíthetünk: a *Registry* apró módosításával az eszköztárnak új háttérter kreálhatunk, mégpedig tetszőleges bitmapből.

1 Indítsuk el a *Registry* a szokott módon: (*Start/Futtatás/Regedit*.)

2 Nyissuk meg a *HKEY_CURRENT_USER* ágat, ezen belül pedig keressük meg a *Software\Microsoft\Internet Explorer\Toolbar* kulcsot. (4. ábra)

3 A jobb oldali ablakban hozzunk létre egy új azonosítót. Ehhez kattintsunk egyet a jobb egérgombbal, és a menüből válasszuk ki az

Új/Karakterlánc funkciót. A karakterlánc neve *BackBitmap* legyen.

4 Kattintsunk rá a névre a jobb egérgombbal, és válasszuk a *Módosítást*.

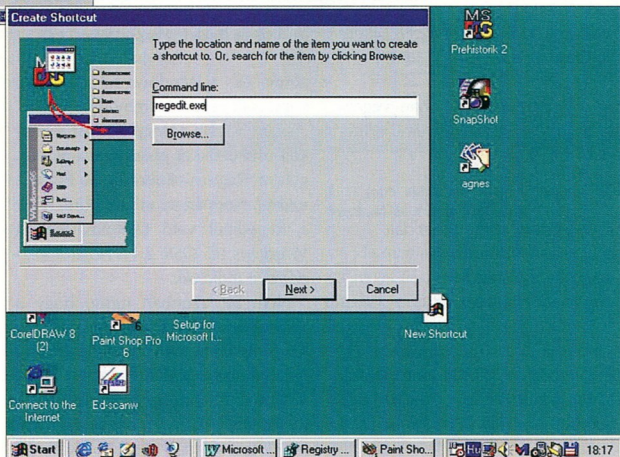
5 A karakterlánc szerkesztése ablakban – az érték mezőben – adjuk meg annak a képfájlnak a nevét, amelyet háttérként szeretnénk használni. Legyen ez például a *C:\WINDOWS\FELHŐK.BMP*.

6 Zárjuk be a szerkesztőprogramot, és indítsuk el az *Explorert*. Csodálkozással nem ismer határokat: az eszközsávban a szürke háttér helyén csodálatos felhős égbolt díszleg.

Ha megsérült a Registry

Ha a Windows nem indul, és egy szöveges képernyőben arra figyelmeztet, hogy a *Registry* megsérült, ráadásul a rendszer védett üzemmódban sem akar elindulni, s a többszörös indítási kísérletek sem vezetnek eredményre, akkor komoly a probléma. Ebben az esetben ugyanis nemcsak a *Registry* sérült, hanem elvesztett az utolsó *Registry*-másolat is.

5. Készítsünk parancsikont a Registryre!

INFO

A Regedit funkciói

A *Regedit* két ablakban jeleníti meg a rendszerleíró adatbázis tartalmát. A bal oldali ablakban egy mappákból álló fastruktúrát látunk, a jobb oldali ablakban pedig a kiválasztott mappa tartalma jelenik meg. A mappákat a „+” jelre kattintva nyithatjuk meg, az egyes kulcsokat kijelölve pedig a hozzájuk tartozó értékeket tanulmányozhatjuk a másik ablakban. A program eszköztárára (jobb egérmennü) segítségével új kulcsot, illetve új értéket hozhatunk létre, átnevezhetjük a meglévőket stb.

A *Regedit* számos más lehetőséget is tartogat a felhasználó számára. A programmal például másolatot készíthetünk a regisztrációs adatbázisról (vagy annak adott részéről), és azt elmenthetjük, netán elküldhetjük más felhasználónak.

A *Rendszerleíró adatbázis/... exportálása* funkció segítségével fájlba menthetjük a rendszer beállításait. Választhatunk, hogy lementjük-e az összes ágat, vagy csak a kijelölt ágat. A fájl kiterjesztése egyébként *.REG*.

A mentett rendszerbeállításokat vissza is tölthetjük a *Rendszerleíró adatbázis/... importálása* parancssal. Sőt, nemcsak a saját menté-

sünket, hanem bármely *.REG* állományt, amelyet innen-onnan begyűjtöttünk. Itt persze nem árt az óvatosság: ha felülírjuk az eredeti adatbázist, ennek katasztrófális következményei is lehetnek.

A *.REG* kiterjesztésű állományok voltaképpen szövegfájlok, amelyeket bármely szövegszerkesztővel megnyithatunk és módosíthatunk, így például a Notepaddal is.

Mielőtt azonban belevágnánk a Registry átkoperálásába, készítsünk egy biztonsági másolatot a két rejtett fájlról, a *system.dat*-ról és a *user.dat*-ról (pl. *system.bak* és *user.bak* néven). A Windows maga is létrehoz két ilyen másolatot – *system.da0* és *user.da0* néven – mégpedig úgy, hogy minden sikeres indítás után felülírja az említett két állományt. Sikertelen indítások ezekből visszaállítható a legutolsó – még működőképes – rendszerállapot (lásd tippünk). A Registry visszaállítását ilyenkor a DOS alatt kell elvégezni (hiszen a Windows nem indul). Számos programtelepítés/törölés/konfigurálás után a saját mentésünkhöz (a *system.bak*-hoz és a *user.bak*-hoz) is visszatérhetünk, akár indul a Windows, akár nem.

amelyet a Windows a vészhelyzetekben való indításához szokott készíteni. Ekkor szinte semmi esély sincs arra, hogy gyorsan és fájdalommentesen megoldjuk a problémát, hacsak nincs egy *Registry-backupunk*. A rendszert ugyan el lehet ismét indítani, de a programok javát újra kell telepíteni. Lehet, hogy inkább a Windownt is újra kellene telepíteni? A Windows a korrekt induláskor rendszeresen készíti *Registry-backupot*, ám a merevlemezben még további Registry-másolat is található. Ezt a Windows az első installálása során titokban készítette el. Ez a *C:\mehajton* található *system.1st* nevű fájl. Még akkor is tehát, ha a Registry összes lementése „elszállt”, van egy utolsó mentésvárunk. Az aktuális meghibásodott Registryt a következőképpen lehet kicserélni a *system.1st*-re.

1 Indítsuk el a Windowst „csak DOS prompt” üzemmódban.

2 A *system.1st* fájl attribútumainak a törléséhez a következőket kell megadni: `c:\windows\command\attrib -h -s -r c:\system.1st`

3 Az aktuális hibás Registry átnevezése:
`ren c:\windows\system.dat c:\windows\system.def`

4 Most át kell másolni a *system.1st*-öt a *system.dat*-ba:
`copy c:\system.1st c:\windows\system.dat`

Ebből az első Registryből természetesen hiányzik az összes olyan installálás, amelyet a Windows telepítése óta végeztünk. Ha azonban ezzel a Registryvel a Windows elindul, akkor az eddig figyelmen kívül hagyott összes hardverkomponenst fel kell ismernie, és be kell szerkesztenie. Ez az általunk installált szoftvekre persze nem áll, ezeknek a bejegyzései hiányoznak a Registryből. Ezeket a programokat újra kell telepí-

teni. Egy kis szerencsével az *.inf* fájljaikkal is rekonstruálhatjuk őket.

5 No persze ha az új „első Registry” a jelenlegi helyzetben bosszúságot okozna, akkor természetesen vissza lehet térni a megelőző „hibás” Registryvel. MS-DOS prompt üzemmódban hajtsuk végre a következő parancsokat:

```
c:\windows\command\attrib -s -h -r
c:\windows\system.dat
copy c:\windows\system.def
c:\windows\system.dat
```

Parancsikon a Registrynek

Ha gyakran használjuk a Registryt, egy parancsikon is létrehozhatunk számára az asztalon, s ennél mi sem egyszerűbb.

1 Kattintsunk a jobb egérgombbal egy üres területre az asztalon. A kattintás hatására előbukkanó helyzetérzékeny menüből válasszuk ki az *Új/Parancsikon* menüpontot.

2 A következő ablakban írjuk be a parancssorbába a *regedit.exe* kifejezést. (5.ábra)

INFO

Mit nyer a Windows a Registry használatával?

- Strukturált és könnyen átkintethető konfigurációs adatokat.
- A hardver-, szoftver- és felhasználóspecifikus információk határozott szétválasztását.
- Központi helyen (Vezérlőpult) található segédeszközök az adatok módosítására.
- Több felhasználó egyidejű konfigurációinak tárolását ugyanazon a gépen.
- Speciális biztonsági megoldást, amellyel egy esetleges összeomlás esetén a rendszer helyreállítható.
- Hálózاتفüggetlen távoli hozzáférést a Registry adataihoz, karbantartási célból.

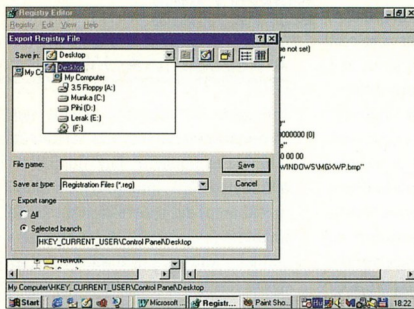
Regedit a Windows 3.1-ben

Bizonyára sokan emlékeznek arra, hogy a Windows 3.1 is tartalmazott egy Regedit nevű programot, ám ennek semmi köze sincs a Windows 95/98 hasonló nevű programjához. Ez persze érthető, hiszen a Windows 3.1 nem ismerte, így nem is használhatta a Registryt. A Regeditet az OLE-val kapcsolatban felmerülő adatok karbantartására lehetett használni a Windows 3.1-ben.

3 kattintunk a *Továbbra*, majd adunk egy nevet a parancsikonnak (pl. Regedit), végül pedig kattintunk a *Befejezésre*.

A regisztrációs fájl lementése

E rovatban szereplő néhány tippünk végrehajtása során meg kell változtatni a Registry bejegyzéseit. Ez meglehetősen kényes ügy, ezért készítsünk előbb biztonsági másolatot a Registryről.

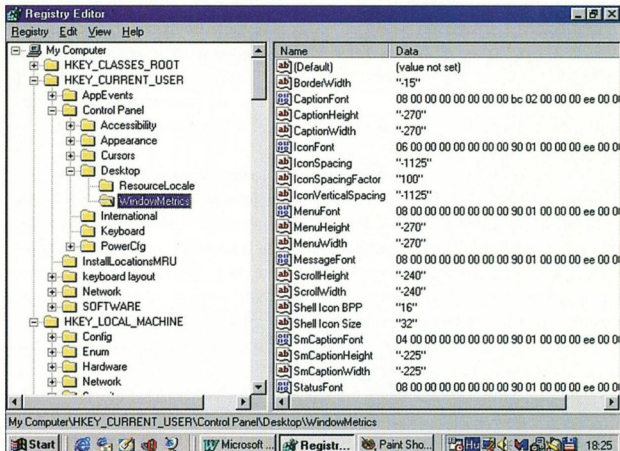

6. Érdemes az asztalt megadni tárolási helyként

1 kattintunk a *Start* gombra, s választjuk a *Futtatást*. Írjuk be a *regedit* szócskát.

2 A *Nyilvántartás* menüben választjuk a *Regisztrációs fájl exportálása* pontot. A következő lépés a tárolási hely megadása. A legjobb ha az *asztalt* (Desktop) választjuk. (6.ábra) Ekkor azonnal rendelkezésre áll a biztonsági másolat, s az eltárolás után az elmentett Registry szimbóluma megjelenik az asztalon.

3 Ha ismét vissza szeretnénk állítani a másolatot, kattintunk kétszer a szimbólumra. Újraindítás után helyre lesz állítva a régi Registry.

Színpompás ikonok

Ha a Windows ikonjait teljes szépségükben akarjuk látni, váltsunk át Hi-Color vagy True-Color megjelenítésre.

1 Keressük meg a *HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop\WindowMetrics* kulcsot (7.ábra), és

hozzunk létre ebben egy új karakterláncot *Shell Icon BPP* néven.

2 Adjunk egy értéket a sztringnek. Ha 16 bites színben akarjuk látni az ikonokat, ez az érték is legyen 16, 24 bites színmélység esetén pedig 24.

Ahhoz azonban, hogy az ikonokat 16 vagy 24 bites színmélységgel jelenítsük meg, a grafikus kártyának is „tudnia” kell ezeket a videomódokat, s nem csak a 256 színt.

Scanreg – a Registry új backup módszere

A Windows 98-hoz egy új eszközt mellékelnek, a neve *Scanreg*. A *Scanreg* különböző Registry karban-

7. Ahhoz, hogy az ikonokat teljes szépségükben csodálhassuk, ezt a kulcsot kell megkeresnünk

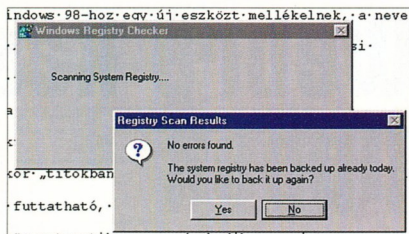
tartási munkákat végez el.

Ez a segédprogram a Windows 98 setupja során automatikusan installálódik, és a Windows 98 minden indításakor „titokban” lefut. A Scanreg azonban kézzel is bármikor futtatható, a Start/Futtatás menüvel. (8. ábra) Az új segédeszköz automatikusan gondoskodik a Registry lementéséről. Legfeljebb öt Registry-lementést készít. A régi OSR2 segédprogramhoz, az ERU/ERD-hoz hasonlóan a Scanreg is tárolja a *system.dat*, a *user.dat*, a *system.ini* és a *win.ini* fájlok másolatait. Ha tehát nem kapcsoljuk ki a Scanreg automatizmust, akkor a Windows 98 naponta egyszer végrehajtja azt.

A Scanreg.exe automatikus startja a Registryben történik:

9. Innen indul a scanreg.exe automatikus startja (felső kép)

10. Válasszunk kiterjesztést az újonnan létrehozott fájlnak (alsó kép)

8. A Scanreg nem talált hibát (alsó kép)

HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Run (9. ábra)

A ScanRegistry bejegyzés értéke alapértelmezésében *C:\windows\scanreg.exe/autorun*. Ha ezt a bejegyzést kitéröljük, akkor a scanreg.exe már nem indul el automatikusan a Windows 98 indításakor. Jobb megoldás, ha a TweakUI segédprogrammal kapcsoljuk ki a *scanreg.exe*-t.

Tudásbővítés

A jobb egérgombra előbukkanó *Új* pontjának a tudását a következő módszerrel bővíthetjük.

1 Készítsünk egy új fájlt (például: *ujfajl.txt*), majd mozgassuk át a *\windows\ShellNew* folderbe. Ez a folder rejtett, így előzőleg az Explorer vagy más fájlkezelő program segítségével szüntessük meg a *rejtett* attribútumot.

2 Indítsuk el a Registry Editort (*Start/Futtatás/regedit.exe*), és keressük meg benne a *HKEY_CLASSES_ROOT* bejegyzést. Az itt található kiterjesztések közül válasszuk az újonnan létrehozott fájlt kiterjesztését. (10. ábra)

GVORSTIPP

Gyorsfóto

Ugyancsak a *Registry Editor*ban szabályozhatjuk, hogy milyen gyorsan jelenjenek meg a *Start* menü és a *Popup* menük egyre újabb részletei.

Keressük meg a *HKEY_CURRENT_USER\Control Panel\Desktop* bejegyzést, és készítsünk új sztringértéket *MenuShowDelay* néven. Ennek a bejegyzésnek az értékétől függ majd, hogy milyen sebességgel jelennek meg az egymást követő menüpontok. Az 1-es érték lesz a leggyorsabb, a 10-es pedig a leglassúbb.

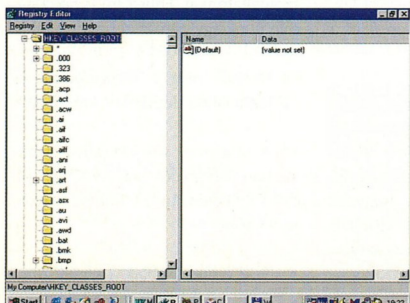
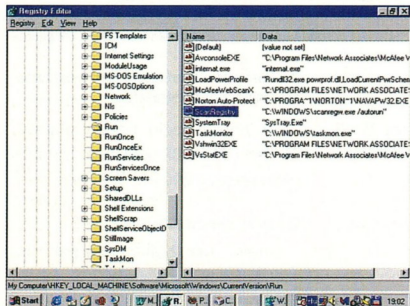
A Regedit indítása

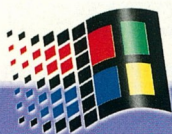
A Windows 95/98-ban a Registry két rejtett fájl tárolja a Windows mappában: a *user.dat* és a *system.dat*. Az adatbázis megnyitásához az úgynevezett *Rendszerleíró adatbázis-szerkesztő* (*regedit.exe*) programot használhatjuk, amelyet úgy indíthatunk el a leggyorsabban, hogy a *Start/Futtatás* ablakba begépeljük a *regedit* nevet.

3 Ezután már csupán *új kulcsot* kell készíteni az idetartozó bejegyzéshez. Az új kulcs neve *ShellNew* legyen!

4 Írjunk ehhez a *ShellNew* kulcsához egy új sztringbejegyzést, amelyet nevezünk el például *FileName*-nek, majd módosítsuk az értékét az újonnan létrehozott fájl nevére (*c:\windows\ShellNew\ujfajl.txt*).

5 Zárjuk be a Registry Editort. Csodálkozva láthatjuk, hogy máris használhatjuk ezt az új lehetőséget adott típusú fájlok gyors létrehozására.

Irány a világháló!

Webre készült tippek

A Windows95/98 egyik legfontosabb jellemzője, hogy – hála az Internet Explorernek – a világhálóra is felkérdzódik. Ötletcsokrunkkal azoknak kívánunk segíteni, akik szeretnének még gyorsabban és zökkenőmentesebben internetezni.

INFO

Neotrace

Annak a kiderítésére, hogy egy átvitel mely internetes gépeken keresztül bonyolódik, a Windows Ping.exe programcskáját használhatjuk. Jóval kényelmesebb viszont a Neotrace: a teljes adatutat részletes információkkal, grafikusan jeleníti meg.

A Neotrace shareware verzióját a www.neoworx.com cím alól tudjuk letölteni. A Neotrace kiválóan alkalmas arra, hogy megállapítsuk, hol akadnak el az adataink a belső kapcsolat során, illetve azt is kideríthetjük, hogy a szolgáltatónk gyors-e avagy lassú (ez mindig az adatút első számítógépe)!

A nézet megváltoztatása

Ahány internetoldal, annyiféle. Ha valamelyikükön túl nagy vagy túl kicsi volna a betűméret, azon könnyen segíthetünk.

1 Keressük meg a *Nézet* menüpontban a *Betűtípusok* sort.

2 Vágyuk rá az egérmutatót, mire lenyílik egy további menüablak, ahol beállíthatjuk a betűk típusát és a méretét is. (1. ábra)

3 A *Nézet* menüpontban a *Beállítások* on és az írásképp megváltoztatásán kívül további érdekes beállítási lehetőségeket is találhatunk. Legáltalában ennyire lényeges, hogy az Internet Explorer ablakának felső részén, az eszköztárban tetszés szerint ki- vagy bekapcsolhatjuk az ikonokat.

1. Bármelyik internetoldalon megváltoztathatjuk a betűméretet

4 A *Forrás* opció bekapcsolásával megnevezhetjük például az aktuális oldal programozását. (2. ábra)

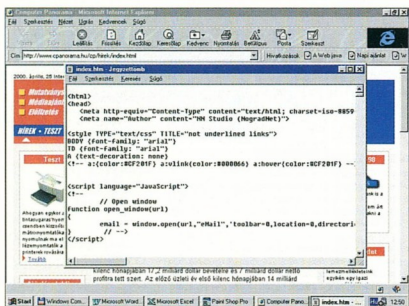
Gyors tárcsázás

Érthető okokból szeretnénk, ha szűrőfőzőskor modemünk a lehető leggyorsabban feltárcsázná internet-szolgáltatónkat. Ehhez mi is hozzájárulhatunk egy aprócska beállítással.

1 Nyissuk meg a *Vezérlőpultot*, és kattintsunk duplán a *Modemekre*.

2 A *Modemek tulajdonságai* ablakban lapozunk az *Általános* oldalra, és kattintsunk a *Tulajdonságok*-ra. (3. ábra)

3 A következő ablak a kijelölt modem tulajdonságait tartalmazza.

2. Megnézhetjük az aktuális oldal programozását is

teni. Természetesen mindehhez internet-csatlakozásra is szükség van. Tippünket főleg azok tudják kamatoztatni, akik olyan irodában dolgoznak, ahol bérelt vonalú internet-csatlakozást építettek ki, és így folyamatosan

kapcsolódhatnak az internetre. (Egyébként túl magas lenne a telefonszámla.)

1 Indítsuk el az Internet Explorert, és írjuk be egyik favorizált címünket.

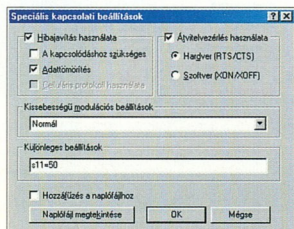
2 Kicsinyítsük le az Internet Explorer ablakát. Kattintsunk az egér bal gombjával a kiválasztott oldalra, tartsuk fogva, és húzzuk az aktív Windows ablakba. (5.ábra)

3 Ha látjuk, hogy az egérmutató mellett egy „+” jel tűnik fel, amikor a kurzor az asztal felületét érinti, engedjük el az egér gombját.

4 Válaszoljunk igennel a *Valóban hozzá akarja rendelni az Aktív asztalhoz ezt az asztal objektumot?* kérdésre.

5 A művelet nyugtázzuk az *OK* és a *Tovább* gombra kattintással, vagy adjunk meg egy jelszót, ha a ki-

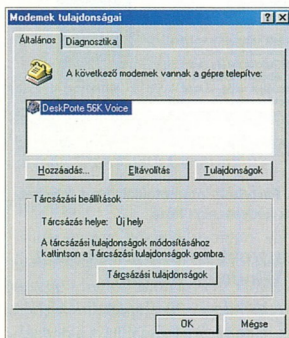
4. Millisecundumokban adhatjuk meg a tárcsázás sebességét

INFO

Az MTU

Jól ismert a gond: egy nagy fájl töltése alatt a haladást jelző oszlop a letöltési státuszablakban gyakran az örökkévalóság elszögmötöl, sehogy sem akar tovább menni. Ilyenkor sokan – hibában – azt gondolják, hogy már megint az internetes torlódás az oka. Pedig ez a bizonyos torlódás a PC-nkben is lejátszódhat. Ennek a megértéséhez tisztában kell lennünk egy ténnyel. Amikor a Windows 95-öt kifejlesztették, az internet már régóta létezett, ám senki sem számított arra, hogy ilyen gyorsan tömegmédiává fog fejlődni. Az internet gyorsabban rohanta le a teljes PC-ágazatot, mintsem hogy az megfelelően reagálhatott volna. Az adatok szállításához protokoll kell, amely meghatározza, hogyan kell az adatokat vinni, és ellenőrzi, hogy rendben lezajlott-e az adatsomagok átvitele. A Windows PC-nem nem létezik internetspecifikus protokoll, hanem a TCP/IP interfészt használták erre. Ezt viszont eredetileg csak a helyi PC-s hálózatokhoz szánták a Windowsban. És éppen ez a specializálódás okozza a gondot. A Windows 95-ös PC-nk egy olyan protokoll interfészt használ a böngészéshez, amit nem az internethez, hanem a hálózatokhoz optimalizáltak. Szerencsére a TCP/IP protokollt át lehet úgy konfigurálni, hogy a maximális internetes teljesítményhez optimalizálódjon. Ha nem optimalizáljuk a TCP/IP interfészt, akkor lép fel a PC-n az úgynevezett MTU probléma (MTU = Maximum Transmission Unit). Az MTU meghatározza, hogy mekkora méretben és milyen hatékonysággal szállítható az adatsomagok a TCP/IP protokollal az interneten.

3. Ha megváltoztatjuk modemünk tulajdonságait, gyorsabban tárcsázhatunk

Itt lapozzunk a *Kapcsolat* oldalra, és kattintsunk a *Speciális* gombra.

4 A *Speciális kapcsolati beállítások* című ablakban kötünk ki. Itt a *Különleges beállítások* című mezőbe gépeljük be az *s11=50* szöveget, ahol az 50-es szám millisecundumokat jelent. A modem sebessége annál nagyobb, minél kisebb ez a szám. (4.ábra)

Némelyik modemnél nem lehet feljebb strófolni a sebességet. Ha túl kicsi számot választunk, a modem a legnagyobb default (alapértelmezett) sebességet fogja használni.

Kedvencünk az asztalon

Újtást jelentenek az Aktív Desktopon, azaz az aktív munkaasztalon létrehozott *Internet csatornák*. A segítségükkel internetes oldalakat lehet megrendelni, és automatikusan letöl-

választott oldalt csak a saját részünk-re akarjuk hozzáférhetővé tenni.

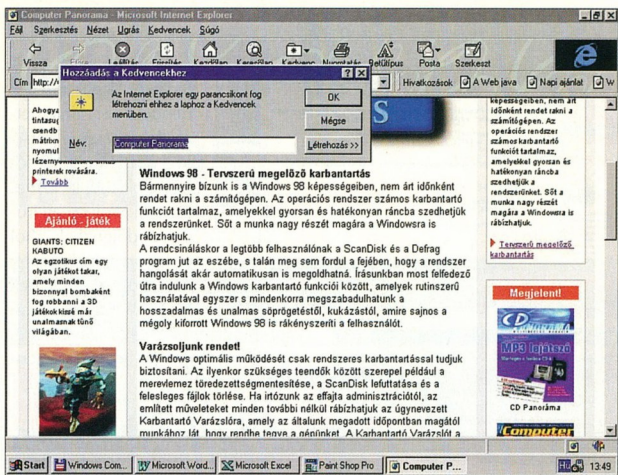
6 Kattintsunk az *Elkészítés*, majd az *OK* gombra.

Könyvjelző

A könyvjelzők, vagy az Internet Explorerben a *Kedvenc helyek* segítenek a gyakran használt programok vagy a gyakran felkeresett internet-oldalak ismételt megnyitásában, felkeresésében. Az Internet Explorer azonban sokkal több szolgáltatást nyújt, mint a fontos címek adminisztrációja. Például ha megrendelünk egy internet-szolgáltatást, akkor az Explorer, amint a szerveren változás történik, frissíti a gépünkön tárolt adatokat is, sőt akár e-mailben is informál a frissítésekről.

1 Ha találtunk egy érdekes internetoldalt, kattintsunk a *Kedvencek* menüben a *Hozzáadás a kedvencekhez* sorra. A kattintás hatására kinyílik egy újabb párbeszédablak. (6.ábra)

2 Válasszunk, hogy a szóban forgó internetcímet csak felvenni akarjuk-e a „kedvencekbe”, vagy kérjük a változások figyelését is.

3 Ha meg akarjuk bízni az Explorer-t az érdekes oldalak figyelésével is, akkor választhatunk, hogy csak értesítsen-e a változásról, vagy az értesítéssel egy időben automatikusan le is töltsé a figyelt oldalt.

4 Válasszuk ki a megfelelő módot a parancs előtti kis körre kattintással.

5. Az érdekesebb témákat kitehetjük az asztalra

6. Favorizált internetoldalkat felvehetjük kedvenceink közé

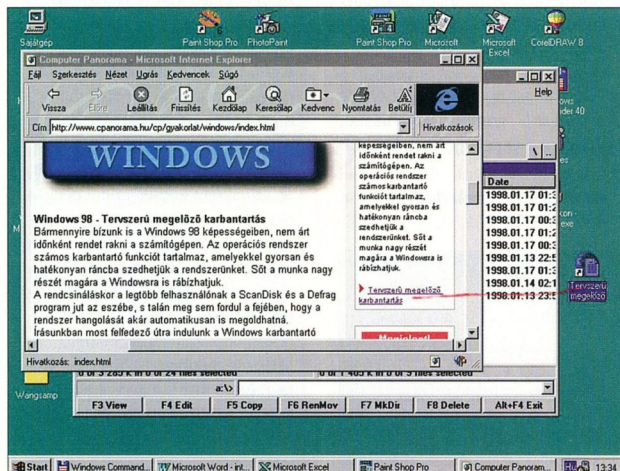
Nagyobb internetsebesség a Windows 98 alatt

A Windows 98 alapértelmezésben az „automatikus” beállítást aktivizálja. Sajnos az operációs rendszer túl nagy csomagmétréket állít be az internetes kapcsolathoz – így máris lassabban érkeznek az adatok. Állítsuk az *IP csomag méretét* „kicsire”. Ezzel a lassú Windowst kemény munkára fogjuk. A „kicsi” az MTU értékét az 576-os csomagméretre állítja be, és ez a legtöbb internetes kapcsolathoz optimális.

Az IP csomagméret átállítása után (576 = kicsire) a gépet újra kell indítanunk. Ezután a *Registryben* folytatjuk a Windows 98 alatt.

1 Keressük meg a `HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Services\Class\Net\` ágat, ahol több alkönyvtár is található, amelyek 000, 0001 stb. számozást kaptak.

2 Kattintsunk rá egymás után ezekre az alkönyvtárakra, és ellenőrizzük a jobb oldali *Registry* ablakban, hogy melyikük tartalmazza a *Slow-*

INFO

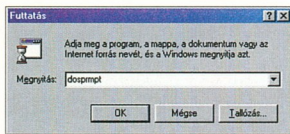
Internetmegosztás

Modemmegosztáson nem csupán a hálózatban megosztott faxolási lehetőséget kell érteni, hanem az internet használatát lehetővé tevő kapcsolat közreadását is. A Windows 98 második kiadásában már ez is megtalálható, így nem kell külön szoftvert vásárolnunk, ha egy kisebb irodva vagy a család hálózatba kötött gépei számára szeretnénk hozzáférhetővé tenni a modemem kerestűli internetes kapcsolatot. A Windows 98 SE választható szolgáltatásainak a kiválasztásakor az *Internet Tools* szekcióban a *Details* gombra kattintva lehet az *Internet Connection Sharing* funkciót felvenni a telepítendő eszközök közé. Ha azonban a telepítéskor ezt elmulasztottuk volna, nem kell kétségbeesnünk, hiszen a megosztási szolgáltatás bármikor utólagosan is feltehető a *Control Panelben* (Vezérlőpult) az *Add/Remove Programs* (Programok hozzáadása/Eltávolítása) ikonnal elérhető párbeszédablak *Windows Setup* lapjáról.

A Windows következő újraindítása kor már az új szolgáltatáshoz tartozó varázsló is megjelenik, s szinte a kezünket fogva vezet végig a beállítási

tási procedúrákon. A műveletek eredményeként még egy telepítő floplemezt is gyártunk, amelyre azért van szükség, hogy az immár megosztott modemes kapcsolatot helyi hálózatunk más gépeiről is el tudjuk érni.

Az internetmegosztó szolgáltatás telepítése után az *Internet Explorer* beállításai között egy új rovat jelenik meg a *Connections* lap alján, *Local Area Network (LAN) settings* néven. Itt a *Sharing* gombra kattintva elindul az *Internet Connection Sharing Wizard*, s lépésről lépésre végigvezet a beállításokon. A folyamat végén – ha másként nem rendelkezünk – a *System Tray* gombjai között megjelenik az *Internet Sharing* is. Amennyiben nem kívánunk e szolgáltatással állandóan élni, ez a gomb is eltávolítható a képernyőről, illetve – átmenetileg – anélkül is inaktívváható a szolgáltatás, hogy teljesen eltávolítsunk a rendszerből. A telepítés befejezése után a kapugépként kijelölt komputer képes lesz arra, hogy a modemjét és azon keresztül az internethálózatát megosztva a helyi hálózat erre felkészített és feljogosított gépei között.

7. A PING programot a „Futtatás” parancssal indíthatjuk el, DOS-ablakban

NET nevet. A SlowNET alapértelmezése 01, s ha ezt 0-ra csökkenthetjük, akkor gyakran javul a kapcsolat minősége.

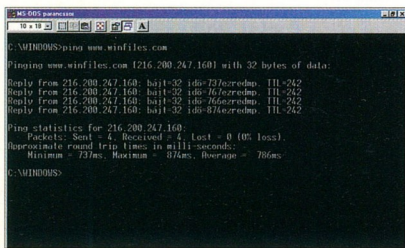
3 Ha a *SlowNET*-et megtaláltuk, akkor a *Registry* jobb oldali ablakjában megtehetjük az *IPMTU*-t – ezen is sok múlik. Ennek az értéke az alapértelmezés szerint 1500. Változtatásuk meg 576-ra ezt az értéket.

Pingelés

Internetezés közben gyakran van olyan érzésünk, hogy a kapcsolat sebessége enyhén szolva nem kielégítő. Ennél többet is megtudhatunk azonban az adatforgalom sebességéről egy aprócska program segítségével, amely a Windows 98 tartozéka. A program neve *PING*, és jellegzetessége, hogy a DOS-ablakban futtatható.

A „pingelésnek” nevezett eljárás roppant egyszerű, a lényege az, hogy

8. Pingeléssel tájékozódhatunk az internetkapcsolat sebességéről

a program néhány bájt csomagot küld egy általunk megjelölt címre, és azután megméri, mennyi idő alatt érkezik vissza a csomag a távoli számítógépről.

vagy a *Start* menüből (*Start/Programok/MS-DOS parancssor*), vagy úgy, hogy a *Start/Futtatás* ablakba begépeljük a *dosprompt* parancsot. (7. ábra)

1 Ha ki akarjuk próbálni a PING működését, először is lépünk be az internetbe, mivel csakis *online kapcsolatban* van értelme a mérítségnek.

2 Nyissunk meg egy DOS-ablakot a képernyőn, mégpedig

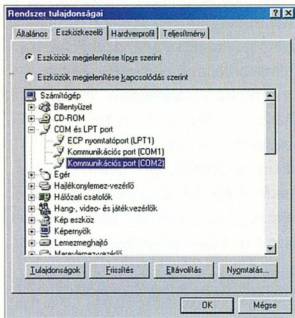
3 Gépeljük be a DOS-promthoz a következőket: **pingwww.weboldal.com**, ahol a **www.weboldal.com** helyére azt a címet írjuk, amelynek a sebességére kíváncsiak vagyunk. (8. ábra)

4 A program néhány másodperc múlva kilistázza az eredményt. A találomra kiválasztott **www.winfiles.com** esetében például a következő ping statisztikát kaptuk: a program a 32 bájt csomagot négyszer küldte el, ebből mind a négy hibátlanul visszaérkezett, egy sem veszett el közben. A legrövidebb válaszidő 505

INFO

Egy modem mindenkinek

A Windows 98 SE új jellemzői közé tartozik, hogy a modem/ISDN közösen használható a hálózatban. A régebbi Windows-verzióknál külön szoftvert kellett vásárolni ehhez. A közös modem/ISDN használat aktiválása egyszerű a Windows 98 SE alatt. Ebben az Internet Explorer 5.0 egyik varázslója segít. Amit sokan nem tudnak: elég, ha csak egyetlen Windows 98 SE PC-van a hálózatban, s a hozzá csatlakozó modemet/ISDN-kártyát mindenki használhatja – nem kell az összes hálózati PC-re telepíteni a Windows 98 SE-t!

9. Az Eszközkezelőben nézhetjük meg, hogy melyik porthoz csatlakozik a modemünk

ms volt, a leghosszabb 617 ms, az átlag pedig 553 ms, ami nem túl rossz eredmény. Közérthetőbben: az üzenet gyakorlatilag fél másodperc alatt megjárta oda-vissza az utat egy amerikai webhelyig.

Portsebesség

A Windows alapértelmezése szerint a soros port sebessége, amelyhez a modem csatlakozik, 9600 baud (bit/s). Az optimális áteresztőképességet a következőképpen állíthatjuk be.

1 Kattintsunk a jobb egérgombbal a *Sajátgépre*, és válasszuk a *Tulajdonságokat*.

2 A *Rendszer tulajdonságai* ablakban lapozzunk az *Eszközkezelőre*. (9.ábra) Jelöljük ki azt a kommunikációs portot, amelyhez a modemet csatlakoztattuk (rendszerint COM2), majd kattintsunk itt is a *Tulajdonságokra*.

3 A *Bit/másodperc* mezőben a 9600 bit/s helyett állítsuk be a lehető legmagasabb értéket, az *Átvitelvezérlésnél* pedig válasszuk a *Hardvert*. Ezután kattintsunk a *Speciális* gombra. (10.ábra)

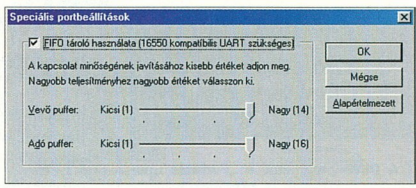
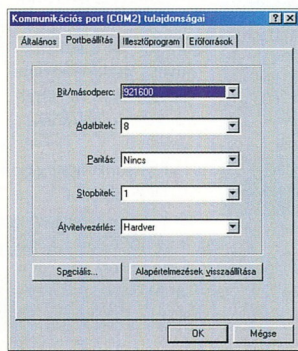
4 A *Speciális portbeállításoknál* a *vévő*- és az *adópufer* méretét egyaránt állítsuk maximális értékre (11.ábra), egyúttal győződjünk meg arról, hogy engedélyezve van-e a *FIFO tároló* használata.

5 Ha mindennel végeztünk, kattintsunk az *OK*-ra, és indítsuk újra a számítógépet az új beállításokkal.

Start a webre!

Adott internetcímét úgy nyithatunk meg, hogy elindítjuk az *Internet Explorer*t (vagy más böngészőt), és a

10. Célserü a portsebességet a maximális értékre állítani

11. A gyors adatátvitelt segíti, ha maximális vévő-, illetve adópuferet használunk

megfelelő mezőbe beírjuk az *URL-címet*, majd leütjük az *Entert* stb. A Windows 95/98-ban azonban a *Start* menüből is elérhetjük a webet.

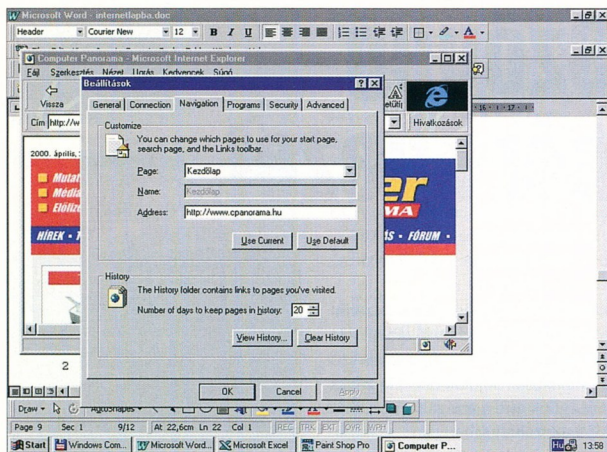
1 Kattintsunk a *Start* gombra (a bal egérgombbal), majd a *Futtatásra*.

2 A következő párbeszédablakba gépeljük be a megnyitás mezőbe az adott URL-címet (lehet http:// nélkül is), és kattintsunk az *OK*-ra. A Windows ezt követően automatikusan elindítja az *Internet Explorer*t, amely a szokásos módon behozza a kívánt weboldalt.

Akinek még ennyi egérgattintás is sok, szerencze van egy, a Windows logóval ellátott billentyűt is tartalmazó klaviatúrát. E billentyű egyik szolgáltatása: megnyitja a *Start* menüt, amelyben az „u” leütésével aktiválhatjuk a *Futtatást* (feltéve, hogy magyar Windowst használunk, mert egyébként a kijelentkező párbeszédablakkal találkoznunk).

A startoldal testreszabása

Tegyük fel, hogy a gépünkön már rajta van az *Internet Explorer 4.0*, és most fel akarunk lépni a hálóra. Mi szeretnénk meghatározni, hogy milyen legyen az első megjelenő oldal. A legtöbbszór ugyanis kéretlenül olyan reklámajánlatok jelennek meg, amelyeknek alig vagy egyáltalán nem vesszük hasznát. Ezek a hivatlan vendégek egy idő után unalmasakká válnak, és sokba is kerülnek (hosszú leöltési idő). Sokkal hatásosabb, ha rögtön valamelyik minket érdeklő internetoldal jelenik meg.

12. Megváltoztathatjuk azt az internetcímet, amelyet az Explorer minden indulásakor felhív

1 Az Internet Explorer elindítása után kattintsunk a **Nézet** menüpontra, majd a **Beállításokra**.

2 Megjelenik egy újabb ablak, amelyben saját ízlésünk szerint formálhatjuk az Internet Explorer-t.

3 A többfunkciós ablakban, az **Általános** lap előrehozása után láthatóvá válik a **Startoldalnál** a **Cím** feliratú sor, s benne az az internetcím, amelyet az Explorer minden indulásakor felhív. (12. ábra)

4 Jelöljük ki a parancssort a bal egérgomb kettős kattintásával.

5 Írjuk be a kiválasztott internetcímet, majd kattintsunk az **OK** gombra, hogy bezáródjon a **Beállítások** ablak.

6 Ha már fenn vagyunk az interneten, akkor akár meg is takaríthatjuk a kézzel való beírást. Amikor a kedvenc oldalunkon böngészgetünk, elegendő az **Aktuális oldal** gombra kattintani, és annak az oldalnak a címe automatikusan beíródik a címsorba.

Új internetes kapcsolat felépítése

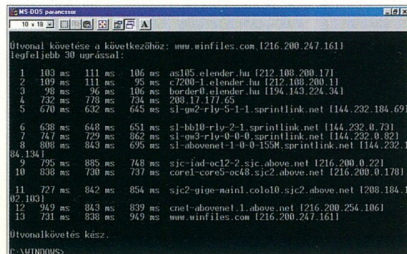
Ha a **Telefonos hálózatot** installáltuk, akkor az **Asztal** mappában megjelenik a **Telefonos hálózat** mappa.

1 A **Telefonos hálózatok** mappában kezdetben csak egyetlen program található: az **Új kapcsolat létrehozása**. Ha ezt kiválasztjuk, akkor megjelenik az **Új kapcsolatok létesítése** párbeszédész ablak.

2 A felső sorban először a **Hívott számítógép** nevéét kell megadni, ez a szolgáltató neve.

3 A második sorban azt a készüléket kell kiválasztani, amellyel a

13. A Tracert program segítségével megállapíthatjuk, milyen útvonalon értünk el egy adott webcímet

kapcsolatot létre lehet hozni – tehát vagy a modemet vagy egy „virtuális modemet”, az ISDN kártyát.

4 A **Konfigurálás** gombbal a **Modem** opciókba jutunk. Itt rendszert semmi speciálisat nem kell megadni, meghagyhatjuk az alapértelmezéseket. A szolgáltató nevének a megadása és a **Modem** kiválasztása után a **Tovább** gombbal folytathatjuk.

5 A következő párbeszédben a szolgáltató telefonszámának a megadására szólítanak fel. Az installációs eljárás végül nyugtázza, hogy létrejött az új internetkapcsolat.

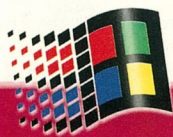
Útvonalkövetés

Könnyen kideríthetjük, hogy milyen útvonalon érünk el egy adott internetcímet.

1 A **Windows** könyvtárban található **tracert.exe** útvonalkövető programot DOS-ablakban indíthatjuk el, persze csak akkor, ha rácsatlakoztunk már a hálózatra.

2 Miután felépítettük az internetkapcsolatot, és megnyitottuk a DOS-ablakot a képernyőn, a DOS-prompthez gépeljük be a program nevet, valamint azt az internetcímet, amelyet meg akarunk vizsgálni: **tracert www.web.oldal.com**.

3 Némi várakozás után a program elkezd ki listázni azoknak a helyeknek a címét, amelyeket az adott weboldal elérése során érintettünk. A címek mellett a várakozási idők is feltüntetni. A vizsgálat során a program mind-egyik közbenső állomást háromszor „megpingeli”, és átlagolja a válaszidőket. A 200 ms alatti idő egészen jók, az ennél hosszabb intervallumok arra utalnak, hogy a szerver leterhelt.

írás, olvasás

Szöveg- környezet

Aligha akad olyan felhasználó, aki csak a „mezítelel” operációs rendszert használná. A Windows 95/98-ra programok épülnek, amelyek közül a leggyakrabban a szöveget kezelő WinWordöt és a táblázatokkal dolgozó Excelt használják. Éppen ezért – mintegy izelítőként – csoportba gyűjtöttünk néhány, ezekkel a programokkal foglalkozó ötletet.

GYORSTIPP

Egyszerű aktualizálások

A dobozfunkciók akkor praktikusak, ha nem akarjuk állandóan magunk aktualizálni a dokumentumunkat. Ha például egy levélsablonba egy dátummezőt akarunk beszúrni, akkor a dátum a sablon minden megnyitásakor aktualizálódik.

A Word számos előre definiált mezőt kínál ehhez. Ezeket a *Beosztás* és a *Mező...* menüvel érhetjük el. Itt meghatározhatjuk a kategóriát és a hozzá tartozó mezőt.

Az automatikus szókijelölés megszüntetése

A Word alapbeállítása szerint szórészeket nem lehet kijelölni. Ha megmozgatjuk az egeret, a teljes szó automatikusan kijelölődik. Ha nincs szükségünk erre a szolgáltatásra, akár ki is kapcsolhatjuk.

1 kattintsunk az *Eszközők* menüben a *Beállítások*-ra. Feljön egy párbeszédablak, különféle beállítási lehetőségekkel. (1. ábra)

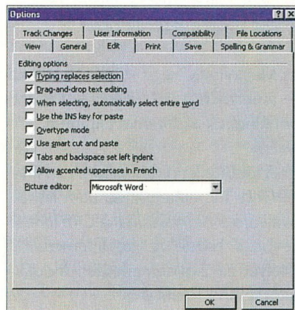
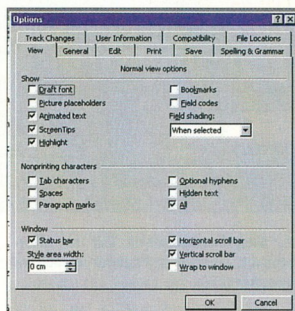
2 Lapozunk a *Szerkesztés* fülre, ahol újabb opciók tömkelegét látjuk. (2. ábra)

3 Keressük meg az *Automatikus szókijelölés*t, majd vegyük ki a jelet a mellette látható jelölőnégyzetből. Mostantól könnyedén kijelölhetünk akár szórészeket is, a program nem fog felülbírálni minket.

Automatikus összehasonlítás

A Word segítségével betűről-betűre összehasonlíthatunk két dokumentumot, illetve nyomon követhetjük ugyanannak a dokumentumnak a változásait. Erre általában akkor van szükség, ha egy dokumentumon többen dolgoznak, és mindenki beleír vagy kitöröl részeket a szövegből, esetleg másolatokat készít a javított változatról, de más néven.

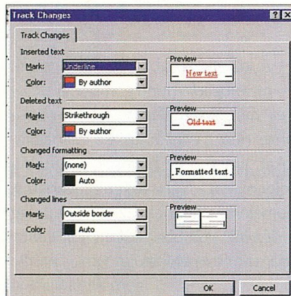
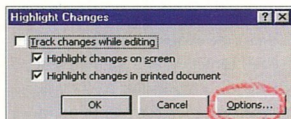
1 Az első lépésben kattintsunk az *Eszközők* menüben a *Változások követése* menüpontra, majd a *Módsítások kiemelése* alpontra. A képernyőn megjelenik a *Korrektúra* ablak.

1. Az *Eszközők/Beállítások* ablakban számos lehetőség közül választhatunk (felső kép)
2. A *Szerkesztés* párbeszédablak is rengeteg opciót rejt (alsó kép)

2 Kattintsunk ebben az ablakban az *Egyebek* felíratú gombra. (3. ábra)

3 A következő ablakban beállíthatjuk, hogyan jelenjék meg a dokumentumban az új szöveg, a régi szöveg, valamint a formázás és a sorok módosításai. A kiemeléshez színeket, aláhúzásokat, áthúzásokat stb. használhatunk. (4. ábra) Akár helyben is hagyhatjuk az eredeti beállításokat.

3. A korrekúra ablakból az Egyebek (Options) gombra kattintva léphetünk tovább (felső kép)

4. Színeket, aláhúzásokat és áthúzásokat is használhatunk (alsó kép)

Ha végeztünk, zárjuk be az ablakot az OK-val.

4 Ezután térjünk vissza a *Korrekúra* ablakba. Itt ellenőrizzük, hogy mindkét opció, a *Korrekűrাজелек* a képernyőn és a *Korrekűrাজелек* a nyomaton be van-e jelölve, s ha nincs, korrigáljuk ezt a hiányosságot. Mentünk el a beállítást az OK-val.

Bekezdésből táblázat

A dokumentumok feldolgozásakor előfordulhat, hogy össze kell hasonlítanunk két szövegrészt. Ehhez a *Winword* táblázatfunkcióját hívhatjuk segítségül. Nem elég azonban mechanikusan kijelölni a szóban forgó szövegeket, és táblázattá konvertálni azokat, mert az eredmény nem feltétlenül az lesz, amit várunk. Nem az a jó megoldás ugyanis, hogy egymás alá rendezzük a kijelöléseket, hiszen ez semmivel sem teszi könnyebbé az összehasonlítást. Ehelyett egymás mellé kell tennünk a két szöveget, mégpedig helyesen megválasztva a táblázat paramétereit, így könnyebben megállapítható a szövegek

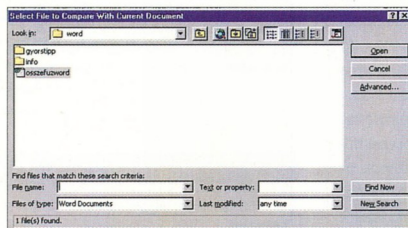
hossza, tartalma, stílusa közötti eltérés.

1 Jelöljük ki a két szövegrészt (esetünkben a két bekezdést). Ügyeljünk arra, hogy ne legyen üres sor a bekezdések között, mivel ez egy üres oszlopot hoz létre a táblázatban.

2 A menüsorban kattintsunk a *Táblázat pontra*, majd válasszuk ki a *Szövegből táblázat* menüpontot.

3 A következő párbeszédablakban állítsuk 2-re az oszlopszámot, a *Cellahatároló* mezőben pedig tegyük a jelet a *Bekezdésjel* mellé. Ezzel elérjük, hogy a szövegek egymás mellé kerüljenek, mégpedig külön cellába valamennyi bekezdés. Ha kettőnél több szövegrészt akarunk összevetni, akkor ennek megfelelően állítsuk át az oszlopok számát.

4 Ha végeztünk a beállításokkal, akkor kattintsunk az OK gombra. Ennek eredményeképpen a két kijelölt szöveg egymás mellé kerül, ami ideális az összehasonlítás szempontjából. Ha nagyon igényesek vagyunk,

5. Egyszerűen összehasonlíthatunk két dokumentumot

akkor egy léniát is tehetünk a két oszlop közé, hogy a szövegek még jobban elkülönüljenek.

5 Az oszlopok szélességét könnyen megváltoztathatjuk. Ehhez vigyük az egérkurzort a táblázat belső vagy jobb szélső határvonalára. A kurzor itt más alakot ölt, jelezve, hogy a *méretező funkciók* léptek érvénybe.

INFO

Kijelölésfajták

A *WinWordben* különféle képpen jelölhetünk ki szöveget. A leggyakrabban úgy tesszük ezt, hogy az egeret – lenyomott gombbal – végighúzzuk a megfelelő szövegtartományon. Van azonban számos más módszer is.

Mondatot például úgy jelölhetünk ki, hogy a kurzort a mondat belsejébe visszük, és miközben lenyomva tartjuk a **Ctrl** billentyűt, kattintunk egyet az egérrel.

Az egeret kiviethetjük például a szövegtől balra eső üres területre is. Itt adott pillanatban megváltozik az egérkurzor iránya. Ha ekkor egyet kattintunk, akkor ezzel kijelölünk egy sort. Két kattintással egész bekezdést is kijelölhetünk, ha pedig hármat kattintunk az egérgombbal gyors egymásutánban, akkor az egész dokumentumot kijelöltük.

6 Nyomjuk le az egérgombot, és keskenyítsük le vagy szélesítsük meg az oszlopot. Ha az egyikkel végeztünk, ismételjük meg a műveletet a másikkal is. Ezzel a módszerrel egyszerre csak egy oszlop szélességét állíthatjuk a kívánt méretre.

Dokumentumok összehasonlítása

Ha végigvettük előző tippünk lépéseit, akkor immár semmi akadályának, hogy összehasonlítsunk két dokumentumot (vagy inkább ugyanannak a dokumentumnak két, különböző néven elmentett változatát).

1 Nyissuk meg a dokumentum legújabb változatát, majd kattintsunk

INFO

A szöveges mezőkről

A *szöveges mezők* olyan objektumok, amelyek szöveget tartalmaznak, s egy lapon szabadon eltolhatók. A fő szövegtől tehát függetlenek. A szöveges mezőket az *Insert* (Beszúrás) és *Text Box* (Szövegdoboz) menüvel varázsolhatjuk a lapunkra.

GVORSTIPP

Az élőfej és az élőláb

Az élőfej és élőláb sorokban állnak mindazok az adatok, amelyeknek minden lapon meg kell jelenniük. Ilyen például a lapszám, a dokumentum címe vagy a dátum is. Válasszuk ki a *View* (Nézet) menüben a *Header and Footer* (Élőfej és élőláb) opciót. Az élőfej területe bekeretezve, a szöveg többi része szürkén jelenik meg. Az élőfej és az élőláb között egy kapcsolófelület segítségével válthatunk át (jobbról a negyedik). Adjuk meg a megfelelő szöveget. Az *Insert Autotext* (Kész szöveg beszúrása) leghatékonyabb menüvel a lapszámozást, időpontot vagy dátumot is megadhatunk. A *Close* (Bezárás) kapcsolófelülettel ismét visszakerülünk a szövegbe.

az *Eszközök* menüben a *Változások követése* menüpontra. A következő lépésben válasszuk ki a *Dokumentumok összehasonlítása* alpontra. (5. ábra)

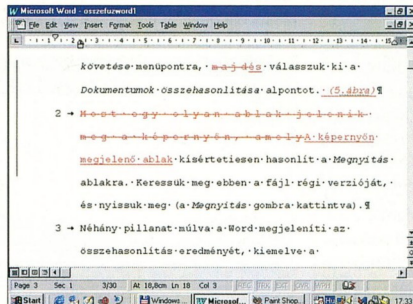
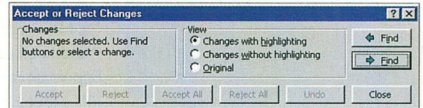
2 A képernyőn megjelenő ablak kísértetiesen hasonlít a *Megnyitás* ablakra. Keressük meg ebben a fájl régi verzióját, és nyissuk meg (a *Megnyitás* gombra kattintva).

3 Néhány pillanat múlva a Word megjeleníti az összehasonlítás eredményét, kiemelve a változtatásokat: kihúzásokat, betoldásokat stb.

4 Ha az egeret a megváltoztatott részek fölé vezetjük, egy tippablakban megjelenik a „tettes” neve, a változás jellege (törlés, beszúrás stb.) és időpontja.

5 Ha már idegesít a sok aláhúzás-áthúzás, eltüntethetjük a korrekúrajeleket. Menjünk be ismét az *Eszközökbe*, kattintsunk a *Változások követése* menüpontra, majd válasszuk ki a *Módosítások kiemelését*. Kattintsunk az *Egyebekre*, majd a *Törölt szöveg megjelenítését* változtatásuk meg *Rejtettre*. (7. ábra) Amit kitöröltünk, azonnal eltűnik, és a képernyőn a legújabb változat lesz látható.

6. Egy összehasonlítás eredménye (középső kép)
7. Változtatások „rejtettre” a törölt szöveget (alsó kép)

8. A módosítások elfogadásával vagy elvetésével is eltüntethetjük a kiemeléseket a szövegből (felső kép)

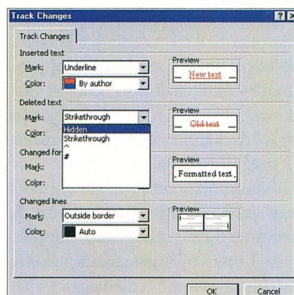
egy sablont vagy megváltoztathatjuk a már kiválasztottat.

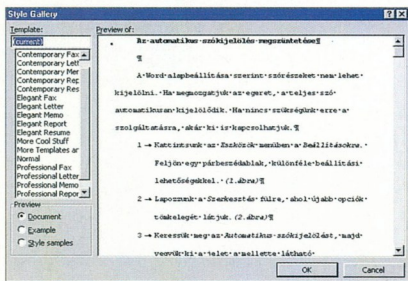
1 A *Formátum* menüben válasszuk a *Stílusátart*. Itt valamilyen rendelkezésre

álló dokumentumsablon listáját megtalálhatjuk. (9. ábra)

2 Az előzetes megjelenítéséhez aktiváljuk a *Dokumentum* opciót, ekkor az aktuális dokumentumunk megjelenik a jobb oldali ablakban.

3 Ha a *Példa* pontot aktiváljuk, akkor egy példadokumentum jelenik meg, a *Minta* viszont a dokumentumsablon összes stíluslapját megje-

9. A Stílusárban valamennyi rendelkezésre álló dokumentumsablon megtalálható

leníti. Ha a listában az *Aktuálisra* kattintunk, ismét az eredeti dokumentumunk jelenik meg.

Az élőláb és az élőfej eltérő kialakítása

Nem kell mindig minden oldalon ugyanolyan élőfejnek és élőlábnak állnia.

1 Először nyissuk meg a *Nézet* és az *Élőfej és élőláb* menüt, és ott a tálca közepéről válasszuk ki az *Oldalbeállítás* szimbólumát. (10. ábra)

2 Aktiváljuk a *Beállítás* regiszterfület. Itt a *Páros és páratlan eltérő* opció alkalmazásával eltérő szöveget adhatunk meg az így számozott oldalakhoz. (11. ábra)

3 Vagy aktiváljuk az *Első oldal eltérő* opciót, és ekkor az első oldal élőlábat és élőfejét vagy teljesen elhagyhatjuk, vagy speciálisan alakíthatjuk ki. A párbeszédmezőt az *OK*-ra kattintva hagyhatjuk el.

Fájllista

A fájlokat a *Win-Wordben* is a *Fájl/Megnyit* paranccsal nyithat-

juk meg. A program ugyanakkor „emlékszik” a legutoljára megnyitott néhány fájl nevére, amelyek a *Fájl* menü alján jelennek meg. Bármelyikre rákattintva, a fájl automatikusan betöltődik, és folytathatjuk a szerkesztést.

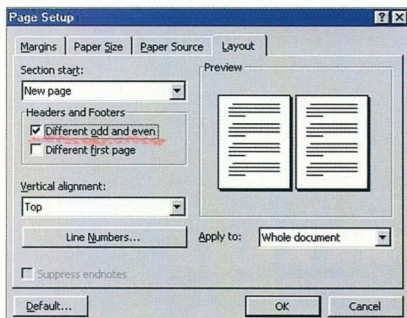
Sajnos a listán mindössze néhány fájl név szerepel, holott a WinWord akár kilencet is megenged. Ahhoz, hogy a listán több név is megjelenhessen, meg kell változtatnunk egy beállítását.

1 Indítsuk el a WinWordöt, és hozunk létre egy üres dokumentumot. Ehhez kattintsunk az *Új* menüpontra.

2 Válasszuk az *Eszközök* menüpontot, majd a *Beállítások*-at az almenüből. A következő párbeszédablak regiszteres formában tartalmazza a WinWord beállításait, közöttük azt is, amelyekre az adott helyzetben szükségünk van.

10. Itt választhatjuk ki az Oldalbeállítás szimbólumát (felső kép)

11. A „Páros és páratlan eltérő” opció alkalmazásával különböző szövegeket adhatunk meg az így számozott oldalakon (alsó kép)

GYORSTIPP

Gyorsan végig a dokumentumon

Ha sokat kell a dokumentumban ide-oda ugrani, akkor célszerű a *View* (Nézet) menüben a *Document Map* (Dokumentum térkép) opciót használni. Ezzel a kép bal szélén megjelenik egy görgetőszá, amely a szöveg tagolását tartalmazza. Ez nemcsak áttekintést nyújt, hanem, megfelelően használva, időt is meg lehet vele takarítani, hiszen csak rá kell kattintani az egérrel a megfelelő tagolási pontra, és a kurzor máris a megfelelő helyre ugrik.

GYORSTIPP

Hatékony keresés

Egy fájl keresésére, több mód-szer is alkalmazhatunk. Ha nemrég tároltuk el az állományt, akkor próbálkozzunk a *Start/Dokumentumok* menüvel. Ha a dokumentum nem jelenik meg, nem kell páni-kba esni. Ilyenkor lépünk be a szóban forgó alkalmazásba, esetünkben tehát a Wordbe. Válasszuk a *File/Open* (Fájl/Megnyitás) menüt. Adjuk meg a megfelelő fájl-típust, s írjuk be a fájl általunk ismert névtöredékét. Azután kattintsunk a *Advanced* (Írányított) kapcsolófelületre.

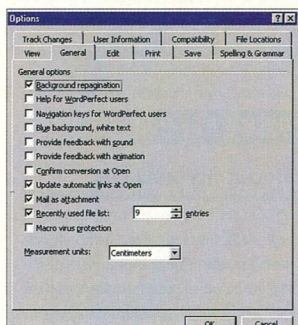
3 Lapozunk az *Általános* regiszter-lapra, amelyek az általános beállításokat tartalmazza. (12. ábra)

Az itt megjelenő opciók között a *Legutóbb használt fájl* nevének megjelenítése is megtalálható, ez pedig éppen az a lista, amely a legutoljára használt fájlok nevét sorolja fel.

GVORSTIPP

Szöveg beírása a szöveges mezőbe

Nem jelent problémát, ha már beírtunk egy szöveget, és ezt utólag egy szövegdobozba szeretnénk betenni. Először jelöljük ki a szöveget, majd válasszuk az *Insert* (Beszúrás) és a *Text Box* (Szövegdoboz) menüt. Erre automatikusan elkészül egy doboz a kijelölt szöveggel, az eredeti folyamatos szövegrész viszont törlődik.

12. Az Általános (General) lapon található az utóljára feldolgozott fájlok listája

4 Az opció melletti mezőben állíthatjuk be a listán szereplő fájlok számát. Változtassuk meg a számot 9-re, majd kattintsunk az *OK*-ra. Ha legközelebb elindítjuk a Wordöt, akkor a *Fájl* menüben már kilenc fájl közül választhatjuk ki azt, amellyel dolgozni akarunk.

Fájlok gyorsabb megnyitása

A *Fájl* menü legalján láthatjuk a legutóljára megnyitott fájlokat. Előfordul azonban, hogy amit keresünk, nincs ezek között.

Azokat a fájlokat, amelyekre gyakran van szükségünk, egy menü segítségével érhetjük el a leggyorsabban.

1 Kattintsunk a *Nézet* menüben az *Eszköztárakra*, majd ezen belül a *Testreszabásra*.

2 Lapozzunk a *Parancsok* oldalra, és a *Kategóriák* között keressük meg a *Beépített menüket*. Ugyanitt a *Menüparancsok* listában válasszuk ki a *Munkát*.

3 Kattintsunk rá az egérrel erre a bejegyzésre, és vontassuk rá a Word menüsorára. Ezzel létrehozunk egy új menüpontot, *Munka* néven. Végezetül kattintsunk a *Bezárási* gombra.

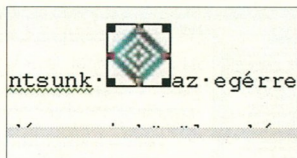
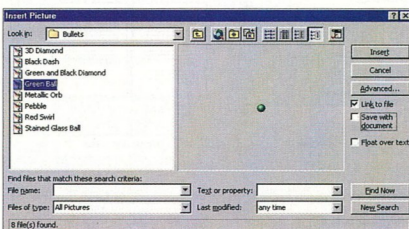
4 Ha új dokumentumot akarunk felvenni a menübe, nyissuk meg a szóban forgó fájlt, majd kattintsunk a *Munka* menüpontra, és válasszuk ki a *Felvétel* a *Munka menüre* parancsot. A fájl neve azonnal megjelenik a menüben, ahonnan legközelebb egyetlen kattintással megnyithatjuk. Ugyanezzel a módszerrel akár hány fájlt felvehetünk a menübe, amivel jelentősen meggyorsíthatjuk a munkánkat.

Grafikák beszúrása

Azt, hogy a grafikák ne foglaljanak el túl sok helyet a szövegünkbe, könnyen megoldhatjuk.

1 Toldjunk be egy grafikát a dokumentumunkba. Ehhez vigyük a kurzort oda, ahol majd látni szeretnénk az ábrát.

13. Ha megjelent a kép az előzetesben, aktiválhatjuk a „Csatolás fájlhoz” opciót

14. Kattintsunk az egérrel a grafikára, s nyolc kapaszkodó jelenik meg

2 Ezután válasszuk a *Beszúrás* és a *Kép/Fájlból* menüt, jelöljük ki a megfelelő képet, és jelenítesük meg az előzetesben. Ezután aktiváljuk a *Csatolás fájlhoz* opciót. (13. ábra)

3 Ezt követően kapcsoljuk ki a *Mentés dokuval* opciót. A grafika így már csak *hivatkozásként* tárolódik el a dokumentumban. De vigyázat, ha közben a grafikát egy másik mappába tesszük, akkor a Word dokumentum hivatkozása már nem fog a grafikára mutatni, és a képek nem jelennek meg.

Grafika pontos kivágása

A beszúrt grafikák rendszerint vagy túl nagyok vagy túl kicsik, szerencsére a méret megváltoztatása nem jelent gondot.

1 Kattintsunk az egérrel a grafikába, mire nyolc kapaszkodó veszi körül a képet. (14. ábra)

2 Kattintsunk ezen pontok valamelyikére az egér bal oldali gombjával, tartsuk a gombot lenyomva, és húzzuk el a pontot a kívánt helyre. Most már nagyítani vagy kicsinyíteni is lehet a grafikát.

3 Ha a négy sarokpont valamelyikét ragadjuk meg, akkor a grafika megtartja az eredeti arányait. Ha a középső pontokon húzzunk, akkor azon az oldalon lehet nagyítani vagy kicsinyíteni.

MINDEN NEGYEDIK SZÁM AJÁNDÉK!

Gyakorlat Hatékonyság Érthetőség Számítástechnika

**Most 25%-kal
olcsóbban,
8999 forintért
fizethet elő
lapunkra.**

**Telefon:
(06-1) 456-6964
(06-60) 55-33-55**

Lapunk kilenc ismérve:

Érthető szakmai infók

Tippek, trükkök

CD melléklet

Útmutató a nethez

Vírusmegelőzés

Piaci infók, tesztek

Átfogó hírek

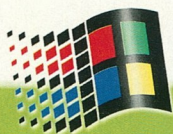
Linux

Magyarázat, sokszínűség

Computer

PANORÁMA

E-mail: c.panorama@cpanorama.hu

Cellatársunk

Számolnunk kell vele

Szinte hihetetlen, mi mindenre használható a nemes egyszerűséggel táblázatkezelőként emlegetett Excel program: grafikonokat készíthetünk vele, rendezhetjük a szövegszerkesztőbe vitt sorokat, s különleges számítások, összehasonlítások elvégzésére is rávehetjük.

Alábbi tippjeink azoknak segítenek, akik nap mint nap ezzel a táblázatkezelővel dolgoznak, ám szeretnének az eddigieknél többet megtudni róla.

GVORSTIPP

Clipartok beillesztése a diagramokba

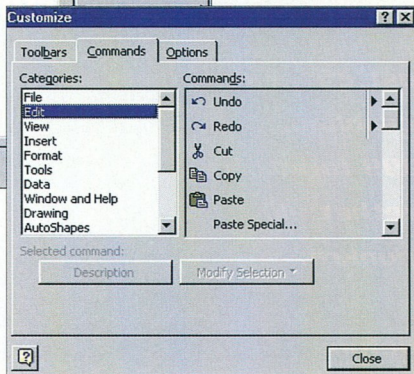
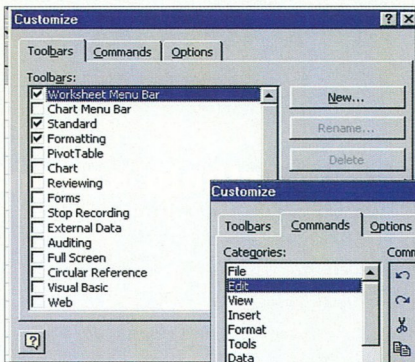
Először készítsünk egy szabványos oszlopgrafikát a Diagramvarázsló segítségével. kattintsunk egy oszlopra a diagramban. A menüsorban válasszuk az *Insert* (Beszúrás) és a *Picture* (Grafika), valamint a *From File* (Fájlból) parancsot. Válasszunk a diagramunkhoz alkalmas képet, majd kattintsunk az *Insertre* (Beszúrásra).

Gombfaragás

Az eszköztárak révén gyakorlatilag az Excel valamennyi fontosabb szolgáltatását elérhetjük. Azonban olykor az is nehezíti a munkát, ha egy-két gyakran használt funkció miatt állandóan elő kell rúgálnunk ezeket az eszköztárakat. Ilyen esetekben a jó megoldás a meglévő eszköztár bővítése azokkal a funkciókkal, illetve szimbólumokkal, amelyekre folyamatosan szükségünk

2 A képernyőn megjelenik az a párbeszédablak, amelyben – többek között – átszerkeszthetjük az Excel eszköztárait. (1. ábra)

3 kattintsunk a *Parancsok* fülre, majd a listából válasszuk ki egy kategóriát (például a *Szerkesztést*). Jobbra az e kategóriához tartozó menüparancsok sorakoznak. (2. ábra) Ezek között van például a *Keresés*, amelyre mindig szükségünk lehet, és amely hiányzik mind a *Szokásos*, mind a *Formázás* eszköztárból. A kiválasztott menüparancsról a *Leírás*

1. Átszerkeszthetjük az Excel eszköztárait (bal oldali kép)
2. A szerkesztési parancs párbeszédablakának jobb oldalán a kategóriához tartozó menüparancsok sorakoznak (alsó kép)

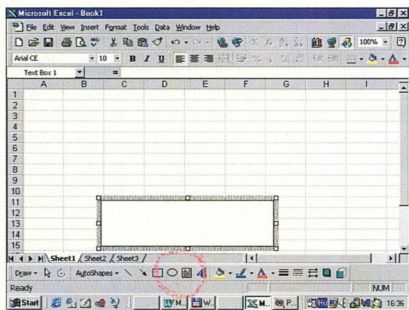
van. Ezzel egyetlen kattintással elérjük a szóban forgó funkciókat, és nem kell minduntalan a menüben keresgélünk. Az eszköztár testre szabásához a következőképpen kell eljárunk.

1 Kattintsunk a *Nézet* menüben az *Eszköztárakra*, majd a *Testre szabásra*.

gombra kattintva kaphatunk bővebb információt.

Hosszabb szövegek

Ha hosszabb szöveget szúrunk be egy Excel táblázatba, akkor a teljes szöveg egyetlen cellába zsúfolódik. Ha a szomszédos cella nem üres, ak-

3. A szövegdobozt a rajzeszközök között találjuk (felső kép)
 4. Itt jelölhetjük be, ha nagyobb ikonokat szeretnénk (alsó kép)

3 Most már nyugodtan bevihetjük a hosszabb szöveget is az Excel tábla adott cellájába

Ikonagyítás

Az Excelben alap helyzetben meglehetősen kicsik az ikonok, így több elfér belőlük a képernyőn, és nem foglalnak el nagy helyet a munkaterületen. Nagyobb felbontásnál (például 1024x768 képpontnál) azonban meglehetősen kicsire összehúzódnak az ikonok, ami már a

munka rovására mehet. Ilyenkor meg kell növelni az ikonokat.

1 Térjünk vissza ismét a *Testre szabás*hoz (*Nézet/Eszköztárak/Testre szabás*), és kattintsunk a *Beállítások* földre.

2 A párbeszédablakban egy üres jelelőnégyzetet látunk, mellette pedig a *Nagy ikonok* feliratot. Tegyük egy jelet a négyzetbe, majd kattintsunk a *Bezárásra*. (4. ábra) Rögtön láthatjuk az eredményt: az ikonok jelentősen megnöttek, így jobban felismerhetők még nagy képernyőfelbontásnál is.

3 Kisebb (például 800x600-as) felbontásban azonban hamar kideírul, hogy mellőlöttünk, hiszen a nagyobb ikonméret miatt az eszköztárakat görgetnünk kell, hogy minden eszközt elérjünk, és a munkaterületünk is jóval kisebbre zsugorodik. Ha vissza akarunk térni a korábbi álla-

INFO

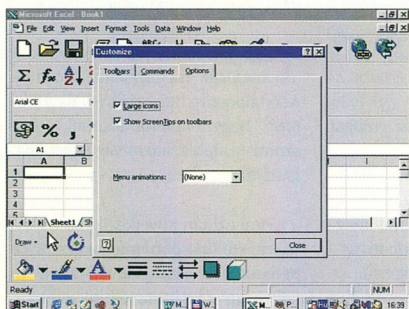
Abszolút és relatív cellahivatkozások

A cellahivatkozásoknak egy képletben általában *relatív értékük* van, vagyis a másolásnál a cellahivatkozások is megváltoznak. De előfordulhat, hogy az eredeti cellahivatkozásokra van szükség. Ehhez fixen kell megadni a cellareferenciákat. Ezt úgy érhetjük el, hogy a fix hivatkozás elé a dollár jelet írjuk. Nézzük például a $D2 * D8$ képletet. Ha azt szeretnénk, hogy a nyolcadik sor az eltolás során is megmaradjon, akkor a fenti képlet helyett $D2 * \$D8$ -at kell írunk.

Beillesztés vagy csatolás?

Felmerülhet a kérdés, vajon melyik a jobb módszer: a beillesztés vagy a csatolás? A válasz az, hogy az attól függ, hogy mire van szükségünk. A beszúrás mellett szól, hogy a kivitelezése egyszerűbb, és minden információ egyetlen fájlban található. Hátránya viszont a nagy fájlméret.

A csatolás némileg bonyolultabb eljárás, és főként olyankor hasznos, amikor ugyanazt a fájlt több dokumentumba is be kell illeszteni. Ilyenkor nyilvánvalóan egyszerűbb csak egyszer módosítani a forrásfájlt, mint mindegyik csatolt dokumentumban elvégezni ugyanazokat a változtatásokat. A csatolás másik előnye, hogy mivel a dokumentum nem tartalmazza fizikailag a csatolt fájlt, kisebb méretű, mint a beszúrás esetében. Arra azonban ügyelnünk kell, hogy ha a dokumentumot át akarjuk vinni egy másik számítógépre, a beágyazott fájlokat is át kell másolni, különben a módszer nem „működik”.

kor a szövegnek csak az eleje látszik. Sőt, a 255 karakternél hosszabb szöveg végét el is veszíthetjük.

Ha ilyen problémával találkozunk, akkor a *szövegdoboz* segíthet rajtunk. A szövegdobozban ugyanis nincs semmiféle korlátozás a szöveg hosszát illetően, a másik előnye pedig az, hogy szabadon eltolhatjuk bárhová a táblázatban belül.

1 A szövegdobozt az Excel rajzeszközei között találjuk. Ha az eszközkészlet nincs megjelenítve a képernyőn, kattintsunk az eszközsávra a jobb egérgombbal, majd jelöljük be a listán a megfelelő menüpontot.

2 Kattintsunk az eszközhöz, majd a *2* gombbal lenyomva húzzuk meg a szövegdoboz keretét. (3. ábra) A kereten belül villogó kurzor jelzi, hogy most ez az aktív terület. (A keret aktív állapotára utal egyébként a sátrózás is, amely azonnal eltűnik, mielőtt egy kereten kívüli cellára kattintunk.)

GYORSTIPP

Méretváltoztatás

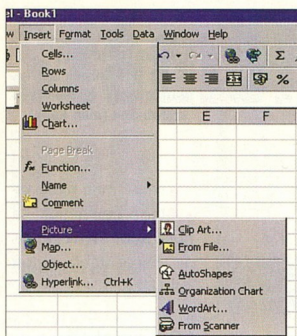
Ha egy táblázatba szűrt kép nem akkora, amekkorának lennie kell, akkor a méretét egyszerűen megváltoztathatjuk. A keret sarkaiban és oldalain megjelenő fogópontok pontosan erre szolgálnak. Vigyünk rá az egeret valamelyikre, majd nyomjuk le a bal egérgombot, és húzzuk a keretet a kívánt méretre.

A munkamappa nyomtatása

Ha eltávolítottunk egy munkamappát, akkor kompletten kinyomtathatjuk a tartalmát. Ehhez válasszuk ki a *File* (Fájl) és a *Print* (Nyomtatás) menüparancsokat. Ha rákattintunk az *Entire workbook* (Összes munkamappa) opcióra, akkor az összes oldal valamennyi lapja kinyomtatódik. Az oldalszámozás a munkamappa összes lapján folyamatlan lesz. Ha több másolatra is szükségünk van, akkor a másolatszámot a *Number of copies* kapcsolófelületen adjuk meg.

Képletek megadása az egérrel

A képleteket egyszerűen megadhatjuk, ha a feldolgozó vonalzon jelöljük a cellacímeket és az operátorokat. Az órábér alapján történő fizetési összeg kiszámításához például a $=B2(bér)*B5(óraszám)$ képletet kellene megadni. A cellacím beírása helyett először írjuk be az = jelet, majd fogjuk meg az egeret, és kattintsunk azokra a cellákra, amelyeknek az értékeire a képlethez szükség van. Ezek a mi esetünkben a B2, majd a B5 cella. Ne felejtsük el közéjük tenni a szorzójelet!

5. Választhatunk, hogy clipartot vagy valamilyen képfájlt szúrunk-e be a táblázatunkba

pothoz, vegyük ki a jelet az említett jelölőnégyzetből.

Ikonosorakozó

Az Excelben tetszés szerint megváltoztathatjuk az eszköztárbán szereplő szimbólumok sorrendjét.

1 A rendezéshez nyissuk meg a *Nézet/Eszköztárak/Testre szabás* párbeszédablakot. Ilyenkor az egérrel szabadon „garázdálkodhatunk” az eszköztárakban: eszközöket vihetünk fel és távolíthatunk el kedvünk szerint. És ugyancsak ilyenkor adatik meg a lehetőség arra, hogy az ikonokat áthelyezzük, felcseréljük a sorrendjüket.

2 Kattintsunk rá az egérrel valamelyikre, és lenyomva tartva az egérgombot, húzzuk át az ikont egy másik helyre, oda, ahol jobban megfelel nekünk. A beszúrás helyét egy függőleges vastag vonal jelzi, így már előre tudhatjuk, hogy mi lesz az áthelyezés eredménye.

3 Ha nem vagyunk teljesen elégedettek a testre szabás eredményével, jelöljük

ki a szóban forgó ikont, majd kattintsunk a *Kijelölés módosítása* gombra. Itt visszaállíthatjuk az eredeti állapotot, törölhetjük a feleslegessé vált ikont, netán új képet rendelhetünk a gombhoz. Ezek a funkciók egyébként az egérmenüből is elérhetők: a jobb gombbal kell rákattintani az ikonra.

Kép beszúrása a táblázatba

Az Excel táblázatokba nemcsak szöveget szúrhatunk be, hanem például képet vagy más objektumot is.

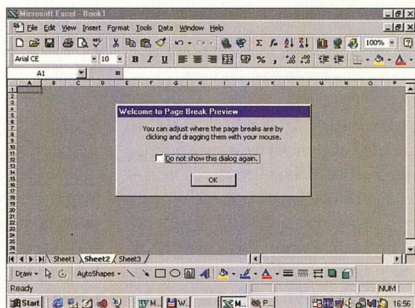
1 Kép beszúrásához kattintsunk a *Beszúrás* menüpontra, majd a *Kép* alpontra. Itt azután választhatunk, hogy *clipartot* akarunk-e beszúrni a táblázatba vagy *képfájlt*. (5.ábra)

2 Ami ezután következik, nem szóval különösebb magyarázatra: a párbeszédablakban kiválasztjuk a fájlt (vagy clipartot), és rákattintunk az *OK*-ra, mire a kép megjelenik a táblázatban, természetesen a szokásos objektumkeretben.

Keresés az Excelben

Normál körülmények között a sokszor használt *Keresés* funkciót a *Szerkesztés* menüben aktiválhatjuk, mégpedig több kattintással, érthető tehát, ha érdekünkben áll kitenni az eszköztárra is.

6. Itt lehet megváltoztatni a lapváltás kezdetét

7. Akár minden sorhoz külön megjegyzést fűzhetünk

1 „Fogjuk” meg az egérrel a Keresést (rákattintva a bal gombbal, majd lenyomva tartva a gombot), és húzzuk rá mondjuk a Szokásos eszköztárra.

2 Ha elengedjük az egérgombot, akkor az új szimbólum szépen beépül a többi közé. Ezután elég csak egyet kattintani erre a gombra ahhoz, hogy az említett szolgáltatást elérjük.

3 A fenti műveletet természetesen fordítva is megtehetjük: a feleslegessé vált eszközt megfogjuk az egérrel, és áthúzzuk a menüparancsok listáját tartalmazó mezőbe.

Kézi lapdobások

Ha nem akarjuk, hogy az Excel automatikusan tördelje a lapokat, akkor adjunk meg saját lapvégeket.

1 Helyezzük a kurzort arra a sorra, ahol az új oldalnak kezdődnie kell. Válasszuk ki a *Beszűrés*, majd a *Lapváltás* parancsot a menüsorban.

2 Kattintsunk a Nézet menüben a *Laptörés előzetes* kapcsolófelületre. (6. ábra) Itt lehet a lapváltás kezdetét is megváltoztatni, mégpedig úgy, hogy odavisszük az egeret, és lenyomott egérgombbal elmozdítjuk.

3 Egy laptörés eltávolításához helyezzük a mutatót arra a vonalra, ahol a sort megtörtük. Most válasszuk a *Beszűrés* és a *Laptörés megszüntetése* parancsot. Az automatikus lapdobást nem lehet eltávolítani.

4 Ha több olyan lapra van szükségünk, amelyeken ugyanott van a lapdobás, akkor ezekből először készítsünk csoportot. Tartsuk lenyomva a **Shift** billentyűt, és kattintsunk a csoport utolsó lapjára.

5 Helyezzük el egyszer a lapdobást, és az az összes kijelölt lapba bekerül.

Kommentárok nyomtatása

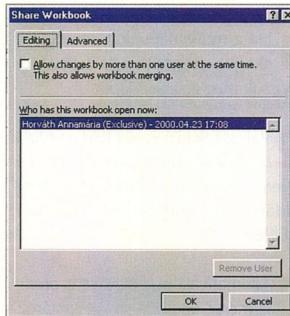
A *Beszűrés* és a *Kommentár* parancsokkal minden sorhoz külön megjegyzést fűzhetünk (7. ábra), amely akkor válik láthatóvá, ha az egérrel az adott sorra lépünk. A megjegyzéseket egy munkalapra ki is nyomtathatjuk.

1 Válasszuk a *Fájl* és az *Oldal beállítás* parancsot.

2 Kattintsunk a *Táblázat* regiszterfültre, majd a *Kommentárok* legördülő listamezőre.

3 A menüsorban válasszuk a *Nézet* és a *Kommentárok* parancsot. Kattintsunk egy kommentárra, és mozgassuk a kurzort a széléig, addig, amíg szálkeresztte nem alakul. A következő lépésben kattintsunk a kommentárunk sarkára, majd húzzuk át az új rendeltetési helyére.

8. Ebben az ablakban engedélyezhetjük, hogy több felhasználó is ugyanazon a mappán dolgozhasson

INFO

Nyomatási választék és oldalbeállítások

Ha úgy tetszik, ki is nyomtathatjuk az Excel mappát. Kiválaszthatunk csak egy lapot, tartományokat összegezhethetünk és még sok egyéb lehetőség is kínálkozik. Ha a standard szimbólumvonalzó *Print* (Nyomatás) kapcsolófelületére kattintunk, akkor csak az aktuális munkalap nyomtatódik ki. Ha viszont előbb a *File-t* (Fájl), majd a *Printet* (Nyomatást) választjuk ki, akkor egy sereg további beállítást is tehetünk. Az Excel alapértelmezés szerinti beállításai a következők:

Laporientáció	álló formátum
Nagyítás	100%
Papírméret	A4
Felső lapszél	2 cm
Alsó lapszél	2 cm
Baloldali lapszél	2 cm
Jobboldali lapszél	2 cm
Fejléc/lábléc	nincs
Lap	nincs rácsvonalzat

Képletek hibáüzenetei

Gyakran előfordul, hogy beütünk egy képletet, ám a várva várt eredmény helyett úgynevezett hibáüzenetet jelenik meg a cellában. Könnyen továbbléphetünk, ha ismerjük ezek jelentését.

#Div/0: Nullával való osztás kísérelése.

#N/A: Az érték a képlet számára nem áll rendelkezésre.

#Name?: Olyan nevet használtunk, amelyet az Excel nem ismer.

#Null: Két nem érintkező halmaz metszete.

#Num: Hibás szám megadása a képletben.

#Ref: Hibás cella a képletben.

#Value: Hibás paraméter vagy operátor használata.

GVORSTIPP

Középre állítás

Az Excel alapbeállításban a lap bal felső sarkába nyomtat. Ha csak kevés sort akarunk nyomtatni, akkor ez elég furcsán néz ki. Még jó, hogy a nyomtatandót a lap közepére is állíthatjuk. Ehhez válasszuk ki a *File* (Fájl) és a *Page Setup* (Lap beállítás) parancsokat. Kattintsunk a *Margins* (Lapszélek) regiszterfültre. Jelöljük ki a két vízszintes és függőleges ellenőrző négyzetet a párbeszédes mező alsó szélén. Kattintsunk az *OK*-ra. Ha a hatást látni szeretnénk, akkor lépünk a *Print Preview*-ba.

Kördiagram kiemelt elemmel

A szokványos kerek kördiagram helyett ki is emelhetjük a „torta” egy szeletét. Ehhez előbb készítsünk egy kördiagramot a *Diagramvarázsló* segítségével. Altipusként válasszuk a 3D kördiagramot. Most kattintsunk a körre, majd a kiemelni kívánt tortadarabra. Tartuk lenyomva az egér baloldali gombját, és húzzuk ki a szeletet. Ezt a műveletet több tortaszelettel is elvégezhetjük.

Elterő számformátumok

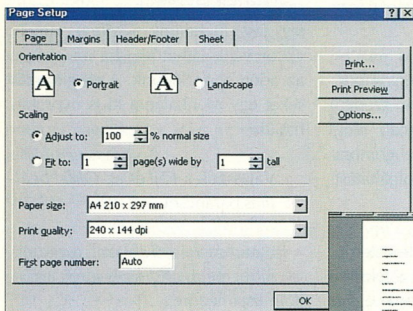
A már begépelt számok formázásához használhatjuk a szimbólumvonalzót vagy a menüt is. Először jelöljük ki azt a cellát, amelynek a számformátumát meg szeretnénk változtatni. Ezután kattintsunk a megfelelő kapcsolófelületre, vagy válasszuk a menüsorban a *Format* (Formátum) és a *Cells* (Cellák) parancsokat. Itt, a *Number* fül alatt több előre definiált formátumból választhatunk.

Mappák megosztása

Az Excel munkamappákat meg lehet osztani, ha több felhasználónak kell egyidejűleg dolgoznia.

1 Válasszuk ki az *Egyebek* opciót, ezen belül pedig a *Munkamappák engedélyezése* pontot.

2 Az ekkor megnyíló párbeszédes ablakban kapcsoljuk be az *Egyszerre egynél több felhasználó* vál-

9. Akár nagyobb táblázatokat is nyomtathatunk egyetlen oldalra

tozthatja opciót (8.ábra). A listamezőben ekkor láthatjuk, hogy ki mindenki fér pillanatnyilag a mappához.

Mindent egy lapra

A papírtakarékosság és a jobb áttekinthetőség érdekében *egy oldalra* is kényszeríthetjük a nyomtatást. Ekkor a betűméret automatikusan lecsökken. Persze vigyázzunk arra, hogy az írás ne váljék túl kicsivé.

1 Ha a munkalapunkat egy oldalra akarjuk zsugorítani, akkor előbb nyissuk meg az adott lapot.

2 Válasszuk ki a *Fájl*, majd az *Oldalbeállítás* menüpontot. A *Legyen... pontban* adhatjuk meg, hány oldalra kerüljön a dokumentum. (9.ábra)

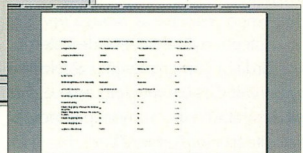
3 Alternatívaként a *Legyen az eredeti méret* pontban is meghatároz-

hatjuk, mennyi anyag kerüljön egy oldalra. Ehhez megfelelően nagy vagy kicsi százalékértékeket kell megadnunk. Az *Előzetes* kattintva tekinthetjük meg az eredményt. (10. ábra)

Munkalap elmentése egy fájlba

Néha értelme lehet annak, hogy egy táblázati oldalt egy terjedelmes Excel mappából kivesszünk. Ezzel például egy olyan jelentés felosztását lehet lehetővé tenni, amelynek egyes részeit más és más személyeknek vagy ügyfeleknek kell kitölteniük.

1 Először a teljes képernyős megjelenítésben kicsinyítsünk le a dokumentumot az

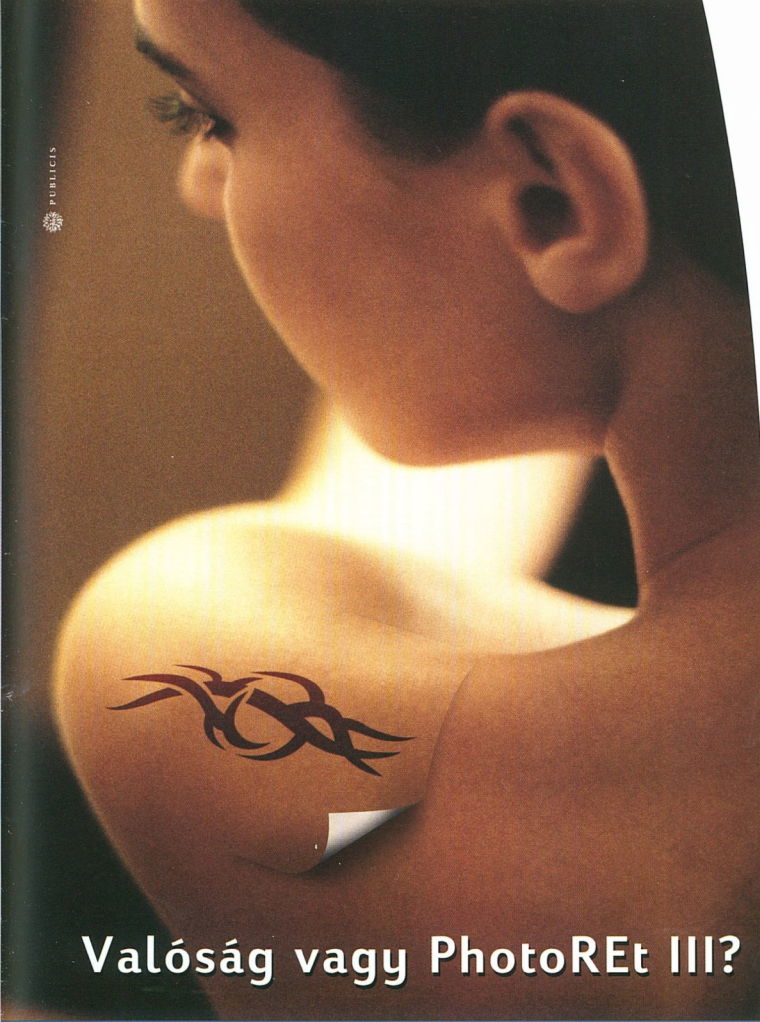
10. Előzetesben nézhetjük meg a nyomtatási képet

ablakos megjelenítésre. Ehhez kattintsunk a képernyő jobb felső sarkában lévő középső szimbólumra.

2 Húzzuk a kívánt munkalapot (a táblázat alsó szélén) az egérrel az Excel munkafelület hátterébe; ezáltal a lap egy saját munkamappában jelenik meg.

3 Ha a lapot nem akarjuk eltolni, hanem saját fájlba szeretnénk másolni, nyomjuk le a *Ctrl* billentyűt is.

4 Ezután a *Fájl* és a *Mentés másként* menüvel külön el tudjuk ezt a munkalapot tárolni. Alapértelmezőként a *Mappa 1.xls* nevet kapja. Ezt természetesen tetszőlegesen megváltoztathatjuk. Ez arra a mappára is érvényes, amelybe a fájlt el szeretnénk tárolni.

Valóság vagy PhotoREt III?

Kellenek ezek a pillanatok. Amikor végre szabadon engedi a vágyait. Amikor csak az érzékeire hagyatkozik. De hiába, mert az érzékei cserbenhagyják. "Ez most valóság vagy PhotoREt III?" A PhotoREt III nyomtatási technológia világszerte egyet jelent a magas minőségű fotónyomtatással. A világ 5 földrészén elvégzett szubjektív teszteken

a megkérdezettek többsége a PhotoREt III képet jobb minőségűnek találta az analóg fotóhoz képest. A HP technológiája hihetetlenül valóság-hű fényképekkel, gazdagabb és élénkebb színekkel teszi próbára az Ön érzékeit. Hagyja, hogy magával ragadja az élmény!

Hewlett-Packard nyomtatók. Ahol a papír életre kel.

További információért látogasson el weblapunkra:

<http://www.hp.hu/nyomtatastechnologiaik> vagy hívja a HP Vevőszolgálatot: 382-1111

HP DeskJet 930C

HP DeskJet 950C

HP DeskJet 970Cxi

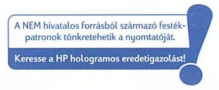

HP P1100

HP DeskJet 1220C

*Most ajándék csomag
A3 fotópapírral!
Amíg a készlet tart.*

Szép, okos és remekül tud magyarul!

Igen, mi is az új, magyar nyelvű
Windows 2000 Professionalre
és a Microsoft Office 2000 Small
Businessre gondoltunk!

Önnek nincs más dolga, minthogy
felkeresse a Microsoft által ajánlott hardver-
forgalmazók egyikét (Telefon: 2MSINFO
[267 4636], www.microsoft.com/hun/oem)
és meggyőződjön arról, hogy új
számítógépén megtalálható-e az
Eredetiséget Igazoló Tanúsítvány (COA).
Ha ez megtörtént, Ön és vállalkozása
már is egy okos, tetszetős és tökéletes
magyarsággal bíró új munkatársra tett
szert!

A Windows 2000 Professional
Önnek és a harmadik évezred elvárá-
sainak készült! Ráadásul, ha új
számítógépével együtt vásárolja meg, úgy
most a Microsoft meglepetéseként
hihetetlenül kedvező bevezető áron juthat
hozzá egy NT-technológiára épülő, meg-
bízható és sokoldalú operációs rendszer-
hez. Sőt az Office 2000 Small Business
szoftvercsomag a legkedvezőbb áron lehet
az Öné!

Microsoft
BUSINESS-PC
Office 2000 Small Business
Windows 2000 Professional

Eredetiséget Igazoló Tanúsítvány
(COA) matrica a gép oldalán

Microsoft OEM
System Builder
Program
www.microsoft.com/hun/oem

Microsoft
Office 2000
Small Business

Microsoft